

Edita:
Edicions Terra
Nostra, S.A.
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84

Any VIII N.º 365

Setmana del 21 al 27 de
setembre del 1986

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 75 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"La fe diu allò que
els sentits no diuen,
pero no el contrari
d'allò que veuen. Es
troba per damunt
d'ells, però no en
contra".

Pascal

Al Canadà

140 laics intercanviaran punts de vista amb 90 bisbes

OTAWA.— El 5 i 6 d'octubre
vinent, uns 140 laics, homes i do-
nes, es reuniran a Chateau Lau-
rier, Ottawa, amb els 95 bisbes dio-
cesans i auxiliars, catòlics, en una
sessió d'estudi especial dedicada
al tema "la vocació i la missió dels
laics en la societat i en l'Església".

Apadrinada per la Conferència
Episcopal catòlica del Canadà
(CECC), aquesta sessió, de dos
dies de durada es vol que sigui una
etapa important i concreta en el
procés de preparació del pròxim
Sínode dels Bisbes que se celebra-
rà a Roma del 1 al 30 d'octubre del
1987. Aquest sínode versarà sobre
"la vocació i la missió dels laics en
l'Església i el món, vint anys des-
prés del Concili Vaticà II".

Aquesta sessió precedirà a l'as-
semblea plenària dels bisbes cana-
densos que tindrà lloc els dies 7, 8 i
9 del vinent octubre. Segons els or-
ganitzadors, és la primera vegada
que bisbes i laics catòlics del Ca-
nadà es reuneixen per tractar un
tema en conjunt. A més, diuen,
aquesta trobada és tant important
ja que revela la imatge d'una Es-
glésia "Poble de Déu" al voltant
de la co-responsabilitat, dues no-
cions posades en moviment pel
Concili Vaticà II.

**El pròxim
número,
ESPECIAL
MONTSERRAT**

La Festa Major de Barcelona, desvirtuada en la seva essència

QUINA MERCÈ?

Una vegada més els cartells
anunciadors de la festivitat de la
Mare de Déu de la Mercè, patrona
de Barcelona, obliden qualsevol
significat religiós. Es limiten a
anunciar les "Festes de la Mercè",
sense clarificar a quina Mercè es
refereixen...

Aquesta pràctica de l'equip de
govern municipal és, com a mí-
nim, confusionista. Hom pot fer
seus o no els sentiments religiosos
de la majoria dels ciutadans de
Barcelona, però mai intentar d'a-
magar les arrels piatoses de la fes-
tivitat que es pretén de comem-
orar.

Si el que vol l'Ajuntament és
celebrar una festa sense cap mena
de significació religiosa, és lliure
de fer-ho. Aleshores el que li caldrà
serà cercar una altra data, la que
millor li plagui. I fer un programa
clarificador; agnòstic, certament.

AFINANT

Una llei d'òsmosi espiritual

JOAN E. JARQUE I JUTGLAR

Qui més qui menys, en els dies de vacances
hem viatjat, hem canviat d'ambient, hem tin-
gut l'ocasió de conèixer altres persones, potser
altres cultures. És fàcil constatar com d'aquests
"contactes" hi ha gent que en treu ben poca
cosa: unes fotografies, uns objectes de record,
uns rostres, potser unes adreces... N'hi ha que
sols es poden abocar sobre un mapa i anar senya-
lant els llocs per on ha passat —"hem estat aquí,
allí, allà i més enllà..."— expliquen, amb una
vanitat ben infantil, als amics bocabadats.

Això que ens passa quan viatgem, d'alguna
manera avui ha esdevingut quotidià. Els mit-

jans de comunicació, la televisió sobretot, ens
fan "veure el món per un forat" sense moure'ns
de casa. Sigui viatjant, sigui asseguts a la
butaca casolana, avui hi ha un trasvasament
constant de "cultures"... ¿De cultures o de
banals imatges?

Es podria formular quasi com una fórmula
física: "Quan es posen en contacte dues reali-
tats humanes, persones, pobles, cultures, allò
que és superficial es comunica fàcilment de
l'un a l'altre, mentre que allò que és profund
resta sovint ignorat si hom no s'esforça a
penetrar-hi".

**Urgell: Ha
mort el Pare
Baraut**

Pàg. 9

**Barcelona: 239
escoles no
imparteixen ni
Religió ni Ètica**

Pàg. 11

**Els pares fan
de catequistes
a Sùria**

Pàg. 10

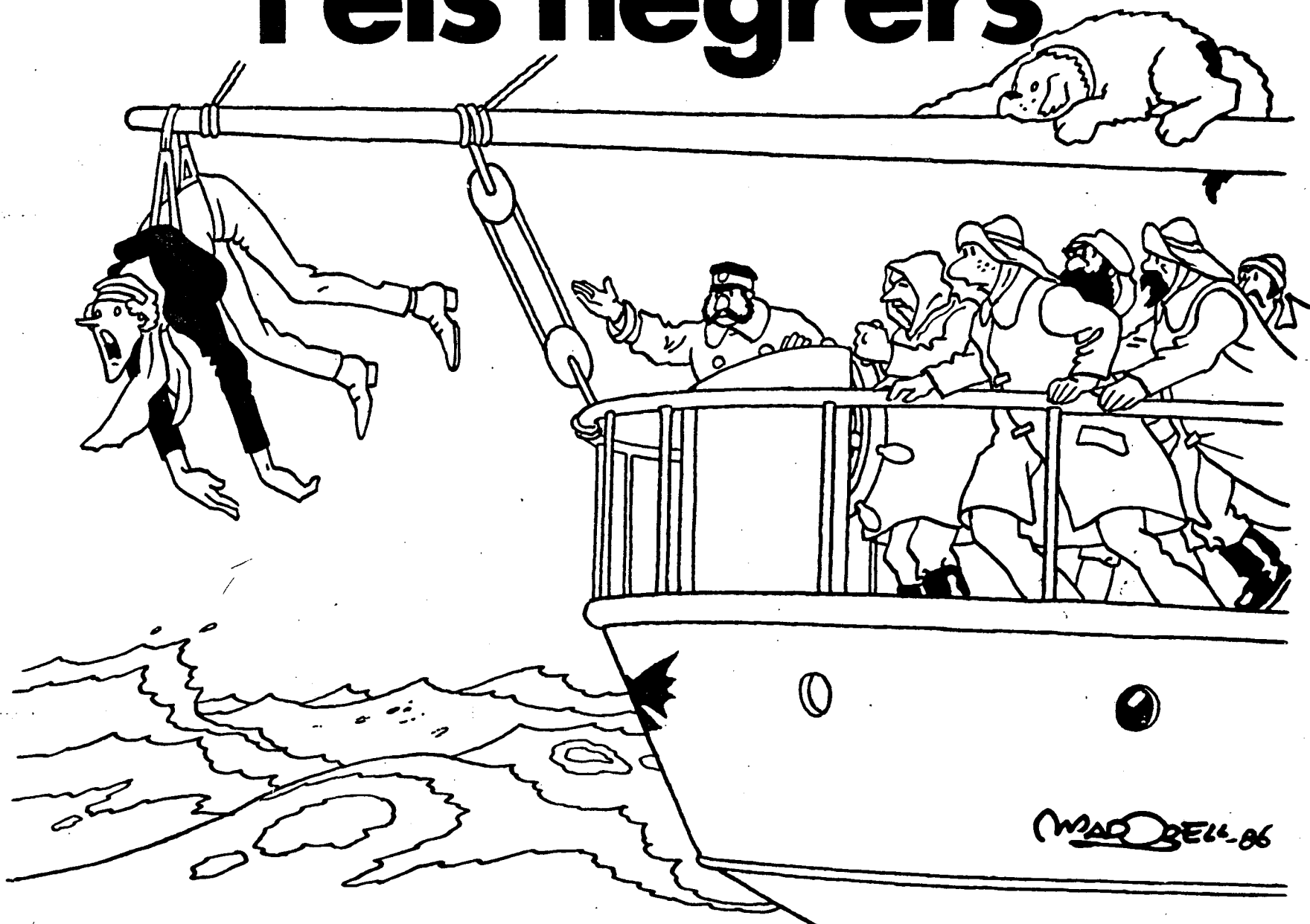
**Les vivències
d'un missioner
franciscà a
Malawi**

Centrals

nou "còmic"

R. FOLCH I CAMARASA

EN MASSAGRAN i els negrers

Col·lecció "MASSAGRAN"

Guió: Ramon Folch i Camarasa

Dibuixos: Josep M. Madorell

Volums publicats:

- Aventures extraordinàries d'en MASSAGRAN
- Aventures ENCARA MÉS extraordinàries d'en MASSAGRAN
- EN MASSAGRAN i el quadrat màgic
- EN MASSAGRAN al POL NORD
- EN MASSAGRAN i els negrers (NOVETAT Sant Jordi 86)

En preparació: EN MASSAGRAN i el bruixot blanc

EDITORIAL CASALS

ESPECIALITZADA EN LLIBRES DIDÀCTICS

MATERNAL-PARVULARI-EGB-BUP

Casp, 79 - Tels. 245 72 03/04 - 08013 Barcelona

Editorial

D'estar per casa

De tant en tant ens deu estar permès de dedicar un EDITORIAL als temes "de casa". Volem dir a la nostra tasca pròpia d'anar editant cada setmana aquest periòdic que vol ser l'instrument d'informació religiosa i de cultura populars pels cristians de Catalunya. De tant en tant, i oi més en aquest número amb el qual iniciem el nostre ANY VUITÈ, perquè ja hem complert SET ANYS!

Aquesta vegada ho farem a tall de reportatge. El nostre director va visitar la setmana passada la redacció del CATHOLIC NEW YORK, com si diguéssim la CATALUNYA CRISTIANA de la diòcesi dels gratacels. Heus ací el que ens ha explicat:

La redacció, així com l'administració i el taller de fotocomposició —remarqueu que tenen la mateixa fórmula de producció tècnica del periòdic que la nostra— es troba al pis disset de l'edifici de vint plantes on hi ha reunides totes les oficines del bisbat, sales de reunions i restaurant pel personal que hi treballa. El director, Gerry Costello, i el gerent, Arthur Mackenna són seglars així com els altres empleats, unes vint-i-vuit persones. L'actual setmanari, d'unes vint-i-dues a trenta pàgines en format tabloide, és jove, només té cinc anys. Ha succeït a una altra publicació, el "Catholic News" de 97 anys, d'un caràcter menys periodístic. Va ser una decisió personal de l'anterior i difunt cardenal Cooke de crear el CATHOLIC NEW YORK com "un instrument indispensable per a la unitat dels fidels, com la seva carta d'identitat catòlica", són les seves paraules i, ens digueren, considerava la fundació d'aquest setmanari com l'obra cabdal del seu pontificat.

Entrant ja en els temes pràctics, el nostre director va demanar al gerent Mackenna algunes dades sobre el tiratge, la distribució i, naturalment les finances del setmanari newyorkès. Tiren 130.000 exemplars i es distribueix un seixanta per cent per subscripció i el quaranta per cent restant se'l queden les parròquies en quantitats proporcionals al número de fidels segons una decisió personal del cardenal, generalment ben acceptada. El resultat és que no tan sols no és deficitari sinó que fa una aportació anual a altres obres de la diòcesi, especialment en l'edició de fulls i altres impresos de distribució gratuïta.

Aquestes dades prenen tota la seva significació si les comparem, per exemple, amb una de les diòcesis que serveix CATALUNYA CRISTIANA, Barcelona. Segons l'"Anuario Pontificio" d'enguany, la diòcesi de New York té 1.854.000 catòlics; la de Barcelona en té 4.100.000.

Atès que el percentatge de practicants allà és d'un seixanta per cent i aquí és d'un deu per cent, encara la proporció dona que hauríem de vendre 50.000 exemplars; en aquest cas CATALUNYA CRISTIANA tampoc no seria deficitària i també podria fer alguna altra aportació a altres obres diocesanes. Si a això hi afegim que CATALUNYA CRISTIANA cobreix les vuit diòcesis de Catalunya les xifres són encara més eloqüents i esperançadores.

Després de set anys d'esforç i amb una acceptació, gràcies a Déu cada dia més creixent, en encetar aquest vuitè any de publicació podem dir tots plegats, els que la fem i els que la llegiu, que CATALUNYA CRISTIANA està en el bon camí.

Llibertat religiosa i "Syllabus"

JEAN-YVES CALVEZ, S.J.
"la Croix"

Els amics de monseñor LeFebvre van dient que el Concili Vaticà II, amb la seva declaració sobre la llibertat religiosa, ha contradit imprudentment les declaracions formals del magisteri anterior de l'Església. Per això, entre altres coses, el Concili s'hauria desqualificat. Potser que aquest argument impressioni algú.

En realitat, de què es tracta? És al "Syllabus" el que sens dubte s'al·ludeix. En perdre's el llatí i el grec, no tothom sap que syllabus vol dir llista. De fet, el papa Pius IX, el 8 de desembre del 1864 va publicar, com un annex a la seva encíclica Quanta cura, una llista d'errors assenyalats en diversos documents pontificis precedents: el Syllabus.

Hi ha tesis errònies que facin referència a la qüestió de la llibertat religiosa? Sí, sense cap dubte. Sobretot aquesta: "Tot home és lliure d'abraçar i professar la religió que la llum de la raó l'haurà portat a jutjar que és la veritable religió." Error, deia el Syllabus.

Cal, però, situar aquest text en el seu context. I cal fer-ho també amb els altres textos en qüestió, tant els del Concili com els del Syllabus. Cal en primer lloc, senzillament, llegir-los i rellegir-los.

Començant pel Concili, convé notar vers on s'orienta la declaració sobre la llibertat religiosa: de cap manera vers la llibertat de decidir allò que plau en matèria religiosa, sinó sobre "el dret de la persona i de les comunitats a la llibertat social i civil en matèria religiosa". En matèria religiosa, ningú no ha d'exercir violència sobre un altre.

La frase clau és aquesta: "Tots els homes han de ser sostrets a tota violència tant dels individus com dels grups socials, i de qualsevol poder humà sigui quin sigui". "De tal manera, es precisa, que en matèria religiosa ningú no sigui forçat d'actuar contra la seva consciència, ni privat d'actuar, en els justos límits, segons la seva consciència, en privat com en públic, sol o associat amb d'altres."

Això és precís, definit, comprensible. Tanmateix, val la pena per millor excloure les interpretacions abusives, de recollir algunes altres afirmacions del Concili, d'abans i de després de les que he esmentat. En primer lloc, que "tots els homes tenen l'obligació moral de cercar la veritat, sobretot referent a la religió". "També estan obligats a adherir-se a la veritat des que la coneixin, i a reglamentar la seva vida segons les exigències d'aquesta veritat."

No és això considerar seriosament la veritat, i la recerca de la veritat? L'única cosa interdicta és exercir una coacció exterior prenent conduir algú vers la veritat

—per altra banda, no se'l conduiria realment vers ella—. I és que l'obligació de recercar la veritat religiosa i d'adherir-se a ella quan se la troba, només es pot satisfer fent ús de la pròpia determinació, presa amb "llibertat psicològica" i amb "immunitat enfront de qualsevol violència exterior". Aquesta immunitat val, també, per aquell que no cerca pas veritablement. És escandalós no cercar, però la situació de l'home davant Déu no millorarà a causa de qualsevol coacció.

Remarqueu, finalment, aquesta altra frase, també del Concili: "Ja que la llibertat religiosa així reivindicada (...) es refereix a la immunitat de coacció en la societat civil, no porta cap perjudici a la doctrina catòlica tradicional sobre el deure moral de l'home i les associacions humanes envers la veritable religió i l'única Església de Crist." Sempre, certament, en el suposat del reconeixement d'aquesta veritat. ¿Com dir, aleshores, que el Concili no ha pensat en la doctrina tradicional, o l'han menystingut, o negligit desconsideradament?

Ens cal ara rellegir la frase del Syllabus esmentada en començar. Ara també amb atenció: "tot home —diu aquest text—, és lliure d'abraçar i professar la religió que la llum de la raó l'haurà portat a jutjar que és la veritable religió", el que així s'exclou, i res més, és que la "llum de la raó" sigui el criteri suficient, sense la revelació i sense la gràcia de la fe, per decidir en matèria de religió.

Algunes altres fórmules pròximes en el Syllabus fan comprendre clarament que es tracta de rebutjar un racionalisme que, ben entès, l'Església no professa pas més avui després del Vaticà II, que en el temps de Pius IX. D'antuvi: "La raó humana és l'única que jutja, sense haver de referir-se de cap manera a Déu, sobre la veritat i la falsetat, sobre el bé i el mal." O encara: "Ella és la norma sobirana segons la qual l'home pot i deu arribar a conèixer tota mena de veritats."

On trobar equivalents, —tan llunyans com es vulgui—, d'aquestes fórmules, extremadament radicals, en les afirmacions del Concili sobre la llibertat social i civil en matèria religiosa? Confessem, i admetem sens dubte que l'atmosfera ha canviat des del segle XIX al nostre temps. Les sensibilitats han evolucionat. S'han plantejat nous problemes, com per exemple que els homes de diverses conviccions religioses o sense religió es freqüentin més i més. Més d'una qüestió també ha madurat en la reflexió i en la consciència de més nombre de cristians. Però no es pas per això que hom hagi d'admetre fàcilment que l'Església diu avui que és negra, allò que ahir deia que era blanc. I no hi ha cap raó per suposar-ho.

Hi ha, cal afegir, alguns articles condemnats en el Syllabus que es refereixen a la llibertat "civil" de religió. Sobretot: "En la nostra època —mitjans del segle XIX— no convé que la religió catòlica sigui considerada com l'única religió de l'Estat." I "és fals que la llibertat civil de tots els cultes... porti més fàcilment els pobles a la corrupció dels costums i dels esperits i propagui el partit de l'indiferentisme."

Tanmateix cal comprendre: si el refús d'aquests articles és poc favorable a la llibertat civil, en el sentit de la llibertat de culte públic per a totes les religions o almenys no li és favorable en les circumstàncies del segle XIX, no implica que es pugui violentar qui sigui en matèria religiosa: no s'exclou doncs, de cap manera, la "llibertat social i civil" de religió declarada pel Vaticà II. Aquesta és, per altra banda compatible, segons el Vaticà II, amb el cas de "reconeixement civil especial" concedit "a una comunitat religiosa determinada" si és que hi ha possibilitat d'un semblant reconeixement. I preguntem altra vegada: ¿on és la contradicció?

Quina importància té tot això? Algú em dirà: les declaracions del Syllabus, al capdavant, no estaven cobertes per la infal·libilitat! Això haig de dir que aquesta seria una pobra resposta, legalista i formalista, tractant-se de punts de gran importància pel destí de l'home i per la fe. El que ens importa és que l'Església no s'ha tancat a no voler entendre cap raó en qüestions tan greus. Però precisament podem recordar als nostres germans, que l'Església ha clarificat molt oportunament la qüestió de la llibertat social i civil en matèria religiosa i no ha deixat de rebutjar amb tota l'ànima i amb tota la seva fe la lleugeresa indiferentista com també la temptació racionalista. L'Església ha estat totalment fidel.

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA
Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Redacció, administració, publicitat i fotocomposició:
Joan E. Jarque i Jutgar
Sots-director: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels
Francisc Malgosa i Riera
Edita: C./ València, 244, 2on.
Edicions Terra Nostra, S.A. Tels: 215/27 39 - 28 05 - 27 84
Gerent: 08007 Barcelona
Jaume Roigé i Torrentgenerós
Disseny: Impressora: Publigrif, S.A.L.
Josep Samper i Aledo Consell de Cent, 224,
Barcelona. D.L.B. 14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya: 3.900 ptes.
Resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 4.400 ptes.

Europa: 7.400 ptes.
Amèrica: 9.150 ptes.
Àfrica, Àsia i Filipines: 9.900 ptes.
Oceania: 12.400 ptes.

4. La concepció verdagueriana de la Pàtria catalana

El Poema nacional, la gesta que narra l'origen de la nació catalana, conté, és clar, una definició de Catalunya. I això explica l'inefable silenciament oficial d'un centenari de la seva magnitud; quan tot just hem assistit a veritables febrors "populats" d'amor a la llengua, quan vivim en moments òptims d'afirmació de la identitat nacional.

L'edició en què he rellegit el Poema és una edició "popular". I el seu pròleg, tot i ser escrit per una persona que veu amb reticència la concepció verdagueriana de Catalunya, afirma honradament que "les composicions poètiques patriòtiques i religioses de l'autor tingueren una gran difusió, ja que Verdaguer fou un autèntic poeta popular". Per altra banda, la crítica culta ha vist en Canigó l'obra cimera de Verdaguer. ¿Trobuem lògica la commemoració que n'estem fent, ara que tan de moda són els centenaris?

El mateix any 1886 el poeta féu el viatge a Terra Santa que donaria tema al "millor llibre de prosa catalana del segle passat", en opinió de Josep Pla, qui afegeix: "Verdaguer tingué el do de la llengua i escriví d'una manera —en prosa sobretot— que, donat el seu temps, em sembla inexplicable. És el llenguatge dels pagesos del seu país (la Plana de Vic) passat a través del filtre de l'escriptor autèntic".

Al pròleg de l'autor del *Dietari d'un pelegrí a Terra Santa*, de gener del 1889, podeu llegir: "En un article crític publicat, no fa pas gaires dies, sobre mon darrer llibre,

En el primer centenari de la publicació de "Canigó"

Actualitat de Verdaguer (i III)

SANTIAGO FERNÁNDEZ BURILLO
Catedràtic de Filosofia. Lleida

Pàtria, lo crític, queixant-se potser amb raó, ..., semblava d'ordre's de que jo deixàs caure massa gotes de poesia religiosa en lo dol de ma poesia patriòtica. Oh! com m'honrava i me plavia, sense voler, amb això mon benivolgut amic! Com li agraeix l'acusació!"

Verdaguer manté un concepte de pàtria, no merament sentimental o evocatiu, no tòpic medievalitzant, romàntic, sinó a gràcies i pol·lèmic, si cal: per ell "Catalunya serà cristiana, o no serà".

Si voleu enriquir el vostre català, no teniu altre remei que llegir els dos llibres de Verdaguer de què parlem. I si voleu la versió filosòfico-doctrinal, l'obra de Torras i Bages, *La Tradició catalana*. Això són els fets. Per al segon, "Ens trobem amb una Catalunya espiritualista i cristiana; matar-li l'esperit és matar-la a ella mateixa; reforçar son esperit és augmentar sa potència, fer sa acció més viva i fecunda". (Llibre I, cap. 1). Quant al primer, el Poema nacional culmina, al cant XII ("La Creu del Canigó"), amb l'exaltació de la

Creu, portada pels monjos, al capdamunt de la muntanya que domina visualment la Catalunya vella. Llavors, les fades, símbol del paganisme, fugen del Pirineu per sempre. Catalunya està naixent de la lluita contra el mahometisme:

"Pàtria, et donà ses ales la victòria;
com un sol d'or ton astre es va llevant;
llença a ponent lo carro de ta glòria;
puix Déu t'empeny, oh Catalunya!, avant.

Avant: per monts, per terra i mar no et pares,
ja t'és petit per trono el Pirineu,
per ésser gran avui te despertes
a l'ombra de la Creu".

Són les dues estrofes finals, que clouen el Poema i n'obren el sentit. Verdaguer va dir exactament el que volia dir. Que és, sembla, el que no es vol escoltar avui, des de la "cultura oficial".

Les qüestions greus, però, vénen ara. Primera: Verdaguer, poeta popular, té una idea de Catalunya coincident amb el sentir popular?

Al meu entendre, la seva és la més popular: l'única que el poble ha compartit al llarg dels segles.

Segona: Una pàtria que oblidava la seva poesia èpico-històrica; o que li gira —sorruda— l'espatlla, ¿no emprèn la via d'aquell romanticisme de rebel·lió, avui desacreditat i estèril?

I encara aquesta tercera: ¿És possible un nacionalisme "selectiu"? Vull dir, ¿es pot elegir el propi passat, o mutilar-lo, sense renunciar a la realitat de la pàtria?

Un dels detalls que els goigs ens proporcionen sobre la fe popular, està en les demandes que feien els fidels, com apareixen, com augmenten i com canvien. Actualment hi ha molts afeccionats a comentar aquestes coses utilitzant com a testimonis les lletres dels goigs, tantes vegades deficitàries en documentació i en expressió literària. I són pocs els qui es fixen en les peticions d'ordre estrictament espiritual, que també n'hi havia, i que s'incrementaven devers la meitat del passat segle.

No ha hi dubte que una de les peticions que feien a la Mare de Déu sobretot les dones, estan relacionades amb la maternitat, començant pel desig de posar fills al món que preocupava les estèrils, i els del bon infantament, documentats tots dos aspectes en textos anteriors als goigs i, el segon, concretament a *La Divina Comèdia*. Però a continuació s'anaren aplegant, al costat d'aquest mal "natural" la protecció contra totes les malalties personals i a continuació contra les calamitats que assolaven la nostra terra durant el segle XVII. La història és plena de les referències i uns goigs de Montserrat, ben posteriors les han recollides: "Amantíssima Senyora / humilment vos suplicam / siau nostra intercessora; / deslliurau-nos de la fam, / de pesta i

altres misèries / que mereix nostre pecat..."

Avui ens fixarem en la plaga de les llagostes, a la darrera del segle XVII. No devia ser la primera, si no fos en magnitud; i n'hi hagué de semblants anteriorment com les que refereix el cronista Pujadas, a causa de les erugues a Castelló d'Empúries. Les llagostes, segons el testimoniatge que recollí fa pocs anys mossèn Jaume Vilageliu, "començaren d'arribar al terme de Sant Celoni i gràcies al Senyor que, per mediació de Maria Santíssima, no feren cap dany, havent-lo causat grandíssim en altres termes. A Sant Celoni feren càntics extraordinaris de les lletanies i de la Salve, i tocaren les campanes". Possiblement també cantaren els goigs, però la crònica no en parla. La plaga s'estengué molt i en altres poblacions devien fer semblants actes per protegir-se'n.

Les plagues van motivar, a més de textos devots, la divulgació dels mitjans científics per combatre-les, com el que esmenta Jordi Rubió: un paper en què se mostren los modos, trastes y enginyos de què ha usat la ciutat de Lleida... per exterminar la llagosta, imprès en aquella ciutat l'any 1687, i immediatament traduït al castellà i estampat a Saragossa.

És indubtable que l'extensió

Els goigs: peticions materials i espirituals

OSVALD CARDONA
(Amics dels Goigs)

de la calamitat havia de fer girar els fidels a llurs més altes devocions, i a Barcelona, tan afectada aleshores per les penes dels camps veïns, feren exposició del Santíssim Sagrament davant de tot el poble, amb comunió general, a la capella de Sant Oleguer de la Catedral (16 juliol 1687), mentre que el mateix dia sortia una magna processó portant el Sant Crist de la Sang. El Consell de Cent, el dia 25 de setembre, acordava prendre el patrocini de Maria Santíssima de la Mercè pel remei de la plaga de les llagostes, i els senyors consellers anaren a l'església de la Mercè i el 18 d'octubre hi celebraren unes solemnes completes amb els cantors de la Seu; acte que va ser altament commovedor. L'endemà hi tornaren en forma de promena, amb assistència del senyor virrei i celebració de l'ofici. "Els claudres del convent

estaven adornats i colgats de tapisseries de draps de ras amb cinc salmons i cantant les completes y demés ofícis a quatre cors, estant los tabalicos y trompetas a gastos de la present ciutat". El testimoniatge del *Manual de Novells Ardits* torna a aparèixer altres vegades, sense que esmenti en concret els goigs enmig d'aquelles cantúries. Però la intensitat de la plaga i la importància dels actes centraren la protecció de la Mare de Déu de la Mercè i els seus goigs, que potser ja tenien text propi, inseriren noves estrofes que rememoraven la plaga extingida, primer concretada a la mateixa ciutat: "Per llagosta voraç / afligida Barcelona / elegint-vos per patrona / tingué remei eficaç, / puix de tota sa gran cria / foreu l'aniquiladora".

De seguida la invocació s'estengué a tot el territori afectat per la plaga, amb referència també a altres motius de protecció que feren augmentar el nombre de les estrofes tradicionals. "En la pesta i sequedat / i en la llagosta voraç / en vós remei eficaç / tot Catalunya ha trobat, / cedint dels mals la porfía / a vostra mà defensora. ...Dissipau les novolades / que amenacen a la terra, / puix vostre poder desterra / tempestats i pedregades, / donant al que en Vós confia / les collites que us implora."

Els fragments transcrits són copiats dels exemplars de goigs que posseïm, impresos en aquella època, i que s'anaren reimprimint per espai de dos segles, a Barcelona, a Manresa i en altres ciutats. L'ordre mercedari ja comptava segles —de sant Ramon de Penyafort ençà—, però la devoció popular arrelà molt fort des del temps de les llagostes. A més, la Mare de Déu de la Mercè, havia estat oficialment designada patrona de la ciutat, al costat dels altres patrons que ja tenia, talment que arribà a substituir la tradicional santa Eulàlia, màrtir, filla de la ciutat.

El 21 d'octubre de 1888, el bisbe de Barcelona féu la seva coronació canònica. I llavors el poeta Jacint Verdaguer compongué un himne (música de Josep Rodoreda) i també la lletra d'uns goigs, publicat en fulls molt senzills i inserit a "La Veu del Montserrat" els mateixos dies, són els que encara es canten, amb la música que anys després hi posà el mestre Lluís M. Millet, i ajudaren la Mare de Déu a exterminar les darreres llagostes del text, per entrar-lo com hem dit al començament, en el món poètic de les llegendes pietoses i de les peticions espirituals, ajustades a l'esperit català, que l'època demanava.

I podrien ésser, avui i tot, una particular aplicació dels goigs.

ARA MATEIX

La trobada de Montserrat

J. CARRERA PLANAS

Heus ací que un incendi sinistre haurà tingut la virtut de fer viable, en quatre dies, una convocatòria que, en condicions normals, hauria estat objecte de llargues deliberacions amb parers contradictoris: la d'una trobada nacional de catòlics a Montserrat... Ara la pregunta és aquesta: ¿quin sentit prendrà la gran concentració? ¿Quina imatge se'n faran els qui hi participaran i quina serà projectada al país?

Potser l'ocasió és massa important perquè ens acontentem amb deixar-la flotar en la boira de l'adhesió als símbols, o amb fer-ne pretext per furgar en les antigues ferides. La muntanya cremada, despullada i enfosquida, convidava a pensar en coses essencials i a dir-les en prosa. Altres vegades, Montserrat ha estat cita per a corones poètiques. Avui ens convoca a retrobar, aprofundir i fer més eficaç el nostre servei, el servei peculiar dels deixebles de Jesús que vingué a servir tothom.

Algun cop hem dubtat, homes de poca fe que som, de la validesa actual del servei cristià, aquell que sant Francesc implorava tan lúcidament: "que on hi haurà odi jo hi posi amor... que on hi haurà discòrdia jo hi posi la unió... que on hi haurà desesperació jo hi posi esperança...". No resultaria més eficaç substituir les estructures decadents

de la nostra societat per unes altres que generessin de per sí amor i esperança? Però uns pocs anys de democràcia han estat prou perquè molts baixessin d'aquest ruc. Sempre serà possible, naturalment, de transferir les il·lusions a d'altres rucs de pelatge més llustrós. Al capdavant, però, i sense que ens calgui descavalcar, comprovem allò que no acabem mai de creure del tot: que si el Senyor no edifica la casa, treballen debades els constructors. L'odi podria destruir-nos, també enmig de la informàtica.

Altres vegades el dubte ha estat sobre la nostra capacitat de servir. Perquè ens costa d'encertar el punt: tot just hem deixat el triomfalisme que ja ens queixem de la nostra insignificància. Dalt de Montserrat, tots junts amb els

pastors, podríem provar de mirar-nos amb els nostres propis ulls, en lloc de fer-ho sempre a través de les frases sonores dels grans sociòlegs, o dels grans teòlegs... Té poca importància que no sigui gaire brillant el paper de l'Església en l'escenari del món que ha estat muntat, precisament, per la cultura dominant.

Més que certes frases, poc o molt brillants, que propaguen les capçaleres dels diaris, haurien de pesar en el nostre ànim les nostres experiències comunitàries. Una experiència de creixement lent, però real, de la fe, sota la capa de la secularització... Una experiència d'implantació evangèlica en barris heterogenis i difícils. També una experiència de llibertat: ¿quina iniciativa pastoral o quin estudiós troben, avui, a Catalunya entrebanca jeràrquics? I tot això i molt més, tan de cada dia, tan desaperebut i, alhora, tan a la vista de tothom és nou: ens ve del treball dels anys del post-concili.

Si som capaços de mirar-nos a través de la nostra experiència real i retrobem la confiança en el nostre servei, encara podem actuar en baix de Montserrat, en bé del nostre poble, amenaçat per la divisió d'unes confrontacions polítiques massa poc relativitzades, i per la desertització de l'egoisme hedonista.

CATALUNYA

Cada setmana hi ha dos nens abandonats i un de maltractat a Barcelona

A la ciutat de Barcelona hi ha una mitjana setmanal de dos nens abandonats i un de maltractat. Aquesta mitjana s'ha calculat en el període que va des del primer d'octubre del 1985 fins al 31 de gener d'aquest any. El càlcul l'ha fet el servei del 091 de la policia a petició de l'àrea de serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona.

Per altra banda i en relació també amb aquesta qüestió, el pediatre Martínez Roig, metge de l'Hospital del Mar, va tractar durant el 1985 un total de seixanta nens maltractats procedents de tot Catalunya.

Els ancians asilats cobren pensions inferiors a 10.000 ptes.

Dos de cada tres ancians que viuen a les residències municipals de Barcelona, cobren pensions inferiors a les 10.000 ptes. mensuals, segons un estudi dels serveis socials de l'Ajuntament.

Els resultats de la investigació

indiquen, a més, que el 84% dels ancians que viuen en les vuit residències municipals de la ciutat, disposen de pensions inferiors a les 20.000 ptes.

A les residències predominen els ancians solters —un 42 per cent d'homes i un 47 per cent de dones— encara que a partir dels 75 anys l'estat civil més comú és la viduitat.

L'estudi municipal ha posat de manifest que la majoria dels ancians casats són separats.

ESPANYA

Més d'onze bilions de deute públic

El deute públic espanyol depassa ja els onze bilions de pessetes com a conseqüència de l'important augment dels pagars del tresor que emet el ministeri d'Economia i Finances per tal de finançar el dèficit públic, segons que informa Europa Press.

Segons dades del Banc d'Espanya, el deute públic en circulació a l'Estat espanyol aquest 30 de juny era d'11,02 bilions de pessetes, que és la xifra més alta assolida mai. El 61 per cent d'aquesta quantitat correspon a pagars del tresor, el saldo viu dels quals al final del primer semestre del 1986 era de 6,7 bilions de pessetes.

Durant els sis primers mesos del 1986, la direcció general del

Tresor adjudicà en subhasta 2,5 bilions de pessetes en pagars del tresor i va haver de retornar 945,400 milions de pessetes corresponents a títols de la mateixa classe que vencien dintre d'aquest període, segons fonts del diari econòmic "Expansión". El resultat final és que el saldo de pagars del tresor en circulació ha augmentat d'1,6 bilions de pessetes i ara és de 6,7 bilions de pessetes.

Hi ha més de cinc milions de pensionistes de la S.S.

La Seguretat Social tenia reconegudes un total de 5.396.500 pensions en tots els seus règims a principis d'aquest any, amb una mitjana de 30.800 ptes. per pensió, segons les últimes dades facilitades per l'INSS. L'esmentat nombre de pensions en la mateixa data de l'any passat era de 5.256.000, amb una mitjana de 27.600 pessetes per pensió.

Elevat percentatge d'habitatge en propietat

Espanya és el país de la CEE amb la major proporció de llars en propietat, un 69,9 per cent, la qual cosa confirma que és també el que té un sistema de lloguers menys desenvolupat d'Europa, segons l'anuari estadístic per al 1986 rea-

litzat pel Banc Espanyol de Crèdit.

Aquestes dades assenyalen que, davant la mitjana de llars en propietat d'Alemanya Federal, un 42,1 per cent, Espanya ofereix una situació bastant diferent de la resta d'Europa pel que fa al "tipus de llar" més comuna.

Referent a l'antiguitat de la construcció dels habitatges on s'ubiquen les llars, les estadístiques assenyalen que Espanya té la major proporció d'habitatges moderns, un 25,8 per cent, davant l'1,4 de França, l'11,7 d'Itàlia i l'11,5 de la RFA, encara que en aquests últims països la proporció d'habitatges construïts entre 1945-70, com a conseqüència de les destrosses ocorregudes en la II Guerra Mundial, fou molt més nombrosa. La "Categoria socio-econòmica del cap de família" a Espanya manté grans diferències respecte a la resta dels països europeus esmentats. Els de renda més baixa són els rurals.

MÓN

Científics recomanen prohibir fumar en els avions

La batalla contra el tabac acaba d'atènyer a Estats Units l'aviació civil, ja que un estudi de l'Acadèmia Nacional de Ciències fet

públic recomana la prohibició total del tabac en tots els vols nord-americans, sota l'argument que el fum de les cigarretes és una amenaça contra la seguretat dels passatgers.

Durant un any i mig, aquesta Acadèmia ha dut a terme el seu informe, comissionat pel Congrés i per la Federal Aviation Administration. Malgrat que les companyies aèries s'oposen aferrissadament a una major limitació de l'habit de fumar en els avions, el grup de científics que confeccionà l'estudi considera que tant la tripulació com el passatgers dels avions, resulten danyats pel fum del tabac concentrat en l'interior de l'aparell, a més a més, que les cigarretes enceses suposen un greu perill d'incendi a l'avió.

Hi ha 40.000 cubans lluitant a Angola

El dirigent cubà Fidel Castro que finalitzà la seva visita oficial de tres dies de durada a Luanda, afirmà que a Angola hi ha destacats 40.000 cubans per ajudar el Govern angolenc en la seva lluita contra els rebels del moviment d'independència UNITA. En acabar la seva estada a aquell país, el líder de la revolució cubana digué que la visita "d'amistat i de treball" havia servit per repasar amb el president angolenc José Eduardo dos Santos i d'altres alts funcionaris del seu Govern, "El marc general de les relacions de cooperació entre ambdós països".

Ajudar els aturats

"Acció Solidària contra l'Atur" ha publicat la nota en què dona compte de les sortides del seu fons econòmic de solidaritat amb els sense feina durant el primer semestre de 1986. L'import de les 236 sol·licituds d'ajut resoltes puja 13.188.500 pessetes. Totes les famílies en atur assistides es trobaven en situacions límit i eren veïnes de Barcelona i 6 poblacions més del Barcelonès, de Cornellà i 9 altres ciutats del Baix Llobregat, de Terrassa i 7 viles més del Vallès Oriental, de Mataró i una altra ciutat del Maresme, de Vilanova i la Geltrú (Garraf) i de Centelles (Osona).

Així mateix, les subvencions corresponents al bloc d'autoocupació han pujat 5.717.596 pessetes, destinades a la promoció o consolidació de cooperatives de treball associat i iniciatives semblants de Barcelona, Cornellà, el Prat, l'Hospitalet, Molins de Rei, Sant Joan Despí, Santa Coloma de Gramenet, Terrassa i Vallirana. Per tant el total d'ajuts concedits durant el primer semestre de 1986 ha pujat 18.906.096 pessetes.

El Patronat d'"Acció Solidària contra l'Atur" expressa públicament la seva reconeixença a tots els protectors i col-

laboradors que han fet possible la seva tasca social. I alhora s'adreça a tants homes i dones de bona voluntat per tal que contribueixin, amb el seu gest solidari, a evitar que unes famílies afectades directament per l'atur se sentin encara més oblidades per la societat, durant el període estiuenc i de vacances per a molts.

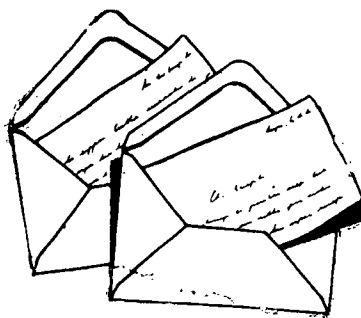
Les aportacions es poden ingressar a les Caixes d'Estalvis següents: Caixa d'Estalvis de Catalunya (c.c.n.021.2-3955-57), Caixa de Pensions per a la Vellesa (llibreta n.1.724-77, oficina 541), Caixa de Barcelona (llibreta n.133-2.451-92).

"ACCIÓ SOLIDÀRIA CONTRA L'ATUR"
(Barcelona)

Un alemany que estima Catalunya

Sóc un alemany enamorat de Catalunya. Fa molts anys que la meua família i jo passem les vacances en algun indret de Catalunya, que tant estimem.

Tinc una important col·lecció de targetes postals molt ben classificades.

No obstant això, aquesta col·lecció (per a mi molt important document sobre els Països Catalans) és molt incompleta, per això restaria agraït als lectors d'aquesta publicació que poguessin enviar-me alguna postal (ja siguin noves o bé usades), de les diferents comarques de Catalunya en les quals s'hi representen els monuments més importants, edificis notables, esglésies, castells, palaus, plaça major, parcs i jardins, etc.

Benvingudes també són fotografies particulars del mateix format d'una targeta postal. La meua adreça és: Eckhard Kokes. Steckendorfer Str. 128 D-4150. Krefeld, 1. Alemanya.

JÖRN GRUBER
(Alemanya)

La Lliga del Bon Mot

Déu el guard! i gràcies, Sr. Mas i Solench pel seu article "IVON L'ESCOP PER LA PARAULA NETA". L'any 38, a l'"Editorial poliglota", del carrer de Petritxol vaig poder comprar alguns llibres, entre ells, "El llibre de les dones" que he fet llegir sempre que he tingut ocasió; ara mateix el tinc deixat a un treballador a qui li agrada molt llegir.

Amb els anys m'havia armat una confusió confonent mossèn Ricard Aragó amb la nostra Dolors Monserrà de Macià (tampoc no es parla d'ella, ara) de la qual es publica l'hermosa carta que he rellegit un d'aquests dies, precisament per aclarir-me el dubte. Ai, com un home va fent vell!...

Remogui, remogui des de "CATALUNYA CRISTIANA" i d'on sigui possible la resurrecció de la "Lliga del bon Mot", o quelcom semblant; mai, mai no ha fet tanta falta com ara... I es parla de cultura!

Segurament a la influència de la 'Lliga' des de la seva infantesa, dec el fet que no puc sentir una blasfèmia sense estremir-me i, on sigui, cridar: 'Alabat sia Déu!' Se'm clava al cor. Llibreria la bona parla": hi havia anat tantes vega-

des... Perdoni l'expansió i li repeteixo: gràcies! gràcies!...

MARIA MERCÈ DELMAS
(Lleida)

Les festes de la Mercè

Fa un parell d'anys que en el programa de les Festes de la Mercè s'hi inclouen actes no gens adients. Sembla que la Comissió de Festes deu ser formada només per gent de l'ajuntament que farien amb molt més de gust unes festes de tardor, o una Festa Major sense cap relació amb la Mare de Déu de la Mercè.

Per evitar aquest conflicte, o a la Comissió hi ha d'haver algun membre de l'Església o que l'ajuntament organitzi les seves festes sense barrejar-hi per res el nom de la Patrona de Barcelona. Però llavors, que sigui l'Església la que organitzi les Festes de la Mercè. El que no sembla gens bé és continuar aquesta situació amb un programa de Festa Major que la ciutat organitza en honor de la Mare de Déu amb uns actes i uns cartells que més aviat semblen pensats per ofendre-la.

ANTONI MUNNÉ
(Barcelona)

Desitjo subscriure'm a:

Catalunya Cristiana

Redacció i Administració: c/ València, 244, telèfon: 215 27 39
08007 Barcelona

Nom i cognoms

Adreça

Població D.P.

☐ Trameto les 3.900 ptes. per gir postal.

☐ Incloc un taló barrat per aquest import.

☐ Prego al Banc/Caixa

Agència

que se serveixi domiciliar aquest pagament anual, fins a nova

ordre, en la meua llibreta/compte n.º

Lloc.....Data.....

Signatura

RESIDÈNCIA

3ª edat Pedrell

Torre amb ampli jardí, habitacions assolellades; direcció mèdica. A.T.S. Curtes i llargues estances. Cures de repòs, c/ Pedrell, 52-54, 08032 Barcelona. T. 357 48 69 - 254 30 34.

Al·locució del Papa als bisbes italians d'Abruzzos i Molise

Impregnar la pietat popular de la Paraula de l'Evangeli

La Constitució sobre la Sagrada Litúrgia, del Concili Vaticà II fa una explícita al·lusió al problema, quan en el n. 13 parla dels "exercicis de pietat del poble cristià" elogiant-los i recomanant-los, sempre que estiguin "d'acord amb les lleis i amb les normes de l'Església". D'això se'n dedueix que no poden ignorar-se ni ser tractades amb indiferència les manifestacions de pietat i de devoció que encara són vives en el Poble de Déu, per exemple, les festes patronals, els pelegrinatges als santuaris i les diverses formes amb les quals es manifesta la devoció als sants.

La pietat popular reflecteix una set de Déu

La pietat popular o religiositat popular, en efecte, com ja insinuava Pau VI en l'Exhortació Apostòlica "Evangelii nuntiandi", és rica en valors.

"Voldria atreure la vostra atenció de pastors sobre un punt en particular: el de la pietat particular i la seva relació amb la vida litúrgica", va dir el papa Joan Pau II als bisbes italians dels Abruzzos i Molise, en la seva visita "ad Limina". Per l'interès universal de la seva al·locució, transcrivim a continuació els seus paràgrafs més importants.

niment, acceptació dels altres, devoció".

No sempre la pietat popular és de qualitat

Certament que en aquestes manifestacions religioses no tot és de la mateixa elevada qualitat.

Les seves motivacions, perquè són humanes, poden estar barrejades amb sentiments d'impotència enfront els esdeveniments de la vida, d'un

La religiositat en l'home a través de l'expressió

El fet que la religiositat popular sigui a l'ensens una riquesa i un risc, ha d'estimular els Pastors de l'Església a la vigilància; això no obstant, hauran d'efectuar la seva tasca d'orientació amb una gran dosi de paciència, perquè com ja advertia en el seu temps sant Agustí davant d'algunes formes en el culte dels sants, "una cosa és allò que ensenyem i altra cosa és allò que estem obligats a tolerar".

populars. Així va actuar l'Església quan hagué d'acollir una munió de nous convertits després de l'edicta de Constantí; igualment va succeir en el cas dels pobles bàrbars d'Europa; i així també amb els pobles del Nou Món, als quals era necessari anunciar l'Evangeli; i el mateix s'esdevé actualment en l'adaptació necessària a la índole i a les tradicions dels diversos pobles. Cal no oblidar mai la consigna que el papa Gregori el Magne donava a l'apòstol d'Anglaterra, sant Agustí de Canterbury: que no s'havien de destruir, sinó purificar

ció als sants que s'expressa en les festes patronals, pelegrinatges, processons i tantes formes de pietat, no ha de reduir-se solament a la recerca d'una protecció en els béns materials o en la salut corporal, sinó que els sants han de ser presentats als fidels abans de tot com a models de vida i d'imitació de Crist, com un camí segur per arribar a Ell.

Evangelitzar la pietat popular

El millor remei contra les possibles desviacions d'aquestes manifestacions de pietat popular és impregnar-les de la Paraula de l'Evangeli, portant els qui viuen les esmentades formes de religiositat popular, des d'un moviment de fe inicial i de vegades balbucent, a un acte de fe cristiana autèntica.

L'evangelització de la pietat popular la deslliurarà progressivament dels seus defectes; purificant-la, la consolidarà, fent que el que és ambigu adquireixi una fesomia més clara en els continguts de la fe, esperança i caritat. De cap manera no s'ha d'infravalorar aquesta paraula de Catequesi. Generalment el poble està desnodrit d'allò que es refereix a la doctrina cristiana: serà necessari donar-li la Paraula especialment en aquestes ocasions, en les quals també estan presents també aquells que habitualment mai no participen, o gairebé mai, en la vida de l'Església.

Per acabar, pot afirmar-se que en la vida dels fidels i de les comunitats cristianes existeix un lloc, i ha de continuar existint, per a les formes de pietat que no es redueixen a les soles celebracions litúrgiques. Això implica una exigència: aquestes formes de pietat no han de sobreposar-se als temps litúrgics, no han de posar-se en competència amb les solemnitats més significatives de l'any litúrgic. Si hi ha una devoció que té un valor superior a totes les altres, és la devoció de l'Església, o sigui el culte que ella ofrena a Déu, la seva vida litúrgica, en els misteris i en els temps que se succeeixen en el decurs de l'any del Senyor.

L'última conseqüència de caràcter pràctic és aquella a la qual, ja el 1958, es referia el papa Pius XII: Mai no han de barrejar-se les celebracions litúrgiques i els exercicis de pietat.

Per tant, una autèntica pastoral litúrgica mai no podrà passar per alt les riqueses de la pietat popular i els valors propis de la cultura d'un poble, per tal que les esmentades riqueses siguin il·luminades, purificades i incorporades a la litúrgia com una ofrena dels pobles.

"L'evangelització de la pietat popular la deslliurarà progressivament dels seus defectes."

"Reflecteix una set de Déu que només els pobres i els senzills poden conèixer. Fa capaç de generositat i de sacrifici fins a l'heroisme, quan es tracta de manifestar la fe. Comporta un pregon sentit dels profunds atributs de Déu: la paternitat, la providència, la presència amorosa i constant. Engendra actituds interiors que rarament poden observar-se en el mateix grau en aquells que no posseeixen aquesta religiositat: paciència, sentit de la creu en la vida quotidiana, despre-

simple desig de seguretat més que d'un impuls de confiança en la Providència o de gratitud i d'adoració. A més es manifesten amb signes, gestos i fórmules, que de vegades adquireixen una importància excessiva, fins i tot la recerca del que és espectacular. Tanmateix, en la seva substància aquestes manifestacions que són expressió del fons de l'home i reconeixement d'una dependència fonamental del mateix home, com a creatura, respecte el seu Creador.

El que compta, venerats germans, és prendre consciència de la permanència de la necessitat del que és religiós en l'home, a través de les seves diverses expressions, amb el fi d'esforçar-se continuament a purificar i elevar aquest fenomen per mitjà de l'evangelització.

Aquesta metodologia ha estat seguida per l'Església al llarg dels segles, ja sigui en la qüestió de la inculturació, ja sigui en la de la religiositat popular i en la de les devocions

i consagrar a Déu els temples pagans i els costums religiosos amb els quals els pobles estan acostumats a festejar les festes religioses de la vida.

Que la pietat no degeneri en superstició

El nostre deure de Pastors és vigilar perquè aquests actes de devoció siguin rectificats, si fos necessari, i perquè de cap manera degenerin en una falsa pietat, en superstició o en pràctica màgica. així la devo-

VATICÀ DIA A DIA

El Papa contra l'analfabetisme

Amb ocasió de la celebració de la XX Jornada Mundial de l'Alfabetització, el papa Joan Pau II envià un missatge al director general de la Unesco (l'organització de les Nacions Unides per a l'educació, la ciència i la cultura). Amadou Mahtar M'Bow, en el qual subratlla que "en la batalla per la pau, la lluita contra l'analfabetisme pot ser un factor de gran importància".

Aquesta jornada invita —escriu el Papa— a una profunda reflexió sobre els objectius ja realitzats i sobre els esforços duts a terme per les persones que tenen el greu paper de resoldre la penosa situació de nombrosos analfabets".

"Es necessari constatar, afegeix el Papa, que els resultats fins ara obtinguts permeten refusar tota temptació de desànim davant la vastitud de l'engatjament. Són nombroses, en efecte, les persones que posseeixen els instruments de la promoció i desenvolupament dels seus països".

* * *

Sanció vaticana a un arquebisbe d'Estats Units

Quan encara està recent el cas Curran, el Vaticà ha comunicat a l'arquebisbe Raymond Huntlausen, que ocupa la seu de Seattle (pròxima a Washington), que una part de les seves responsabilitats com a bisbes deixen de ser de la seva competència per passar a dependre del seu bisbe auxiliar, Donald Wuerl, nomenat pel Vaticà el passat mes de desembre. La mesura ha estat adoptada per la Sagrada Congregació per als Bisbes davant la constatació que les ensenyances de monsenyor Huntlausen no es corresponen en determinades matèries amb la doctrina oficial de l'Església.

El bisbe deixa així de ser el màxim responsable diocesà en temes morals i litúrgics, pel que fa a la formació dels seminaristes i en

matèria d'anul·lacions matrimonials i de secularització de sacerdots. En l'àmbit de la doctrina moral, l'arquebisbe manté una posició heterodoxa pel que fa a les relacions homosexuals, divorci i control de la natalitat.

* * *

Procés de beatificació del que fou alcalde de Florència

Amb el vist i plau de la Congregació Vaticana de la Causa dels Sants, ha començat a Florència el procés diocesà per a la beatificació de Giorgio La Pira, que fou alcalde de la ciutat i un conegut impulsor dels moviments pacifistes. Giorgio La Pira, va morir el 5 de novembre del 1977, deixà un impacte molt positiu en molts cercles universitaris, polítics i eclesiàstics d'Itàlia, i la seva fama es va difondre arreu del món gràcies a congressos, i també, gràcies al suport que va donar sempre a les iniciatives a favor de la pau entre els pobles. Era proverbial la seva capacitat per establir ponts de diàleg entre homes, països i ideologies separades.

La proposta per incoar la causa de beatificació de La Pira sorgí l'any 1983, a iniciativa dels dominics de Sant Marc, a Florència. S'ha de tenir en compte que La Pira ha estat terciari dominicà. També va néixer a iniciativa de la fundació que duu el seu nom i moltes d'altres organitzacions catòliques.

* * *

Una crida perquè es retracti públicament

La Santa Seu ha enviat a la religiosa Rose Dominic Trapasso, de l'orde de Maryknoll, una crida perquè es retracti públicament de les seves afirmacions pel que fa a l'avortament.

La germana Rose Dominic Trapasso, una missionera que treballa al Perú, fou una de les 26 religioses que enmig de la campanya electoral nord-americana de 1984, firmà un comunicat sobre la interacció voluntaria de l'embaràs.

Positiva reunió-diàleg entre catòlics i anglicans

El Dr. Donald Coggan, arquebisbe anglicà de York.

Del 26 d'agost al 4 de setembre se celebrà a Llandaff (Gran Bretanya) la quarta sessió plenària de la segona comissió internacional catòlico-anglica (Arcic II). Les sessions de treball, en les quals participen un reduït nombre de teòlegs i experts d'ambdues confessions cristianes, són copresidides pel bisbe catòlic d'Arundel-Brighton, monsenyor Cormac Murphy O'Connor i, pel bisbe anglicà de Kensington, monsenyor Mark Santer.

Arcic II, ha celebrat reunions l'any 1983 a Venècia, l'any següent a Durham (Anglaterra) i l'any 1985 a Glaymoor (Estats Units).

El tema actual de discussió és "Salvació i Església", és a dir, el paper de l'Església en la història de la salvació. El co-president catòlic de la comissió, monsenyor Murphy O'Connor, declarà davant els micròfons de la Ràdio Vaticana que les possibilitats d'arribar a un acord sobre aquest punt eren molt grans, ja que el tema de la salvació i la mediació de l'Església en aquest procés no presentava dificultat especial. "Espero sincerament que al final dels nostres treballs podrem anunciar que hem assolit un acord substancial sobre el tema. El docu-

ment podria estar acabat la pròxima tardor. El treball de la comissió és molt important, perquè indica que els anglicans i catòlics d'arreu del món, ja estem en comunió parcial els uns amb els altres, en camí cap a la unitat completa."

Per la seva banda, el bisbe anglicà monsenyor Mark Santer ha confirmat aquesta impressió positiva i ha afirmat igualment que la declaració comuna "serà molt aviat".

Els observadors esperen, no obstant, un balanç positiu d'aquesta tanda de reunions de la comissió mixta anglicano-catòlica. A continuació hauran d'abordar d'altres punts més conflictius, en particular el de l'ordenació de dones, reconeguda per alguns sectors de l'Església anglicana.

Com es recordarà, hi hagué un intercanvi de cartes entre el papa Joan Pau II i el doctor primat anglicà, Runcie, sobre aquest tema. Per la part catòlica, el fet que la comunió anglicana, corporativament, donés un pas a favor d'aquesta "innovació" suposaria un entrebanc seriós en el camí de la reconciliació.

La religiosa ha rebut ara una carta en la qual se li demana que es "retracti públicament sobre la seva posició pel que fa a la doctrina de l'Església" sobre l'avortament. La

seva negativa a fer-ho podria donar lloc a sancions canòniques.

Rose Dominic Trapasso és la vint-i-cinquena religiosa que rep una carta similar. D'entre totes

elles, 22 han manifestat públicament la seva acceptació de la doctrina de l'Església, mentre que dues religioses s'han negat a fer-ho.

Ignacio Ellacuría, rector de la Universitat de El Salvador, a Espanya

"Les grans majories populars, dominades pels dos blocs"

L'examen estructural de la realitat històrica i el caràcter de subjectivitat de la història han estat els fonaments bàsics del Seminari de filosofia que s'ha celebrat aquest estiu a la Universitat de Cantàbria, a Laredo.

Ha dirigit el curs el sacerdot jesuïta i rector de la Universitat de El Salvador, Ignacio Ellacuría. Per a Ellacuría "els homes no estem conduint degudament la història, raó per la qual hem de fer un esforç que augmenti el caràcter de l'home com a subjecte de la història". També ha dit el rector de la Universitat de El Salvador que "en la major part dels països del tercer món, les grans majories populars són protagonistes de la seva pròpia història, la qual cosa fa sofrir un destí que els imposen els dos blocs dominants, fins al punt que les tres quartes parts de la humanitat estan soffrint una extrema pobresa, mentre que la resta abusa de tots els recursos de la terra".

Ignacio Ellacuría.

En una entrevista aconseguida a Eugenio Narbaiz, el pare Ignacio comentà l'evolució social de Sud-Amèrica i la teologia de l'alli-

berament.

—Segons la seva opinió i mirant el futur, ¿quin pot ser el protagonisme històric d'Amèrica llatina?

—Jo crec molt en el protagonisme d'Amèrica llatina, fonamentalment per raons cristianes. Penso que el subjecte de la història són les majories populars del món lluitant pel seu alliberament: si en el futur aconsegueixen ocupar el lloc que els correspon les coses podrien canviar, sempre i quan es converteixin en subjectes d'alliberament.

—Centrant-nos en la teologia de l'alliberament, ¿que suposa per vostè com a filòsof i com a sacerdot l'aplicació d'aquesta teologia a Amèrica llatina?

—La teologia de l'alliberament és la reflexió cristiana sobre la liberalització integral dels pobles i de les persones, vista sobretot des de les majories populars; és

a dir, des de l'opció preferencial dels pobres. Suposa que l'aportació que el cristianisme llegit pel llatí-americà vol fer al procés de alliberament integral de les majories populars, que en cas d'alliberar-se a si mateixes contribuiria també que alliberés els seus oprimers.

—Des del seu punt de vista, existeixen diferències davant les conclusions de la teologia de l'alliberament i la doctrina social de l'Església.

—Jo crec que després de les últimes advertències dutes a terme per Joan Pau II no hi ha intent declarat en la teologia de l'alliberament de presentar una tesi contrària a la doctrina social de l'Església. El punt fonamental de discussió està en la famosa lluita de classes i en l'ús de la violència. La teologia de l'alliberament ha estat més comprensiva amb la lluita de classes i amb l'ús de la violència, mentre que la doctrina social de l'Església no ha estat contrària a

l'actual lluita de classes com a solució als problemes històrics. Encara que en aquests punts hi ha matisos de diferència actualment no hi ha una gran divergència en aquest aspecte. El Papa i la doctrina social veu un cert perill en la utilització de pràctiques i teories marxistes per a resoldre els problemes.

—¿Quina opinió li mereix el fet que una de les personalitats més representatives de la teologia de l'alliberament, com és Leonardo Boff, hagi estat silenciada durant un cert temps?

—A mi no m'agrada que s'hagi fet això. Conec Boff i sé que és un gran cristià i un gran franciscà: que per certes incomprendions se'l tingui callat a un home com aquest, no és bo això. Però la seva actitud obedient ha donat lloc perquè li escursin el temps de condemna. Actualment existeixen condicions òptimes perquè es produeixi un diàleg entre les parts en conflicte.

El pelegrinatge a Montserrat

Per decisió dels bisbes, d'acord amb el P. Abat el pelegrinatge consistirà únicament a participar a la missa conventual a les 11 del matí, presidida pels bisbes de Catalunya.

La celebració de la missa conventual es farà a la plaça del monestir, per facilitar la participació d'un nombre més elevat de persones en el pelegrinatge. Però la capacitat de l'esmentat lloc, així com l'accés a la muntanya i l'aparcament, fan que, dissortadament, el nombre d'assistents hagi de limitar-se a un màxim de 10.000 persones, per tal d'assolir una deguda celebració eucarística i una eficaç organització de l'acte. A la vegada, aquelles característiques d'accés i d'aparcament motiven que la Comissió, d'acord amb el monestir, hagi acordat que l'únic mitjà de transport per participar en el pelegrinatge sigui l'autocar i no pas els cotxes particulars.

1. Organització dels autocars:

1) L'organització dels autocars que corresponen a cadascuna de les diòcesis catalanes es confia bàsicament als arxiprestats.

2) Cada arxiprest cal que concerti un autocar i parli amb els rectors de les parròquies del seu arxiprestat per determinar la manera concreta d'organitzar la inscripció.

3) Com a termini màxim, el dia 22 de setembre al matí cada arxiprest haurà de comunicar a la secretaria del bisbat el nombre d'inscrits en l'autocar, per tal que ho puguem comunicar al monestir.

4) A partir del dia 15 d'aquest mes es lliurarà a cada arxiprest una cartolina, que es col·locarà en un lloc visible de l'autocar, a efectes d'autorització per pujar a Montserrat.

2. Horaris

1) La missa conventual se celebrarà a les 11 del matí.

2) La tornada de Montserrat dependrà de cada autocar. Pel que fa a poder dinar a Montserrat, cal tenir en compte que els indrets de la muntanya aptes per poder-ho fer seran limitats a causa de les zones cremades.

3. Concelebració

1) Els sacerdots que participin en el pelegrinatge poden concelebrar.

2) Cal portar-se alba i estola blanca i dirigir-se 30 minuts abans de la missa al lloc que estarà indicat i que el servei d'ordre també comunicarà als concelebrants.

4. Resson del pelegrinatge en les comunitats cristianes de Catalunya

Per facilitar l'adhesió de les comunitats cristianes a l'acte del pelegrinatge i la participació dels fidels que no puguin assistir a la missa conventual del dia 27, la Comissió suggereix que en les misses vespertines del dia 27 i/o en les misses del diumenge dia 28, s'inclogui una petició en la pregària dels fidels i es canti el Virolai al final de la missa. Aquesta petició es lliurarà oportunament als responsables de les comunitats de la diòcesi.

Basilica de la Mare de Déu de la Mercè. Festivitat de la Mare de Déu de la Mercè, Patrona de la Ciutat i de l'Arxidiòcesi de Barcelona. — **Celebracions i cultes.** — **Dimarts, dia 23:** Tarda: Misses a les 5'30 i a les 6'30. A les 7'30, rosari, exercicis de devoció a la Mare de Déu, i a les 8, pregària de Vespres i Santa Missa, amb la participació de la Federació de Cristians de Catalunya. **Dimecres, dia 24:** A les 8 i 9, Misses. A les 10'30, Missa concelebrada que presidirà l'Emm. Cardenal Dr. Narcís Jubany. A l'ofertori, ofrena de flors per les Cases Regionals. A les 12'30, 1'30 i 2'30. Misses. A la tarda, Missa a les 6. A les 7, rosari i exercicis de devoció a la Mare de Déu. A les 7'30 i 9, Santa Missa. Cada dia, fins el dimecres, dia 1 d'octubre, continuarà l'Octavari. A les 7'30, rosari, exercicis de devoció a la Mare de Déu de la Mercè. A les 8, Santa Missa.

Litúrgia Bizantina. — El diumenge, dia 28 de setembre, a la capella de les MM. Reparadores, c/. Girona, 38, a les 10'30 del matí, el grup IRINI celebrarà una Divina Litúrgia en ritu bizantí. S'hi commemorarà la festa de l'Exaltació de la Santa Creu (que d'acord amb el calendari julià, s'escau el 27), i serà concelebrada per Mossèn Joan Solés (del grup IRINI), Mons. Josep Casanova, (Hamburg, RFA), i Mossèn Agustí Maura (Gelsenkirchen, RFA).

Fraternitats del P. Foucauld. — S'ha iniciat novament el "Taller de pregària", segons el mètode del P. Ignasi Larrañaga, per aprendre a pregar tot pregar. Segons el nombre d'interessats es faran dos grups. Els divendres, de 5 a 7, i de 20'45 a 22'45, començant ambdós el dia 10 d'octubre, al c/. Trafalgar, 70, 1er. 1.ª. Tel. 302 71 77. Places limitades.

Equip Juvenil Eclesial. — Celebrarà l'obertura del Curs, el dia 27 de setembre, dissabte, a les 5 de la tarda, amb l'acolliment a tots els grups. Al mateix temps per substituir els que han ingressat a Seminaris o Noviciats, s'admetran nous joves vocacionals que estudien i encara maduren la seva de-

cisió personal. Cada dimecres, de 5 a 8 de la tarda, oferim tota mena d'informació, i celebrem l'Eucaristia a les 20 hores, a c/. Muntaner, 91, 2on. 2.ª. Tel. 253 18 93.

Centre Salesià "Martí-Codolar". Curs 1986-1987. — Les activitats programades són les següents: 1. Cicle institucional d'Estudis eclesiàstics (Humanitats, Filosofia i Teologia). 2. Bienni de formació teològica bàsica. 3. Cursos de capacitació per a professors de Religió. Aquestes activitats es desenvolupen d'octubre del 1986 a juny del 1987. El cicle institucional i el bienni teològic, en la seu del Centre; els cursos de capacitació en un altre cèntric lloc de la ciutat. Tots els estudis tenen caràcter oficial i una orientació prevalentment pastoral. Informació: Director d'Estudis: c/. Torelló, 8. 08035 - Barcelona. Tel. 229 18 01.

Facultat de Teologia de Barcelona. Cursos de Formació Permanent. — A la seu de la Facultat. El curs, enguany, tractarà sobre: "Història de la Teologia cristiana. Del Renaixement al Vaticà II". Les classes es donaran tots els dijous lectius, del 16 d'octubre al 9 d'abril. L'horari serà: De 10 a 11'15 i d'11'45 a 13 hores. Matrícula: Secretaria d'Estudis: c/. Diputació, 231. Tel. 254 16 00. D'11 a 13 hores, excepte dissabtes.

A la seu de l'Institut de Teologia Fonamental. Curs Sistemàtic. Primer trimestre: matí, "Escatologia"; tarda, Eclesiologia (1.ª part), el sagra-

ment del matrimoni. Segon trimestre: Matí, "Els Profetes de l'A.T."; "Els sacraments de la Iniciació cristiana i la unció dels malalts". Tarda: Eclesiologia (2.ª part); "Teologia dels ministèris". Tercer trimestre: Matí: "La Carta als Romans"; tarda, L'Evangeli de Sant Joan". Curs monogràfic: Destinat als qui ja han cursat els tres anys del Cicle de Formació Permanent. Són cursos monogràfics d'aprofundiment, que es donen els mateixos dies i hores que el Curs ordinari de formació permanent. Classes: A la seu de l'Institut de Teologia Fonamental (Centre Borja), a Sant Cugat del Vallès, els dimecres lectius del 15 d'octubre al 27 de maig. Matrícula: Secretaria de l'Institut. Tel. 674 11 50. Horari: d'11 a 13. Els qui ho desitgin podran quedar-se a dinar.

LLEIDA

Secretariat Diocesà de Cursets de Cristiandat. — Està programat un Curset de Cristiandat Mixt, que tindrà lloc a la Casa Diocesana d'Exercicis, Seu Vella, Lleida, els dies 26, 27 i 28 del present mes de setembre. Començarà, ajudant Déu, a les 4 de la tarda del diumenge. Tothom hi és invitat: matrimonis i persones interessades a descobrir el sentit del seu viure com a persones i com a cristians. Informació i inscripcions: Casa Diocesana d'Exercicis, tel. 23 80 56 o 26 04 89.

Desarmament i
Desenvolupament
per a la Pau

PEREGRINATGE A FÀTIMA

Organitzat per Vida Creixent

Dies 26 d'octubre a l'1 de novembre del 1986
AMB AUTOCAR

Octubre, 26 diumenge	- BARCELONA - CALATAYUD - MADRID Sortida de Barcelona amb autocar per l'autopista de Lleida i Saragossa amb direcció a Calatayud. Dinar i tot seguit continuació del viatge per Guadalajara fins a Madrid. Sopar i dormir a l'hotel.
Octubre, 27 dilluns	- MADRID - BADAJOZ - LISBOA Desdejun i sortida per Talavera de la Reina en direcció a Trujillo i Badajoz. Dinar i pas de la frontera amb Portugal. Continuació del viatge fins a Lisboa.
Octubre, 28 dimarts	- LISBOA - FÀTIMA Desdejuni. Matí de lliure disposició. Després del dinar sortida per Batalha, on es pot admirar el monestir de la Mare de Déu de les Victòries, per arribar a Fàtima. Sopar i dormir a l'hotel.
Octubre, 29 dimecres	- FÀTIMA Pensió completa a l'hotel. Dia lliure disposició per participar en els diversos actes religiosos que es duen a terme en aquest Centre de Pelegrinantges, lloc de les aparicions de la Mare de Déu a Jacinta, Francisco i Lucía el 1917.
Octubre, 30 dijous	- FÀTIMA Pensió completa a l'hotel. Dia lliure.
Octubre, 31 divendres	- FÀTIMA - GUARDA - SALAMANCA Desdejuni a l'hotel i sortida per a Còria i Coimbra, seu universitària on reposa Sta. Isabel. Continuació fins a Guarda on es durà a terme el dinar. Tot seguit sortida cap a Ciudad Rodrigo, amb pas de la frontera amb Espanya fins a Salamanca. Sopar i dormir a l'hotel.
Novembre, 1 dissabte	- SALAMANCA - SÒRIA - BARCELONA Desdejuni a l'hotel i sortida per Valladolid i Aranda de Duero cap a Sòria. Dinar i continuació del viatge per l'autopista de Saragossa i Lleida fins a Barcelona.

FI DEL VIATGE

Ens hem posat en contacte amb CATA' UNYA CRISTIANA que organitzarà aquest viatge pels membres de VIDA CREIXENT i en general per tothom que hi estigui interessat. Preu: 32.900 pessetes.

GAT 48

Per informació Catalunya Cristiana. María Figueras de 10 a 13 del matí. Tel. 215 27 39 i 215 27 84.

URGELL

Havien estat cinc germans preveres

Ha mort el P. Pau Baraut

LA SEU D'URGELL.— Fa poc morí a Barcelona el P. Pau Baraut i Obiols, salesià, fill del Vilar de Cabó i germà de quatre sacerdots més. El dia abans havia de reunir-se amb religiosos i familiars en el seu poble natal per a presidir una concelebració eucarística amb motiu dels 50 anys de sacerdoci, però la malaltia ho va impedir. Malgrat això la missa se celebrà.

Nascut a cal Roca del Vilar de Cabó el 1908, el 1921 ingressà a un col·legi salesià, va fer el noviciat i cursà els estudis de filosofia a Sarrià. Estudià teologia a Carabanchel Alto (Madrid) on el 21 de maig del 1936 va ser ordenat prevere. Els darrers vint anys de ministeri els ha esmerçat en el treball pastoral en la parròquia de Maria Auxiliadora, d'Alacant. El seu somriure generós i atraient li infonia el tarannà dels prohoms pirinencs, astuts i bondadosos enses, varons exigents amb els altres i amb ells mateixos. La seva austeritat li meresqué la confiança de tothom i la seva bondat li guanyà els cors fins i tot dels allunyats.

Noces sacerdotals

El diumenge dia 15 de juny la comunitat de Maria Auxiliadora, d'Alacant, s'aplegà entorn de l'altar parroquial per a celebrar les noces d'or sacerdotals del P. Pau. Disset preveres presidiren l'Eucaristia, la premsa d'Alacant qualificà la festa com "un acte entraanyable d'admiració, respecte i gratitud vers un sacerdot que els anys d'apostolat ha sabut captar-se l'estimació de totes les persones que l'han tractat".

En parlar de la vocació sacerdotal el P. Pau manifestava: "la bondat de Déu m'ha acompanyat sempre".

Donava fe de la virtut religiosa d'aquesta forma: "L'obediència m'ha portat pels diferents camps de la vida salesiana".

Així confessava el secret de la seva força: "El Cor de Jesús, Maria Auxiliadora i sant Joan Bosco m'han deslliurat de les situacions angoixoses i m'han donat els millors consols de la meua vida salesiana."

Influències beneficioses

Així era el religiós en el qual l'escalf cristià de la llar materna desvetllà aviat la vocació, com ho faria també en els altres quatre germans seus també preveres. Hi influïrien també els tres oncles paternals, rectors del bisbat d'Urgell, i els dos salesians. L'únic oncle matern —el P. Salvador— era monjo de Montserrat. El pare va morir aviat, però aquesta pèrdua no escolà la generositat de la mare, Alfonsina, que mai no posà cap entrebanc al treball de Déu en els cors dels seus fills cridats al sacerdoci. Dels cinc germans preveres viuen els salesians P. Tomàs, a Barcelona, té 82 anys i és el més gran, i el P. Lluís a Bolívia. Els altres dos van escollir la vinya monàstica a Montserrat: el P. Maiol morí ja fa uns anys i el P. Cebrià, de 69 anys, el més jove, és ben conegut a la diòcesi d'Urgell per les seves col·laboracions en treballs d'investigació i difusió de la història medieval.

La Vall de Cabó parla joiosa dels seus fills sacerdots i exalta la família Baraut-Obiols que n'ha

donat cinc a l'Església. La terra dels antics Caboet, que ja dotaren la construcció de Santa Maria d'Organyà, avui referma el seu renom en la llarga nissaga dels Baraut, Obiols, Bullich... Són les anelles d'una llarga cadena forjada en el gresol de famílies cristianes que del banc del foc n'han fet una aula de teologia i un cor de salmòdia popular.

ANTONI MIRABET

El P. Baraut pertanyia a una nissaga d'homes lliurats a Déu.

PENSANT-HO BÉ

Les ulleres

XESC SOLIU

Sempre serà veritat allò que "hi veuen millor quatre ulls que dos". El camp de la nostra visualitat és sempre limitat. Sobretot, perquè per "veure-hi clar", cal mirar la realitat no solament amb els ulls de la cara, sinó també amb aquella mirada interior personal i intransferible. Tenir un amic que "doni un cop d'ull" a les nostres maneres concretes de "veure les coses", serà sempre un gest amical d'estimació que no agraïrem mai prou. La realitat té tantes vessants i és tan rica i complexa que una sola mirada no pot pas abastar la seva totalitat. Per això, posar en comú els nostres "punts de vista", és sempre clarificador i enriquidor.

L'home és un badoc encuriolit i un tafaer empedreït. Des d'antic ha cercat l'ajut de la tècnica per socórrer la feblesa de la seva visió, per veure més d'allò que es veu a simple vista. Sempre m'ha inspirat tristor el joc de la "gallina cega", veure la impotència de l'home mancat de llum i de visió. Ulleres, binocles, prismàtics, telescopis petits i gegants, sofisticats i meravellosos microscopis electrònics, han permès a l'home veure-hi més enllà del nas. L'adminicle òptic més familiar i a l'abast per ajudar la nostra visió esdevinguda defec-tuosa, són les ulleres, parell de vidres degudament graduats i muntats en una armadura proveïda de dues tiges que s'aguanten amb les orelles. (Ves per on, les orelles fetes per escoltar, serveixen també per aguantar. És clar que, abans i des d'antic, havien aguantat arrecades i penjolls de tota mena.)

L'ull és un òrgan preciós i delicat. Les ulleres, sortosament, permeten corregir les mancances visuals produïdes pel desgast o per malformació, crònica o circumstancial, d'algun dels seus elements. A certa edat, la curtedat de vista o la vista cansada ens converteix a gairebé tots en miops. Quan hem d'ar-rufar nas i celles, acostar i allunyar el paper per poder-ne llegir l'escrit, malament rai! Tanmateix, ¿qui és l'eixerit que pot portar el compte d'allò que els ulls han vist al llarg dels anys?

Només obrint els ulls es veu d'una hora lluny que moltes persones per veure-hi clar, necessiten les ulleres. Com que en la vida ens n'hem de veure de totes, val la pena de veure-hi bé. Val la pena de veure-les venir perquè no ens agafin de trasantó. Hi ha persones de bon tarannà que tot ho veuen de bon ull i de color de rosa. Allò més segur, és que més d'una vegada es clavin una trompada de campionat. La compensació serà haver gaudit, ni que sigui per temporades, d'un reconfortant opti-

misme. També hi ha persones d'un capteniment més aviat agre que tot ho veuen de mal ull i de color negre. Arreu veuen gat amagat i orelles de llop. Malament! Si hom no pateix de daltonisme físic o psíquic, pot fàcilment constatar que, entre el rosa i el negre, hi ha un ampli ventall cromàtic. Mireu, com que de fet, la vida, vulguem o no, hem de portar-la a col·li-be, engreixar-ne la pesantor és una mala feina. "A mal temps, bona cara", és ja millorar les circumstàncies.

L'important és anar pel món ull viu, intentar veure les coses tal com són, veure'ns el propi gep (és tan important conèixer-nos i saber quin lloc podem ocupar a la vida, per a ser feliços), i veure-les venir de prop i de lluny, tant si són verdes com si són madures; mirar d'endegar-les sense que ens atropellin i, en últim terme, ser capaços d'encaixar-les vinguin com vinguin, ni que, en algun moment, ens facin "veure la padrina".

El més trist és que ens entossudim a anar per la vida ullsclucs, fent realitat la dita bíblica "tenen ulls però no hi veuen". Per aquest camí, tard o d'hora, la castanya està assegurada. Ens deixem enlluernar per coses fútils que jocosament ens fan la rateta, i restem ofuscats per veure la llum de la veritat i de la bondat. Quan ve la fosca de la prova o de la dificultat ens queixem com infants rebels, i espeterne-guem desesperats sense ni esma per aixecar el cap i mirar les estrelles. Privats de veure-hi més enllà de les aparences, mancats de discerniment, diem que la vida no té sentit. Així ens quedem curts de gambals i curts de vista. Ni tan sols quan, asseguts ran del camí de la vida, sentim la remor de Jesús que passa acompanyat per aquells que han obert els ulls a la fe, no tenim ni esma per cridar: "Jesús, fill de David, tingueu pietat de mi".

"Veure-hi!". Veure-hi clar; heus aquí el desig sincer que hauríem de tenir sempre viu, i el prec que els creients hauríem de tenir sempre a flor de llavis. Ja sé que totes les comparences coixegen, però hi ha moments en què la fe ve a ser com una mena d'ulleres altament graduades. Sense ella tot és boirós, vague, il·legible; amb ella, res no és evident, però tot resta il·luminat i raonable. Ara i aquí, ja em direu què hi ha de més valor i més engrescador per a l'home, que tenir els ulls de l'esperit oberts a la llum de la fe i de l'esperança.

BARCELONA

FINESTRAL DE LA CARITAT

Petjades de racisme

Ens escandalitzem del racisme a Sud-àfrica. "Aquí no passen coses així". Que parlin, però, les institucions socials que han vist com els veïns d'escales i arris refusaven i s'oposaven a la instal·lació de residències de vells, cases per a famílies sense llar, escoles de minusvàlids, etc. Hi ha moltes formes de racisme. ¿En som conscients?

240.- Cap de família en atur, amb dos fills. Per evitar el desnonament necessita 30.000 ptes.

241.- Mare sola amb dues filles petites. Una tercera va morir en un incendi del seu habitatge. El pis ha quedat inhabitable. Per a poder-ne llogar un altre li falten 25.000 ptes.

242.- Senyora de 63 anys que té concedida la invalidesa des de fa deu mesos i encara no la cobra. No té mitjans de subsistència. Demana ajuda per a aliments, 32.000 ptes.

243.- Matrimoni amb dues filles petites. El pare fa feines esporàdiques. Per a aliments i lloguer necessiten 37.000 ptes.

244.- Senyor sol amb una salut molt precària. No té mitjans econòmics. Ha començat a fer venda ambulànt. Per a permisos i material li falten 40.000 ptes.

245.- Matrimoni jove amb una nena de 16 mesos. Ell només treballa 5 hores diàries. Ella no troba feina. Tenen deutes que els cal pagar. Són 37.151 ptes.

246.- Senyora malalta que té

pendent un recurs per a poder cobrar la pensió que li han retirat. No té mitjans de subsistència. Per evitar el desnonament li calen 30.000 ptes.

247.- Esposa separada amb dues filles. Viu amb un germà alcohòlic. No tenen feina fixa. Mentre se li tramiten ajudes socials li cal pagar deutes de lloguer i d'aliments. Són, 35.000 ptes.

248.- Senyor hospitalitzat sense recursos econòmics. Necessita unes ulleres però no les pot pagar. Pugen 9.360 ptes.

249.- Família amb cinc fills. El pare està en atur. La mare pateix greus depressions. S'han endeutat en el lloguer i aliments. Urgeixen 41.250 ptes.

Preguem els nostres lectors que vulguin col·laborar amb CARITAS, adrecin els seus donatius a: CARITAS DIOCESANA, Plaça Nova, 1. Telèfon 301 35 50 Barcelona-2.

Malgrat les lògiques dificultats, la tasca tira endavant

Els pares fan de catequistes a Súrria

SOLSONA.— La preocupació de tot pastor és de fer tots els possibles perquè hi hagi cada dia més adults en la fe. Aquesta preocupació, compartida avui amb tota l'Església, té a casa nostra un accent especial: A Europa, des del començ de segle, uns indrets abans que d'altres, van sorgir aires de renovació i aquesta es va anar fent d'una manera progressiva, culminant en el Concili Vaticà II que la va assumir, donant-li un nou impuls; a casa nostra, en canvi, aquesta renovació s'ha fet després del Concili, molt de cop, i el poble no ha tingut temps d'assumir-la, ni té elements per entendre-la. Per això, hom busca tots els mitjants que té a mà per informar, instruir i fer conèixer l'Evangeli, la fe cristiana. És la preocupació que treu la son de més d'un pastor.

Aquesta inquietud va ser la llavor a Súrria, Diòcesi de Solsona, d'una catequesi familiar. És un poble amb molt desnivell cultural: és en una zona minera. Com aixecar la cultura de les persones que menys en tenen?

Les dificultats es veien venir: les persones de menys cultura, la seva gran incultura és que no la valoren i els sembla inútil tot el que sigui dedicar temps per

aprendre; és més fàcil deixar-se portar pels **mass media** que els manipula, perquè no tenen mitjants per ser crítics: és el cercle de la ignorància, el peix que es mossega la cua.

Dificultats a vèncer

A mig setembre, quan comença el curs a l'escola, a través dels nens, es va enviar una carta als pares que tenen infants en els cursos de primer fins a sisè, invitant a

A final de curs la valoració ha estat molt positiva: s'havia parlat de la fe i s'havia fet un grup de persones més aptes a pensar per si mateixes

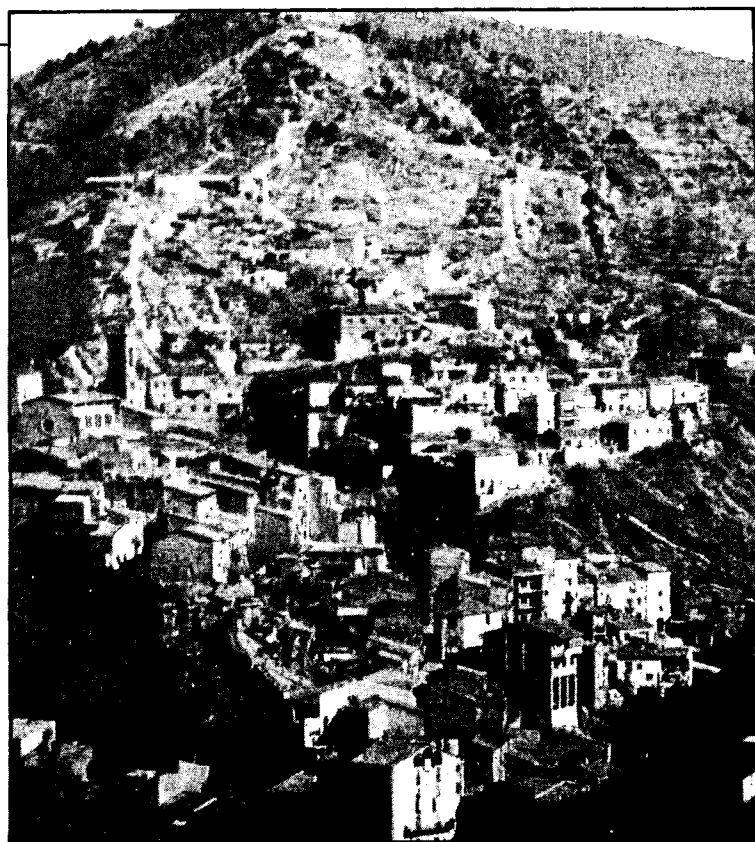
inscriure els seus fills a la catequesi. Els de setè i vuitè cursos la carta era dirigida a ells i eren ells els qui s'anaven a inscriure. Quan els pares dels dos primers cursos inscrivien llurs fills, si no hi havia molta cua esperant, hom procurava explicar que a 1er i 2on, la catequesi haurien de fer-la els pares als fills i que els qui vindrien cada

quinze dies a catequesi serien els pares. Va sorprendre'm el que semblava acceptació fàcil d'aquesta manera de fer catequesi, car ho havia intentat en un altra parròquia i m'havien dit: "si fem de catequistes unes quantes mares, tindrem tots els nens i els altres pares quedaran lliures".

La reacció, però, no es va fer esperar. Quan va ésser l'hora de començar la catequesi alguns van al·legar que no tenien temps per anar ells a catequesi i explicar-la als seus fills, altres que no ho sabrien fer... Vaig comunicar-los que faria tres trobades (tres catequesis), repetint tres vegades —matí, tarda i nit— la catequesi per fer-ho possible a tothom. El fet era que no volien fer-ho.

Unes sessions molt participades

No obstant això, uns cinquanta pares entre primer i segon van començar la catequesi. Una setmana reunia els de primer i l'altra els de segon. Cada mes o mes i mig, un diumenge al matí, feiem una celebració dels temes que havíem explicat. Les celebracions les feiem per cursos separats. En aquestes celebracions hi participem tots: les preparam amb els pares i procurem que siguin molt a

nivell de llurs fills, éssent els fills els primers protagonistes.

Amb els pares que venien sempre a la mateixa hora es va anar formant un grup, que hi creixia la confiança i en les celebracions ens trobavem tots els pares d'un curs. El formar grup amb confiança ajuda a parlar, que és el que busca el llibre del text que feiem servir i facilita poder respondre als problemes i preguntes concretes que es fan sobre la fe cristiana. No sempre eren tots a les catequesis, ni tots a les celebracions; feien, però, un esforç per ser-hi.

La valoració de final de curs va ser molt positiva: s'havia parlat de la fe i s'havia fet un grup de per-

sones més aptes a pensar per si mateixes.

Els llibres de text que fem servir són publicats per la Delegació de catequesi de Barcelona. Crec que és un bon material, tant les fitxes dels nens, com les dels pares, com el llibre del catequista. En les parròquies que no disposem de catequistes preparats per fer les catequesis als pares, els hem d'acomodar, ja que els llibres estan pensats per fer-ho amb grups de pares que tenen per animador en cada grup un catequista; però és fàcil l'adaptació d'aquest material.

M. F.

Com una crida al perdó i a la reconciliació

Els preveres urgellencs recordaren els morts de 1936

LA SEU D'URGELL.— Amb motiu de complir-se el 50 aniversari del començament de la Guerra Civil Espanyola (1936-39), el bisbe monsenyor Joan Martí i cinquanta preveres de la diòcesi d'Urgell, el dia 8 d'agost, en la capella del seminari diocesà, han concelebrat una missa en memòria dels 107 sacerdots assassinats durant aquella contesa. El bisbe Joan en l'homilia ha enaltit el testimoni martirial dels preveres assassinats i ha exhortat el seu presbiteri a ser també avui, encara que de forma diferent, testimonis fidels de Jesucrist. Després de la litúrgia eucarística els concelebrants s'han dirigit en processó a la nau principal del seminari major per a presentar una ofrena floral davant la làpida en la qual hi ha escrits els noms dels preveres assassinats.

Primerament Mn. Antoni Saboya, prevere septuagenari que conserva encara en el seu cos seqüeles de la persecució religiosa, ha proclamat la segona part del capítol VII de l'Apocalipsi, text que explica la visió del profeta en contemplar els vencedors "vestits de blanc i amb palmes a les mans... que han sortit de la gran persecució i han rentat i blanquejat les seves túniques amb la sang de l'Anyell i per això ara són davant el tron de Déu". Després d'una solemne pregària

Un moment de la processó-homenatge a la làpida del Seminari.

lletànica, dirigida per Mn. Jordi Gasch, Mn. Joan Peretó, el prevere més jove dels assistents ha lliurat una corona de flors als dos sacerdots més ancians, Mn. Jaume Jordana i Mn. Pere Perramon, que l'han disposat davant la làpida. L'emoció amara els cors de tots els presents, alguns amb els ulls negats, ancians i joves s'han junyit amb el Bisbe i han sentit damunt las seves espatlles el pes d'un llegat tan gloriós. El Bisbe amb un

breu parlament ha pregat els seus sacerdots a col·laborar en celebracions semblants que es facin en les parròquies i ha demanat als preveres més joves que, quan s'escaigui el 75 i sobretot el 100 aniversari dels mateixos fets, "celebrin la memòria dels nostres màrtirs potser amb més joia i més força que no pas avui".

L'acte, a més de fer memòria dels preveres màrtirs ha volgut

ser una crida al perdó i a la reconciliació per a la convivència en pau i llibertat. El P. Josep Maria Rocafiguera, S.I., que acabava de dirigir una tanda d'Exercicis Espirituals als sacerdots, en acabar l'acte expressava així els seus sentiments:

"Aquest acte m'ha emocionat perquè quan hom veu això, es porta les mans al cap i no s'explica com els homes podem arribar als temps que es va arribar.

Només m'agradaria que mai els morts no poguessin ser com a pedres que es tiren contra ningú. Estic segur que si ells poguessin ara parlar-nos fraternalment ens dirien que estan d'acord amb el que els va passar, amb tal que ens hagin pogut llegar a nosaltres una pau i una convivència entre els que formen aquest país... Que la seva sigui una herència de pau".

Precisament durant el mes d'agost van tenir lloc el major nombre d'assassinats, 47 dels 107 preveres màrtirs van ser executats l'agost del 1936. El presbiteri d'Urgell estava integrat per 548 sacerdots, les víctimes de la Guerra Civil van significar doncs la mort d'una cinquena part del seminari durant les festes centenàries de l'obra del Dr. Caixal. El 1975 Mn. Jesús Castells publicà un llibre en el qual glossa la crònica del martiri de les persones i de les coses en el bisbat durant el trienni de la Guerra Civil. L'esperit de la reconciliació cristiana ha inspirat sempre la vida d'una diòcesi presidida aleshores pel Dr. Justí Guixart que, segons fonts fidedignes, va ser víctima d'una informació falsa perquè es decidís a signar la "Carta col·lectiva de l'Episcopat Espanyol sobre la Croada".

ANTONI MIRABET

BARCELONA

Infringint obertament així la legislació en la matèria

239 escoles no imparteixen ni Religió ni Ètica

BARCELONA.— Tot just començat el curs, s'escau donar una breu ullada a quina és la situació pel que fa a l'ensenyament de la Religió a les escoles de l'arquebisbat. Heus ací unes dades estadístiques que ajuden a una millor comprensió del tema, segons que publica en el seu dia el Butlletí del Bisbat.

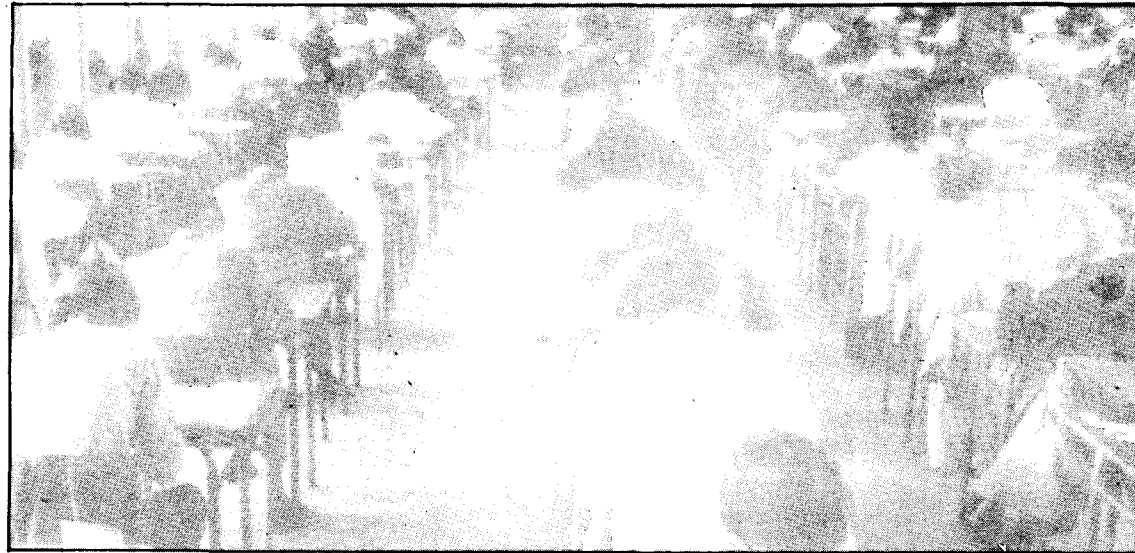
A la diòcesi de Barcelona hi ha 2.043 centres docents de nivell primari (EGB): 891 a la ciutat de Barcelona (43,61%) i 1.152 fora de la capital (56,39%); 805 són centres públics (39,41%) i 1.238 són centres privats (60,59%).

Com es pot veure, són dues distribucions que es podrien considerar paral·leles, i es podria dir que per cada dos centres que hi ha a la ciutat, n'hi ha tres fora, i que per cada dos centres públics, n'hi ha tres de privats.

Més ètica que no pas religió

La matèria curricular que aquí s'analitza és, òbviament, la Religió i Moral catòlica. Aquesta dada no existeix completa si es vol referir als centres docents del territori de Barcelona-ciutat, i per això només es fa referència a la resta de la diòcesi.

De cada cinc centres, quatre compleixen la legislació d'impartir Religió o Ètica, si

Les dades diuen que hi ha 487 centres que imparteixen Ètica, 232 que donen Religió i 194 que ofereixen totes dues possibilitats. I per cada set centres privats que donen Religió, només la imparteixen tres de públics.

més no en algun dels nivells o cicles. Són 913 centres (79,25%), mentre que 239 centres no compleixen aquesta programació (20,75%).

Les dades diuen que hi ha 487 centres que imparteixen Ètica, 232 que donen Religió i 194 que ofereixen totes dues possibilitats. Cal observar, encara que pugui semblar reiteratiu, que si un centre imparteix en un sol nivell o cicle alguna d'aquestes dues matèries curriculars esmentades ja compta com que compleix la

legislació. Així, es pot dir que 681 centres (487 + 194) donen Ètica i 426 (232 + 194) imparteixen Religió.

Per cada set centres públics que imparteixen Ètica, només n'hi ha tres de privats que ho fan. Per cada set centres privats que donen Religió, només la imparteixen tres de públics.

L'Ètica proporciona, a més, un altre tipus de problema. Però el cert és que els nombres no ajuden a esbrinar fins a quin punt aquesta matèria es

dóna de debò o és només una tapadora per complir la legislació.

965 Professors

És veritat que una labor bàsica de la Delegació Diocesana d'Ensenyament consisteix a anar col·locant professors de Religió on facin falta. Però han de ser professors de debò. Interessa que, pel cap baix, tinguin el títol de mestre i el de la DEI (Declaració Eclesiàstica d'Idoneïtat). Però en-

cara no hi ha prou gent preparada i formada com caldria.

Pel que fa als centres públics, hi ha aquestes dades:

Dels professors de plantilla, n'hi ha 804 que es dediquen a la Religió a més d'altres matèries d'ensenyament, i ho fan en 145 centres. La Delegació Diocesana d'Ensenyament compta, per la seva part, amb 161 professors "idoneïts" repartits en 110 centres. En resum, doncs, hi ha 965 professors que imparteixen Religió com a matèria curricular en 255 centres.

De cada cinc centres públics de la diòcesi, un té professor de Religió, si més no en un curs. De cada vuit centres públics, un té algun dels professors de la plantilla que ensenya Religió. La Delegació Diocesana no arriba a poder cobrir més del 9% dels centres públics.

Formació permanent del professorat

Els professors també necessiten un reciclatge continuat. S'ha incrementat la formació permanent, perquè això és una de les bases que la Delegació considera més fonamental en els professors de Religió.

S'han fet les reunions generals de començament i acabament de curs. Entre cinquanta i seixanta persones han assistit a cada una d'aquestes reunions, tots professors de Religió de centres públics.

IMPROMPTU

Divagació en abstracte...

ORIOL CAMPS

He passat un parell d'hores, o potser menys, escoltant la dissertació d'un teòleg, de fama mundialment reconeguda, que m'ha deixat un gust agre, un íntim descontent, potser m'ha fet més viu el sentit de protesta que tots portem al fons del nostre jo, que moltes vegades procurem apavaijar, però que altres deixem anar lliurement sense saber si amb prou motiu.

El fet és que no puc entendre que un home es consideri tan superior als altres, que no admeti més raó que la seva, i cregui, o doni a entendre que creu, que la seva opinió és per damunt de tota altra opinió.

També em costa d'entendre el seguiment que aquesta mena de persones assoleixen, fins i tot d'aquells que, per la seva situació, diguem jeràrquica, haurien de ser més cauts en l'acceptació de teories molt discutibles i a vegades gairebé inacceptables.

Una cosa em preocupa: La tendència a magnificar informativament aquestes manifestacions, fent-les més rellevants, escampant confusionisme entre les consciències dels creients. Això és difícilment perdonable.

GLOSSES DOMINICALS

Trobada de monitors

Fa molts anys que a Catalunya existeixen activitats educatives per a infants i adolescents pel que fa al temps lliure. Han tingut diversos noms: colònies, casals d'estiu i més ençà, clubs d'esplai. Generalment han nascut sota l'impuls de la iniciativa privada, encoratjada i protegida per entitats d'Església.

Això vol dir que la preocupació per l'educació en l'oci ha estat present a casa nostra, gràcies a l'esperit de persones lúcides que han intuït el futur. Ningú no pot pas negar que avui l'educació en l'oci és una de les preocupacions més grans: pel que fa als petits i als grans, també a les persones de la tercera edat. És lògic que les autoritats públiques s'interessin per aquest afer.

I també és natural que l'Església tingui consciència de la seva responsabilitat en aquest camp. No hi ha res que interessi l'home que no trobi res en el cor de l'Església, "experta en humanitat", segons aquella frase feliç de Pau VI. Ella humanitza cristianitzant, perquè Crist, realitzant el gran misteri de la seva encarnació, manifestà la gran dimensió del misteri de l'home.

Doncs bé, pel que fa a l'educació dels infants i adolescents en el temps lliure, l'Església a Catalunya compta avui amb la "Coordinadora Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Esplai", que agrupa les entitats corresponents, existents als diversos bisbats del nostre país. La finalitat bàsica de les activitats que realitzen les entitats-membres de la Coordinadora és "la formació integral d'infants i joves en el temps lliure". Els eixos doncs de la identitat que caracteritza tots aquests moviments, són tres: un projecte educatiu compartit, la fidelitat a l'Església i l'arrelament al país.

El projecte educatiu és importantíssim. Perquè no pot pas mancar cap dels elements propis de to-

ta educació veritablement "humana" i volgutament "integral". Per això l'àmbit religiós-cristià no pot ser oblidat. Crec que la transformació de la vida de les persones, per fer una societat millor, més justa, troba sobretot en l'Evangeli i en la fidelitat a l'Església i també en l'arrelament al país uns presupòsits indispensables i insubstituïbles.

La Coordinadora Catalana és molt important: de fet és la major de les entitats juvenils catalanes, tant pel nombre de membres com per les activitats desenvolupades. Més de 20.000 infants i adolescents l'any passat foren beneficiaris directes; unes activitats menades per més de 3.500 joves monitors o dirigents. L'existència d'uns "bons monitors" és sens dubte el repte més gran que té la Coordinadora. Per això foren creades les Escoles de l'Esplai que han tingut l'any passat, més de 2.000 alumnes en els seus diferents cursos.

En els primers dies del proper mes d'octubre, a la comarca del Solsonès hi haurà una trobada de monitors de la Coordinació. Hom desitja que aquests monitors aprofundeixin en la seva responsabilitat d'educadors: que ho siguin sempre per la seva personalitat, pel seu testimoniatge i per la tasca tan delicada d'acompanyar els adolescents en el camí d'una maduresa que solament es realitza en la dinàmica de la llibertat. També han d'aprofundir en la seva fe cristiana: perquè l'única manera de transmetre els valors de l'Evangeli és vivint-los personalment i en grup.

L'educació és una ciència; també és un art. El que sempre resta fonamental és que l'educació de les persones depèn a darrera hora del que pensa, el que fa i el que ensenya l'educador. Tot un programa de reflexió per als monitors!

NARCÍS JUBANY
Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

En escaure's l'onzé centenari

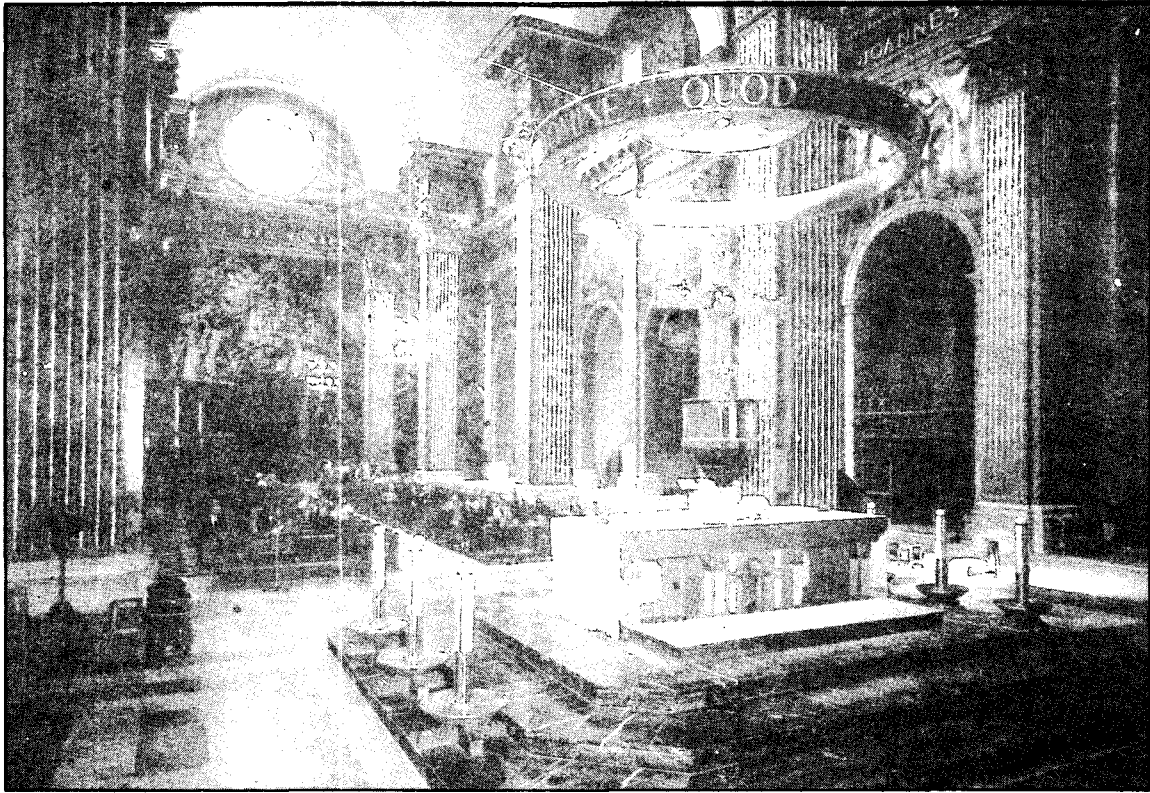
Notes històriques de la restauració del Bisbat

VIC.— Tot commemorant l'onzé centenari de la restauració del bisbat de Vic, que se celebrarà el proper dia 5 d'octubre, el Full Parroquial del bisbat ha publicat diverses notícies i articles, com el de Ramon Ordeig i Mata, que avui reproduïm.

Fou arran de l'ocupació sarraïna de la província Tarragonense, vers els anys 717-718, que el bisbat osonenc —documentat des de l'any 516— sofrí el desgavell de les seves estructures, amb la desaparició de la seu episcopal i de les parròquies. És probable que, com en el cas de Tarragona, el bisbe i l'alt clergat es veiessin forçats a fugir del país. La despoblació de la contrada fou considerable i la poca gent que hi romangué hagué de sobreviure en una situació ben precària.

Cap als anys 796-797, paral·lament a la restauració dels comtats i bisbats de Girona i d'Urgell vers el 785 i de Barcelona el 801, la ciutat d'Osona fou ocupada i fortificada per forces militars del comte Borrell d'Urgell i Cerdanya, però no es restauraren encara ni les estructures polítiques ni les eclesiàstiques. Una revolta antifrànca que esclatà a Osona l'any 826 portà a un segon període de desorganització i despoblació del territori que es perllongà durant més de cinquanta anys.

El comte Guifré el Pelós fou qui emprengué, cap a l'any 879, la repoblació del comtat d'Osona i la restauració del bisbat al seu estat primigeni. La pobresa de la seu

Una presència cristiana que ve de molt lluny.

restaurada no permeté, però, que pogués mantenir bisbe propi i per això el comte n'encomanà el govern a l'arquebisbe Sigebod, metropolità de la província Narbonense, de la qual havien passat a formar part els bisbats catalans alliberats del poder sarraí. L'arquebisbe narbonès exercí les seves funcions bé personalment bé per mitjà dels seus bisbes sufraganis i, sobretot, de l'arxiprest Gotmar, el

qual apareix documentat l'any 881, juntament amb dos preveres i un diaca, comprant unes cases al costat de l'església de Sant Feliu de Torelló.

Aquesta situació anòmala durà pocs anys, car, gràcies als esforços del comte i del clergat, la seu de Vic experimentà un desenvolupament prou considerable per a poder mantenir bisbe. Així Guifré el Pelós, conjuntament amb el

clergat i el poble osonenec, elegiren l'arxiprest Gotmar per a bisbe i demanaren a l'arquebisbe de Narbona, sant Teodard, que aprovés l'elecció i el consagrés. Aquest accedí a la petició i, acompanyat dels bisbes de la província eclesiàstica, l'ordenà bisbe. De tot això ens informen les actes d'un sínodo celebrat l'any 906 a la catedral de Barcelona, on el successor de Gotmar explicà les circumstàncies de

la restauració del seu bisbat. No hi consta, però, la data de l'ordenació episcopal de Gotmar i, per consegüent, ens cal trobar-la per deducció.

Sabem, d'una banda, que sant Teodard fou ordenat bisbe de Narbona el 15 d'agost del 885 i que tot seguit emprengué viatge cap a Roma per tal de rebre del papa el palli arquebisbat. Un viatge tan llarg per a l'època no permet de suposar que hi hagués temps, abans d'acabar l'any, per a organitzar i celebrar l'ordenació episcopal de Gotmar. D'altra banda, el primer document en què Gotmar apareix actuant com a bisbe porta la data d'un 20 de juny, sense que puguem saber amb seguretat si es tracta de l'any 886 o del 887 a causa del deteriorament del pergami de l'Arxiu Capitular de Vic on és escrit. Potser presenta més versemblança l'últim any, perquè l'objecte del document és la venda d'una casa situada al terme del castell de Besora i aquesta circumstància fa pensar que el bisbe es trobava allí de camí cap al monestir de Sant Joan de les Abadesses, on havia de presidir la consagració de l'Església, coincidint amb la festivitat del sant, el 24 de juny del 887.

D'aquestes dades, doncs, podem deduir que l'ordenació episcopal de Gotmar, i per tant de la restauració plena del bisbat de Vic, tingué lloc dins l'any 886 o, si més no, durant els primers mesos del 887.

RAMON ORDEIG I MATA

NOTA DE LA DELEGACIÓ DIOCESANA DE MISSIONS A TOTES LES COMUNITATS DE RELIGIOSES DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

En començar un nou curs, ens arriba la Diada Missionera del "DOMUND". Enguany ens ofereix aquest lema: "ELS MISSIONERS CONSTRUCTORS DE PAU". Segur que aquest aspecte tan humà i, a la vegada, tan cristià de la PAU mourà les nostres comunitats a viure-la i a fer-la present aquí i arreu del món. Així mereixerem escoltar les paraules de Jesús: "Benaurats els qui poseu pau: Déu els reconeixerà com a fills". (Mt 5,9)

Recordeu que la diada del "DOMUND" s'escau enguany el diumenge, 19 d'octubre.

Per preparar l'animació missionera del curs i molt especialment "l'Octubre missioner", ens trobarem al Col·legi de les Filles de la Caritat del carrer Drassanes, n.º 3 —metro "Drassanes"— el dissabte, 27 de setembre de 4 a 7 de la tarda. A les 6,15 tindrem una Celebració de la Paraula de Déu.

En aquesta trobada presentarem el material de propaganda i els àudio-visuals del "DOMUND". Tindrem també, el testimoniatge dels missioners que són aquests dies a Barcelona.

D'una manera particular convidem a participar a la trobada els responsables de l'animació Missionera de la vostra Comunitat i també el professorat seglar dels vostres col·legis que estigui interessat a potenciar la dimensió universal de l'educació dels infants.

El servei militar

ANTONI MUNNÉ i TOMÀS

Ara prescindim si efectivament és un servei o no ho és i, en cas de ser-ho, si és un servei a què o a qui, si és necessari o convenient, si és indispensable o superflu (ja que, fins ara, se'n diu servei militar obligatori), perquè això seria tema per a tot un altre estudi.

La situació actual del servei militar obligatori, a Espanya, malgrat tots els pedaços que ja fa anys els polítics de torn anuncien amb la boca plena, com si fos el súmmum, continua representant per a una gran majoria dels nostres joves un temps perdut.

En efecte, el jove que ha tingut l'oportunitat d'estudiar, a fi de no interrompre els estudis i perdre dos cursos, es veu obligat a demanar pròrrogues i es troba a vint-i-dos, vint-i-tres o vint-i-quatre anys amb els estudis acabats, un títol nou de trinca a la butxaca i la gran oportunitat de la seva vida, sovint en les dues vessants més importants, com són la professional i la familiar. Pot començar a treballar, i pot començar a pensar a casar-se i constituir una família.

Doncs, no! En comptes d'encarrilar la seva vida amb tota la il·lusió i afany, es veu obligat a obrir un llarg parèntesi de més d'un any, lluny de casa, en un ambient estrany, sotmès a una incomprendible disciplina i sense poder comprendre la utilitat d'aquest sacrifici que se li exigeix.

Sembla que la solució senzilla, total i inevitable hauria de ser la dissolució de l'exèrcit i en substitució de l'antipàtic servei militar (antipàtic, entre d'altres raons, perquè a més de ser improductiu, costa caríssim, no dóna res al jove i, exigeix una despesa colossal), es podria instituir un servei social a base

de prestar un treball, que seria autèntic servei, de dos mesos o tres. Aquest sí que seria un servei al país perquè el treball obtingut contribuiria a fer més ric aquest país, ja que seria un treball productiu i podria ser fins i tot remunerat amb discreció per tal que fos un servei social; una aportació del ciutadà al patrimoni de l'Estat.

Mentre no s'arribi a la implantació d'aquest servei social que substitueixi l'actual "servei" militar obligatori, i suposat que es vulgui mantenir l'exèrcit amb tota la seva baluerna i cost onerosos, també hi ha una solució més justa i digna que l'actual sistema de sorteigs. Segur que, per diverses circumstàncies personals i professionals, sempre hi haurà joves disposats a fer aquest servei militar de forma voluntària. Per tant, cada any, l'exèrcit hauria d'anunciar el nombre de soldats que necessita i obrir la inscripció de voluntaris.

Només en el cas que els voluntaris no cobrissin totes les places, caldria fer un sorteig per cobrir-les amb els joves que hi anirien obligats. Però penso que sobrarien voluntaris quasi sempre. Quan calgués sortejar per designar els que faltessin per cobrir el total de la lleva, encara caldria estudiar totes les facilitats possibles a fi de perjudicar al mínim el jove ciutadà: destinació a prop del seu domicili, racionalitzar els serveis a prestar, durada màxima de sis mesos, horari reduït, etc.

Això, per fi, podria representar la solució ideal i definitiva. Tot el que no sigui una autèntica revolució en aquest sentit, totes les millores que s'anuncien i que no passen de ser petits avantatges més teòrics que pràctics, no són més que pedaços inútils.

GIRONA

S'hi obtenien gairebé les mateixes indulgències que al Sant Sepulcre de Jerusalem

Es commemorà els 900 anys de la basílica del Sant Sepulcre de Palera

PALERA.— El propassat diumenge, 14 de setembre, tingué lloc la celebració de diferents actes a la basílica del Sant Sepulcre de Palera, situada dins del terme de la parròquia de Beuda a la comarca de la Garrotxa. El temple és de bell estil romànic, oferint una arquitectura del segle XII de característiques molt singulars. El seu origen prové de l'època de les Croades i els Papes de Roma atorgaren a la bonica església el títol de basílica i molts privilegis espirituals, de manera que visitant Palera es podien obtenir gairebé les mateixes indulgències que visitant el Sant Sepulcre de Jerusalem.

Palera forma l'interland romànic de l'antic Comtat de Besalú, juntament amb els temples parroquials de Beuda i Lligordà. Es pot dir, doncs, que cal situar el Sant Sepulcre de Palera als orígens de la mateixa història de Catalunya. En el seu interior es venera una urna amb una imatge de Crist jacent.

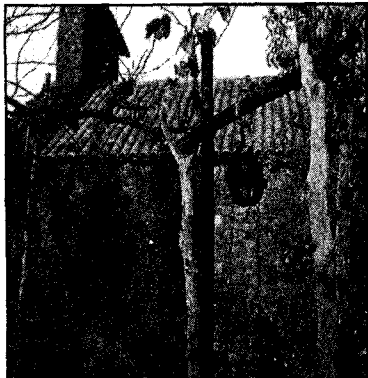
Actes

El programa d'actes commemoratius del IX centenari de la seva consagració s'inicià a dos quarts de cinc de la tarda amb una audició de sardanes a la plaça de l'església. A les sis hi hagué una missa concelebrada, presidida pel bisbe de la diòcesi, monsenyor Jaume Camprodon.

Acabada la missa hi hagué una segona audició de sardanes a càrrec de la cobla del Col·legi de Santa Maria de Blanes.

Últims nomenaments al Bisbat de Girona

El Butlletí de l'Església de Girona ha publicat els següents no-

menaments:

Llic. Joan Busquets i Dalmau, Rector del Seminari Diocesà.

Llic. Lluís Suñer i Roca, Director Espiritual del Seminari Diocesà.

Mn. Benet Galí i Johera, Director de la Residència Vocacional.

Llic. Enric Sala i Villegas, Delegat Episcopal d'Apostolat Seglar.

Mn. Josep M.ª Pont i Coma, Delegat diocesà dels Mitjans de Comunicació Social.

Mn. Andreu Soler i Solei, Redactor de Precs i Documents; i Col·laborador i Assessor de la Delegació de Mitjans de Comunicació i del Full Parroquial.

Llic. Joan Busquets i Dalmau, Director del Full Parroquial.

Mn. Josep Casellas i Matas, Cap de Redacció del Full Parroquial.

Mn. Benet Galí Johera, Secretari del Secretariat Diocesà de Catequesi.

Mn. Ramon Oller i Hereu, Rector de Sant Cugat de Salt.

Llic. Lluís Suñer i Roca, Rector de Sant Josep de Girona.

Mn. Josep M.ª Mir i Teixidor, Rector d'Hostalric, Fogars de Tor-

dera i Reminyó.

Mn. Pere Domènech i Feixas, Moderador de l'equip pastoral de Sant Joan Baptista de Pineda de Mar.

Mn. Ramon Masachs i Plana, Membre de l'equip pastoral de Sant Joan Baptista de Pineda de Mar.

Mn. Tomàs Pons i Caulús, Rector de Sant Dalmai.

Mn. Josep M.ª Pont i Coma, Rector de Franciac.

Mn. Josep Tomàs i Gelabert, Rector de Salitja.

Mn. Joaquim Lloret i Capellà, Rector de Celrà i Juià.

Mn. Josep Sarola i Serra, Rector de Bescanó i Estanyol.

Mn. Joan Travesa i Xiberta, Rector de Sant Feliu de Pallerols, Cogoll, Sant Iscle de Colltort i Sant Miquel de Pineda.

Mn. Patrici Gifra i Bahí, Rector de Lledó i Sant Martí Sasserres i Encarregat de l'Estela.

M.I. Llic. Josep Iglesias i Juanmiquel, Rector de Bàscara, Calabuig i Parets d'Empordà.

Llic. Jaume Reixach i Felipe, Director del Centre diocesà "Col·legi Santa Maria de Collell" i Director Tècnic de B.U.P. i C.O.U. i Responsable de l'Àrea educativa corresponsal de l'esmentat Centre.

Llic. Esteve Sureda i Villar, Director Pedagògic d'E.G.B. i Responsable l'Àrea educativa corresponent del Centre diocesà "Col·legi Santa Maria del Collell".

Mn. Miquel Vall-llosera i Demiquels, Director del Centre diocesà "Col·legi Sant Josep" de Sant Feliu de Guíxols.

M. CABALLÉ

Monsenyor Camprodon proposa pressupostos especials per refer els boscos

GIRONA.— En el Full Parroquial del propassat diumenge dia 14 de setembre, monsenyor Jaume Camprodon, bisbe de Girona, analitzà el paorós problema de l'holocaust dels nostres boscos tot proposant solucions especials.

"A les acaballes de l'estiu, podem qualificar-lo d'un estiu castigador per a l'ecologia i per a molts masos i pobles rurals. La sequedat i el foc han fet malbé milers d'hectàrees de bosc, i moltes reserves de menjar per al bestiar i molts caps de bestiar.

En el desastre dels boscos ha cridat l'atenció el de Montserrat, per les quantioses pèrdues materials —Montserrat trigarà molts anys a ser el que era— i pel que té de símbol pels catalans, especialment pels creients.

Ha arribat l'hora de la calma, de les gestions per a rescabalar-se dels perjudicis i dels programes de futur. Les autoritats competents tenen la paraula. Tanmateix, el desastre, de lluny o de prop, ens afecta a tots i en la seva solució tots hem de sentir-nos-hi solidaris, deixant de banda les diferències de grups o de partits a les quals som tan afeccionats i que han tirat aigua avall tants projectes.

Aquell dissabte, 19 de juliol, m'esqueia a Roses; l'espectacle era desolador; però més ho són els resultats. La col·laboració en les hores d'angoixa ha posat de manifest l'esperit sa i el coratge dels veïns.

Ara és l'hora de tots. La tasca és ingent i al mateix temps d'urgència, segons diuen els entesos. El desequilibri ecològic augmenta cada any. Els focs trenquen el circuit que formen els insectes, els altres animals, els arbustos i els arbres donant vida a tota la natura.

Si no s'hi posa remei, les generacions que ens vénen al darrera en quedaran més afectades que nosaltres mateixos. Els organismes oficials a qui pertoca prendre les regnes, assumint les responsabilitats que els ha confiat el poble, treballen; però els pressupostos no són il·limitats. L'administració no estaca els gossos amb llonganisses.

¿No es podria pensar en el transvasament de pressupostos durant uns anys? S'ha fet i es fa un gran esforç en la restauració de monuments històrics i artístics, per exemple. Ara bé, ¿no fóra necessari que per un temps tingués una prioritat destacada el patrimoni de la natura entre altres que, tot reclamant atenció, no són tan urgents?

Ja sé que no és competència meua entrar en aquesta política. Tinc, però, dret a fer suggeriments, almenys com a ciutadà. I ho he fet posant un exemple que afecta també al patrimoni de l'església. Perquè normalment quan es presenten solucions se sol tenir molta cura que no ens afectin negativament. Amb semblants precaucions costa que les empreses tirin endavant. Quan les situacions són greus i urgents, com la que ens ocupa, cal que tots hi siguem, disposats a sacrificar interessos personals o que afecten les nostres responsabilitats.

Si les calamitats dels focs contribueixen a exercitar-nos en la solidaritat, haurem tret un gran bé del mateix mal i haurem donat un pas endavant en ferm."

FETS I CRITERIS

Les sectes

RAMON TORRELLA I CASCANTE

Arquebisbe de Tarragona i Primat

No és gens fàcil escriure un article sobre les sectes. La primera dificultat rau en el fet que no hi ha un criteri acceptat per tothom per donar una definició de secta.

D'altra banda el tema és avui important donada la gran difusió de grups sectaris, "cultes" i nous moviments religiosos que p'antegen greus problemes a moltes persones i fins i tot un repte pastoral a l'Església catòlica i a les altres Esglésies cristianes.

Crec que en primer lloc hem de tenir una idea ben clara sobre l'ecumenisme. Per "moviment ecumènic" s'entén totes les activitats i iniciatives que, segons les diferents necessitats i situacions, susciten i organitzen les Esglésies cristianes i les comunitats eclesials amb la intenció de promoure la unitat dels cristians.

Tots els cristians, justificats en el baptisme per la fe, estem incorporats a Crist i ens reconeixem germans en el Senyor. Per això l'autèntic ecumenisme es fonamenta en el diàleg i l'estima recíproca i en el desig de ser fidels a la voluntat de Crist, fidelitat que exigeix una contínua conversió del cor.

Cal fer una distinció entre les sectes que tenen el seu origen en la Religió cristiana i les que es basen en altres religions o altres formes humanitàries.

Contràriament a l'esperit ecumènic, les sectes, els "cultes" i els nous moviments religiosos es distingeixen pel proselitisme que va contra el dret a la llibertat religiosa i fa ús de pressions psicològiques, morals i materials sense respectar les pròpies conviccions religioses.

Aquests grups religiosos estan marcats pel "sectarisme" que es manifesta en la intolerància, l'exclusivisme i un fanatisme intransigent.

Els líders d'aquests grups i moviments són autoritaris i imposen les pròpies normes de pensar, de sentir i de creure.

Joves o adults, que no tenen una formació sòlida o travessen una crisi afectiva o religiosa, passen a ser "víctimes" d'uns mètodes que comencen per un diàleg positiu i gradualment introdueixen un tipus de control mental que porta a un canvi de comportament per mitjà d'un "rentat de cervell".

A la pràctica tot això es realitza convidant a un àpat o a un pisolabis amb "un grup d'amics" per a una experiència de companyonia, de comunicació de sentiments, de vivència d'una nova religiositat.

Quan a aquestes persones ja se les considera "reclutades", aleshores les mantenen sempre ocupades, no se les deixa mai soles, s'abusa de les seves deficiències psicològiques, són exhortades constantment per arribar a un estat d'exaltació espiritual... La "manipulació" és més forta amb la por, pràctiques sexuals i l'ús de la droga.

¿Per què aquests grups "sectaris" tenen èxit? Doncs, senzillament perquè "semblen respondre" a necessitats que senten moltes persones en la societat d'avui: anonimat, crisi d'identitat, por davant el futur, desig d'orientació, abatiment, marginació, desequilibri de l'afectivitat, conflictes familiars, etc.

El diàleg amb les "sectes" és impossible i inútil. Al virus del "sectarisme" se li ha de donar resposta social que faci possible la participació efectiva i afectiva de les persones a la família, a l'escola, als grups d'esplai, a les associacions... Se li ha de donar una resposta pastoral amb un major esforç de renovació comunitària de la vida de l'Església a tots els seus nivells.

PATRONAT D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

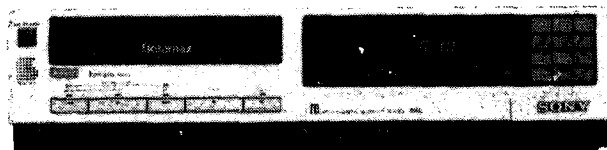
TRADICIONAL SORTEIG 1986

EN SUPORT DE

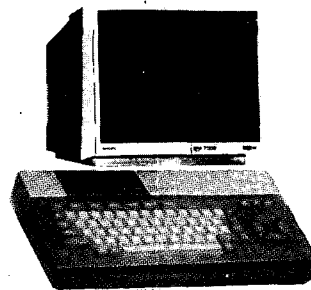
Catalunya Cristiana

1er. Premi. Un viatge per a dues persones a TERRA SANTA.

2on. Premi. Un magnífic aparell de video SONY.

3er. Premi. Un extraordinari ordinador personal PHILIPS (teclat i pantalla).

A tots els nostres subscriptors, lectors i amics:

**¡COL·LABOREU AL SOSTENIMENT
DEL NOSTRE SETMANARI!**

Adquiriu les butlletes a la vostra parròquia o lloc de culte habitual, o bé, directament a

CATALUNYA CRISTIANA
c/. València 244, 2n. 08007 BARCELONA
T. 215 27 39 / 215 27 84

**¡CATALUNYA CRISTIANA UNEIX!
¡UNIM-NOS AJUDANT CATALUNYA CRISTIANA!**

Desitjo participar en el TRADICIONAL SORTEIG 1986
en suport de CATALUNYA CRISTIANA

Envieu-me.....

☐ Talonaris a 5.000 ptes.

☐ Butlletes a 100 ptes.

Nom i cognoms.....

Adreça.....

Població.....C.P.....

Trameto l'import per

☐ taló barrat que incloc
☐ gir postal

CATALUNYA CRISTIANA c/. València 244, 2n. 08007 BARCELONA

RFA

Els ordinadors personals ajuden a estudiar millor la Bíblia

NUREMBERG.— Els 150 sacerdots i pastors de l'Alemanya Federal que disposen ja d'un petit ordinador a domicili, aviat podran estudiar la Bíblia en aquesta petita pantalla. El projecte pilot interconfessional que ha vist la llum a Baviera, no ha fet altra cosa que avançar els treballs del Centre Informàtic i Bíblic a l'abadia de Maredsous. És un projecte molt ambiciós.

El responsable del projecte, Detlef Rose, un pastor de Nuremberg, treballa des de fa molts mesos amb tot un equip de l'Església bavaresa. L'equip ha fet una crida a la col·laboració de la Societat Bíblica Alemanya de Stuttgart, el qual s'afanya a xifrar en llenguatge informàtic la traducció alemanya de l'Antic i del Nou Testament, així com el text original en hebreu o en grec. Per a finals d'any, els 4,5 milions de caràcters que comporta la Bíblia alemanya hauran de trobar-se "tancats" en 20 ó 25 disquets d'ordinador.

"Gràcies a l'ordinador, el llibre dels llibres ha de tenir una consulta fàcil, explica el pastor Rose. És necessari recopilar les cites bíbliques que nodriran la predicació del diumenge: cal fer, una impressió acoplada a l'ordinador el qual s'encarregarà del treball".

COLÒMBIA

Lent però constant augment

BOGOTÀ.— Durant aquests últims 10 anys, hi ha hagut a Colòmbia una lenta puja de vocacions sacerdotals, després del buit de l'immediat postconcili, segons les últimes xifres facilitades pel pare Carles Prada Sanmiguel, Director del Departament de Vocacions a Bogotá.

Entre 1976 i 1986, el nombre de seminaris ha augmentat a 30, mentre que el nombre de seminaristes passava de 1.242 a 3.455, i el nombre de nous sacerdots passava de 65 a 150 per any. El 73 per cent dels nous sacerdots ordenats l'últim any pertanyen al clergat diocesà i, el 27 per cent al clergat religiós. Els alumnes dels grans seminaris són un 62,8 per cent en els establiments diocesans, mentre que el 37,2 per cent d'ells pertanyen als religiosos.

El pare Prada Sanmiguel creu que la xifres representen un canvi de tendències pel que fa a l'època anterior. Entre 1965 i 1975, les vocacions havien disminuït de tal manera que nombrosos seminaris hagueren de tancar les seves portes.

Existeix un altre seminari intermissioner, el Seminari de Sant Lluís Beltran que funciona a Bogotá, on es formen els sacerdots que només exclusivament es consagren a treballs en zones missioneres. Actualment, aquest seminari té 110 alumnes.

CUBA

El P. Armengol segueix les passes del P. Claret

Renovada la presència dels claretians de Catalunya

L'HAVANA.— El dia 4 de setembre va marxar a Cuba el P. Josep Armengol i Torrent, missioner claretia, el qual fins no fa gaire era Vicari provincial i que fou destinat a l'anomenada "Perla de les Antilles", pel P. Superior General.

El P. Armengol forma part del primer reforç pastoral que s'ha pogut enviar a Cuba des del 1959, data del triomf de la revolució. Els dos últims anys hi ha hagut un ampli diàleg entre el govern cubà i l'Església, la qual cosa ha facilitat una esperada obertura i la possibilitat d'enviar reforços missioners a aquella illa.

Una tasca de molts anys

La presència claretiana a Cuba s'inicià el segle passat, amb el mateix sant Antoni Mª Claret i no ha cessat ni tan sols durant aquests darrers 30 anys, malgrat que molts religiosos van optar per deixar Cuba.

En efecte, després de la victòria de Fidel Castro, un grup de Claretians es va quedar voluntàriament a Cuba, on han pogut treballar força a la parròquia que regenten a l'Havana. Però aquell grup es va anar reduint per l'envel·liment, la malaltia i fins la mort; actualment només restaven a L'Havana el P. Paulino Aguilar y Josep Rivera.

Amb el reforç pastoral que ara s'hi envia, es vol continuar la tasca apostòlica que inicià el P. Claret el 1851, quan prengué possessió de l'Arquiebisbat de Santiago de Cuba.

La gran tasca cubana del P. Claret

Un mes després d'haver reunit un grup de col·laboradors apostòlics, amb els quals va fundar l'Institut de Missioners del Cor de Maria —el 16 de juliol de 1849— el P. Claret era nomenat Arquebisbe de Santiago, nomenament que va acceptar després d'un seriós discerniment i per estricta obediència.

L'any 1851 el P. Claret fou nomenat arquebisbe de Santiago de Cuba. Ara el P. Armengol intentarà de continuar la seva obra evangèlica.

Durant sis anys llargs, el P. Claret fou un autèntic arquebisbe missioner, que és el que aquella arxidiocesi necessitava, puix era una zona pastoral extraordinàriament difícil: geogràficament accidentada i molt gran, població barrejada i pluralista (negres, criollos, espanyols, nadius...), el problema colonialista i un marcat racisme, moralitat deplorable i deficient nombre i de poca formació

de la clerecia.

El P. Claret recorre tota la diòcesi en quatre visites pastorals, dutes a terme en sis anys d'abnegada dedicació pastoral: predica missions, dirigeix exercicis, promou l'espiritualitat dels consagrats (sacerdots, religiosos...) escriu, visita els hospitals i les presons, funda associacions i instituts missioners, organitza una mena de caixes d'estalvi i promou una obra social a manera de granja agrícola. I sobretot millora la vida cristiana del poble. Que el reforç missioner que ara s'envia a Cuba, treballi amb el mateix zel i santedat amb que ho féu sant Antoni Mª Claret.

BÈLGICA

Capellans joves proposen al seu bisbe unes línees pastorals

LIEJA.— Després de tres mesos, un grup de sacerdots de Lieja de menys de 40 anys —al voltant d'uns 80— es reuniren amb la conciliència que l'any 2000 seran "la porció idònia" sobre la qual recaurà la major part de les activitats pastorals.

Nascut per iniciativa de sacerdots ordenats l'any 1971, el grup s'ha format per dos anys, després d'una primera sessió l'agost del 1983. Des del seu inici, els laics s'han associat plenament a la reflexió dels joves sacerdots, els quals no han volgut donar mai a aquests grups, un caràcter corporativista. Els membres del grup s'han encarregat de reunir les sessions tingudes amb l'elaboració

d'un document de treball, contenint les proposicions pastorals a enviar al nou bisbe.

Les proposicions dels joves sacerdots de Lieja corresponen als següents punts:

—L'organització de la pastoral diocesana de sectors, reagrupant les parròquies territorials i les comunitats locals en funció d'una homogeneïtat de geografia humana. "Cal un projecte pastoral comú i coherent", se subratlla.

—El servei dels pobres: la formació de seminaristes i la litúrgia s'han d'animar fortament en aquesta perspectiva.

—La vida dels sacerdots. El document advoca per un treball en equip i una vida "fidel als qua-

tre ideals de vida cristiana": escoltar la paraula de Déu, viure-la en comunió fraternal, actuar en un esperit d'obertura en la vida social, resar i celebrar el Crist viu, actualment.

—Els nomenaments: Un afer delicat, l'acord pel qual és ardentment desitjat, com el reconeixement dels ministeris de "solidarietat amb els més pobres".

—La formació: és convenient que la formació dels laics (a l'Institut Superior de Catequesi i de Pastoral, en els grups de formació en l'Animació de la Fe, etc.) i que la formació dels sacerdots (al seminari) siguin concertades, ja que això necessita un projecte pastoral a realitzar en comú.

POLÒNIA

250.000

pelegrins al santuari de Czestochowa

CZESTOCHOWA.— Davant de gairebé un quart de milió de pelegrins reunits al Santuari Maria de Czestochowa, el cardenal Josep Glemp, primat de Polònia, ha declarat que la visita que el papa Joan Pau II efectuarà a Polònia el proper juny, serà un "motiu d'alegria i d'esperança". Ha afegit que el Papa, en la seva tercera visita pastoral a Polònia, no solament enfortirà els seus compatriotes en la fe, sinó igualment en el seu desig ardent de la unitat de la nació. El primat que ha fet aquesta declaració en el curs de la missa que presideix al santuari maria, ha recordat que encara cap invitació oficial no ha estat enviada al papa Joan Pau II.

En el curs de la seva homilia en la festa de l'Assumpció de la Mare de Déu, el cardenal Glemp s'ha alegrat que nombrosos presoners havien estat alliberats gràcies a la tercera amnistia decretada pel govern del general Jaruzelski, també ha criticat la intenció dels responsables dels afers religiosos del govern d'introduir a les escoles la branca "ciències de la religió".

ISRAEL

Descobert un Text bíblic de 2.600 anys d'antiguitat

TEL AVIV.— Uns arqueòlegs israelians han anunciat el descobriment a Jerusalem, d'un antic text bíblic de 2.600 anys, el més antic que fins ara s'ha descobert a Terra Santa.

Aquest text, que conté la primera referència coneguda de Déu en els escrits bíblics, està gravada en hebreu antic sobre minúsculs fragments de dos amulets de plata desenterrats d'un panteó funerari en la carretera de Jerusalem-Betlem.

Gabi Barkai, un arqueòleg de la universitat de Tel Aviv, ha declarat a la televisió israeliana: "Aquest és el text bíblic més antic que tenim en poder nostre. Fins ara, les escriptures més antigues eren del segle III abans de Crist".

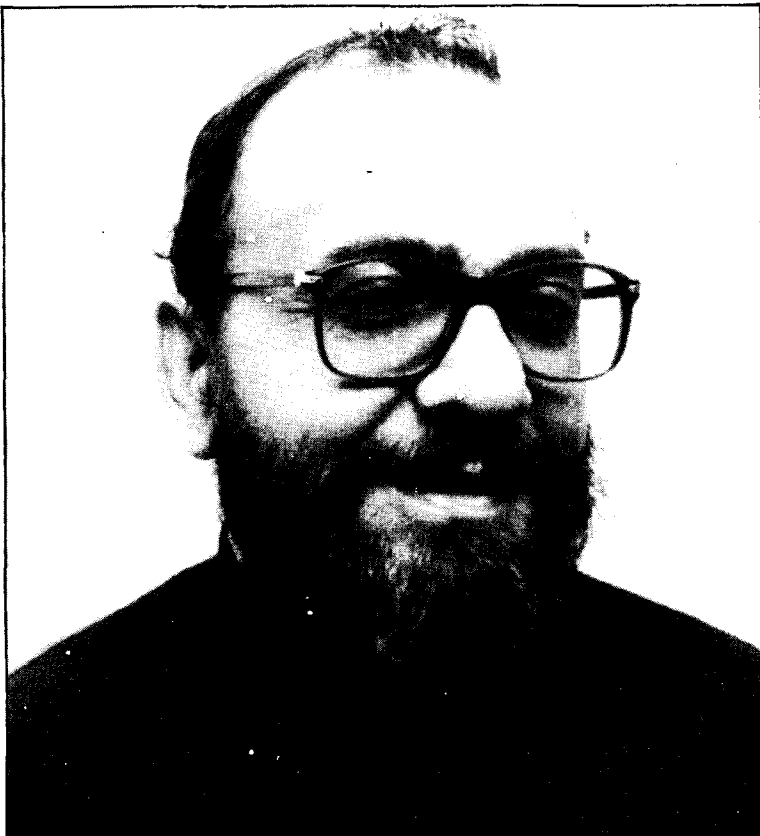
Ha precisat que els amulets figuraven entre els 1.000 objectes descoberts l'any 1979 en un panteó situat sota l'Església escocesa al voltant d'un quilòmetre del turó del Temple. Han estat necessaris 7 anys perquè experts poguessin desxifrar les inscripcions, ja que el tipus d'escriptura d'aquests textos ha desaparegut després de l'expulsió dels jueus de Jerusalem pels Babilònics, l'any 586 abans de Crist.

La televisió considera aquesta descoberta com la més important després de la de 1947 del manuscrit de la Mar Morta, amb textos de les Santes Escripures, amb data de 100 anys abans de Crist.

Josep M.ª Massana, missioner a Malawi

"El negre convertit al cristianisme d'abandonar els seus costums a"

El pare Josep M.ª Massana i Mola, missioner a Malawi, és un franciscà català que domina el llatí i el grec —és llicenciat en Filologia per la Universitat Central de Barcelona—; parla i escriu l'alemany, l'anglès, el francès i l'italià, el kirundi i ara la llengua de Malawi. Un gran políglota. "Per a mi, aprendre un idioma és una distracció divertida", diu ell mateix.

El pare Josep M.ª Massana, que ha visitat la redacció i tallers de "Catalunya Cristiana".

El pare Josep M.^a és un missioner del món negre amb autèntica vocació. Una vocació que ha alimentat des de jove. Aquest estiu ha vingut de Malawi per visitar els seus pares i germans, i també un xic malaltís: tres vegades ha estat víctima de la febre malària. A Barcelona sembla que un doctor, especialitzat en medicina tropical, li aconseguirà un tractament terapèutic, i a últims d'estiu torna al seu lloc de destí.

En Josep M.ª Massana ha visitat "Catalunya Cristiana" i parla de Malawi.

—Malawi està situat al sud-est d'Àfrica. És un país que ronda pels cinc milions d'habitants i fa dues Catalunyaes en quilòmetres quadrats. La República té un President —una mena de cap— vitalici. Tant el seu nomenament com la perseverància en el poder és tot un misteri. Ma-

joritàriament el país és agrícola: cultiven el seu hort, el seu terreny i d'això viuen, perquè hi ha poca indústria i menys comerç.

—Quina és la situació de l'Església a Malawi?

—Un vint-i-cinc per cent de la població és catòlica, i existeixen altres confessions cristianes, així com la musulmana i, sobretot, la pròpia religió tradicional. Els malawins són monoteistes: creuen en un Déu provident, que és Pare, que es preocupa de l'home, encara que de

lluny. També reten culte als morts, als seus avantpassats.

—El pare Massana creu que el problema cultural més greu de Malawi és l'analfabetisme: un cinquanta per cent de la gent és analfabeta. Els infants, per manca d'escoles i de mestres, passen la vida guardant ramats d'ovelles i cabres i ajudant al cultiu del camp. Hi ha un altre problema que són les minories ètniques ja que abunden distintes races, amb llengua i cultura diferent. És veritat que tots tenen dret a

parlar la seva llengua, però són obligats a l'oficial, i es troben marginats. La capital, Lilongwe, és com una llarga carretera, amb botigues i mostradors, rodejada de jardins, fonts i boscos. És una ciutat nova, on abunden els Bancs, però només hi viuen els funcionaris de l'Estat, alguns comerciants i poca cosa més. A Lilongwe sembla que no estàs a l'Àfrica.

El pare Josep M.^a el preocupa i absorbeix el tema vocacional.

—Encara, gràcies a Déu, abunden les vocacions nadiues. Els seminaris estan plens i vénen més peticions d'ingrés. No se sap ben bé si és per canviar de categoria social o per una motivació profunda i religiosa. Potser no es dona tant aquest cas en els franciscans, perquè s'enganyaria el jove que volgués ser franciscà per pujar de categoria. Entre nosaltres reben els joves amb els estudis que tenen i prou. Hi ha un altre fet que inclina al nadiu a fer-se franciscà, sigui com a fratre, com a monja clarissa o terciari laic, i és perquè ells tenen uns valors naturals molt semblants als de sant Francesc d'Assís: la senzillesa, que l'encarnen en llurs vides; la pobresa, que la viuen intensament i l'amor a la naturalesa. Aquests valors del franciscanisme ells els tenen de natural. Aleshores jo diria que s'hi veuen identificats.

—També arrossegaran alguns antivalors?

—Bé, com que jo me'ls estimo molt, no parlaria d'antivalors, sinó de "maneres de ser". Per exemple, mai en el fons no sabràs com pensa un negre. Pots tractar anys i panys una persona nadiua i no descobriràs mai les motivacions de la seva vida i del seu actuar. Una altra manera de ser és que són molt lents. Nosaltres estem aquí acostumats anar contra-rellotge, sempre amb presses. Allà no tenen pressa per a res; van a poc a poc en tot, tant, que a vegades a nosaltres ens desespera.

Amb Josep M.ª Massana parlem a fons d'un tema, avui, molt discutit: la inculturació. N'ha parlat el Concili Vaticà II i últimament el Sínodo de Bisbes.

—Davant d'una nova cultura, què cal que faci el missioner?

—Primer de tot aprendre i no voler ensenyar. Tenir les orelles molt obertes i la boca

tancada. Escoltar, aprendre, callar. El nou missioner ha de tenir ganes d'assimilar amb amor tots els valors del país. Això és molt important. Si no té aquesta predisposició, no farà mai res. Cal aprofitar tots els elements culturals que ells tenen.

—Podries exposar alguns exemples?

—Sí: en l'àmbit de la fe ells creuen en un Déu Pare, creador i ordenador de tot i esperit pur. Substancialment no existeix, doncs, una diferència intrínseca amb la fe cristiana. Cal dir-los que precisament aquest Déu

Mare abadessa d'un monestir de clarisses

—per ells un xic llunyà— s'ha encarnat, s'ha fet home en Jesucrist. Un altre exemple: el culte, la litúrgia. La litúrgia, per més romana que sigui, pot i ha d'introduir elements africans, com la dansa, els instruments musicals, el ritme propi. Si ells ho han rebut de temps ancestrals, no hi ha cap motiu perquè els hagin d'abandonar.

—La inculturació també té una incidència en els principis morals. Als negres els costa d'acceptar la moral cristiana?

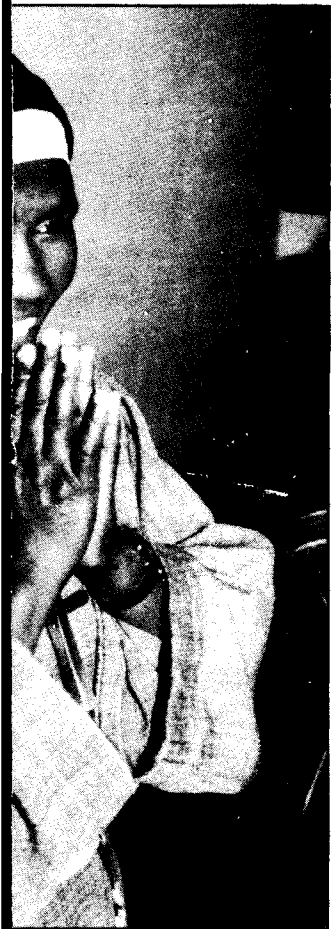
—Alguns principis, sí. Per exemple els costa d'entendre i incorporar el celibat en el sacerdoci o vida religiosa. També la indissolubilitat del matrimoni. A Malawi practiquen la poligàmia, que

Un grup de postulants —aspirants— que, després de rebre una cultura general, iniciaran el noviciat l'any vinent.

me no ha ncestrals"

força estesa, i és clar que an un home té tres o quatre dones i es vol fer cristià, les seves dificultats, no pot deixar-les totes, menys a... És un període dur per a, i molts no el superen. s que el superen —després reflexionar, resar i un pms per pensar—, n'escun una, i a les altres, els don una barraca, un tros de treny perquè puguin pujar fills. És un punt molt difícil. Quan aquest home rep el ptisme, ja ha abandonat s dones. Potser és un cas e caldria revisar a fons per obar una solució justa.

de Malawi.

tant a rebre els sagra-
ents, el capellà o missioner
oltes "fa els ulls grossos"
"ignora el cas". Si ve a
nbregar, és senyal que
eu que està disposat, i jo no
puc negar la comunió. Ja
e dit que és un punt que
sglésia de Roma haurà
estudiar i revisar.

—Crec que la maternitat és
primer desig d'una dona.

—I tant! Una noia de 25 o
anys, per molt cristiana
e sigui, tindrà un fill, un
o altre. Per ella és inad-
ssible no tenir cap fill. La
ya mentalitat és que qual-
vol dona, casada o soltera,
d'haver tingut un fill.

—Com es desenvolupa la
a familiar?

—És molt senzilla i primi-
a. Les cases generalment

són rodones, fetes de fang i
troncs. Pròpiament no es pot
parlar de cases, sinó de caba-
nes. El sostre és de palla i
herbes seques. L'aigua és
pública i tothom va a buscar-
ne. No necessiten llum dins
la cabanya, perquè quan es
fa fosc, tothom a dormir. El
menjar el fan a fora de la ca-
bana. Ni ràdio, ni televisió,
ni biblioteca ni cap electro-
domèstic. La cabanya consta
només d'una habitació, amb
algun departament per la ca-
nalla. Sense cadires ni bancs
ni cortines, perquè no hi ha
cap finestra. En tot cas una
estora a terra, i prou. El
menjar bàsicament és, blat
de moro, mongetes seques i
moniatos. Amb el blat de mo-
ro fan una massa espessa que
barregen amb les mongetes
cuites. Si tenen algun conill,
ous o alguna gallina, ho ve-
nen per fer algun dineret.
Tots van vestits, encara que
força estripats. Les dones,
els dies de festa, van molt
elegants, amb vestits típics.

—Vosaltres, els missioners,
també viviu així?

—No. Nosaltres tenim
una caseta senzilla a l'estil
europeu, feta de rajoles i
fang. Cuinem amb foc a ter-
ra, ens rentem la roba i ens
fem el menjar. Tenim algun
llibre, revistes i, com pots su-

Grup de novicis framenors, dirigits pel pare Josep M.ª Massana, que professaran aquest setembre. Seran els pri-
mers framenors de la història de Malawi.

posar, una capella amb el
Santíssim.

—Amb qui vius tu?

—Per disposició supe-
rior, jo tinc cura d'uns joves
novicis nadius. El nostre pa-
re general ha impulsat en tot
l'orde "El projecte d'Àfrica",
que fomenta les voca-
cions nadiues. Amb mi viuen
tres novicis, que ja han fet el
postulantat. A primers de se-
tembre d'enguany, professar-
an la Regla i vida de sant
Francesc. Seran els primers
franciscans nadius de l'orde
en tota la història de Mala-
wi. Me fa molta il·lusió
aquesta festa de la seva pro-

fessió. Tenim un altre grup
de postulants que aviat ini-
ciaran el noviciat i que tam-
bé viuen amb nosaltres. Tots
ells, postulants i novicis,
gaudeixen d'una cultura ge-
neral, que han adquirit a
l'escola. Nosaltres els for-
mem a tres nivells: el nivell
cristià, repassant i aprofun-
dint el missatge evangèlic; el
nivell de vida religiosa, en el
qual s'estudien els vots, la
consagració a Déu per la
professió, etc., i el nivell
franciscà, estudiant la vida i
l'espiritualitat pròpia de
sant Francesc d'Assís.

En Josep M.^a manifesta

que rep puntualment "Cata-
lunya Cristiana".

—Me la paga una antiga
professora meva de la Uni-
versitat. Espero el setmanari
amb molta il·lusió, perquè
em recorda el català i seguei-
xo la vida de l'Església a
Catalunya.

El pare Josep M.ª Massana
promet escriure alguna cròni-
ca o nota informativa dels es-
deveniments eclesials més im-
portants de Malawi o altres
països africans pel nostre set-
manari. Quan ho faci recorda-
rem aquesta estona agradívola
passada amb ell.

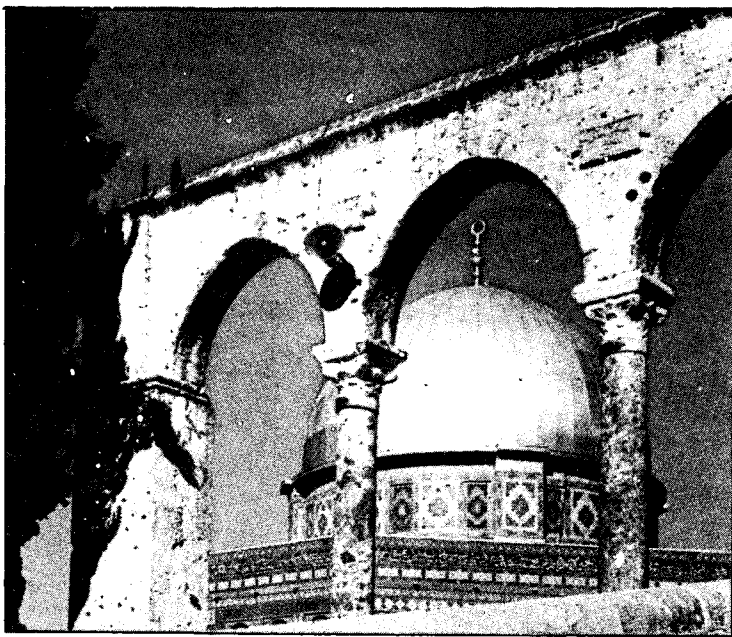
FRANCESC GAMISSANS

Congrés internacional

"Franciscans entre musulmans"

Els missioners francis-
cans que viuen entre musul-
mans celebraren el seu pri-
mer congrés internacional a
Granada, durant la primera
quinzena de juliol. Aquesta
magna trobada pot conside-
rar-se com un resultat pràc-
tic de l'anomenada "Opera-
ció Àfrica", proposada i pro-
moguda dins l'orde per l'ac-
tual pare general, fra John
Vaughn.

L'objectiu del congrés fou
avançar en la comprensió i
mútua relació entre musul-
mans i cristians en aquells
països en els quals cohabitaven
ambdues comunitats. Du-
rant vuit dies, les distintes
branques de la família fran-
ciscana van compartir les ex-
periències i testimonis que en
cada país viuen els seus mis-
sioners. Es va elaborar un
projecte cara al futur per a
consegir, entre altres coses,
que els prejudicis històrics i

La mesquita d'Omar, entre els arcs dels croats.

la ignorància de l'Occident
sobre la vida i costums de la
comunitat musulmana des-
apareguin.

L'actitud dels franciscans
en la història respecte a la co-
munitat musulmana ha estat
sempre d'un gran respecte

per als fills de Mahoma, com
ho va demostrar el fundador
de l'orde franciscà, sant
Francesc d'Assís. El sant
viatjà a Egipte i obtingué un
"firman" del sultà amb el
qual ell i els seus companys
podien lliurement anunciar
la Bona Nova de Jesucrist.
Des de llavors, els francis-
cans romanen a Terra Santa i
el seu radi d'evangelització i
acció social s'ha estès a tot el
món musulmà.

El congrés que comentem
va aplegar religiosos i religio-
ses vinguts dels cinc conti-
nents. La necessitat i actuali-
tat d'aquesta assemblea es
deu, sobretot, al fet que avui
en el món els musulmans són
més de vuit-cents milions. El
congrés va ser un èxit i el seu
primer fruit serà una millor
relació entre els cristians i
musulmans.

F.G.

CALENDARI

Diumenge, 21 de setembre. XXV del temps ordinari. Sant Mateu, apòstol evangelista; sant Jonàs, profeta. Santa Ifigènia i santa Celina, verges.

El sol surt a les 5,37 i es pon a les 5,51 (hora solar).

Festa major a Esplugues de Llobregat i Vallirana.

Dilluns, 22 de setembre. Sant Maurici i companys màrtirs. Santa Digna, verge màrtir.

Festa major a Espot, la Portella i Sant Mori.

Dimarts, 23 de setembre. Santa Tecla, verge màrtir i sant Linus, papa.

Festa major a Calella, Roda de Ter, Sitges i Tarragona.

Tardor

Dimecres, 24 de setembre. Mare de Déu de la Mercè. Festa a Barcelona. Sant Gerard (Grau), bisbe màrtir i sant Pacífic, franciscà.

Festa major a Almacelles, Barcelona, Besalú, Talarn i Vallgorguina.

Dijous, 25 de setembre. Mare de Déu de la Misericòrdia. Sant Dalmau Moner, dominic i santa Aurèlia, verge.

Festa major a Reus i Cervelló.

Divendres, 26 de setembre. Sants Cosme i Damià, germans màrtirs; sant Nil, abat i santa Justina, verge i màrtir.

Festa major a Duesaigües, Vandellòs i Sarral.

Dissabte, 27 de setembre. Sant Vicenç de Paül, fundador; sant Adolf i sant Joan, germans i màrtirs.

Festa major a Artesa de Segre, Canet d'Adri, Lles, Queixans, Sils i Tredós.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

21 de setembre. Diumenge XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Am 8,4-7, S 112, segona 1 Tm 2,1-8, tercera Lc 16,1-13.

22 de setembre. Dilluns, de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Pr 3,27-34, S 14, segona Lc 8,16-18.

23 de setembre. Dimarts de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Pr 21,1-6.10-13, S 118, segona Lc 8,19-21.

24 de setembre. Dimecres de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Pr 30,5-9, S 118, segona Lc 9,1-6.

25 de setembre. Dijous de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Eccl 1,2-11, S 89, segona Lc 9,7-9.

26 de setembre. Divendres de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera Eccl 3,1-11, S 143, segona Lc 9,18-22.

27 de setembre. Dissabte de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera Eccl 11,9-12,8, S 89, segona Lc 9,43c-45.

D'ACÍ I D'ALLÀ

L'atracció del no-saber

PERE CAMPÀS BONAY
Monestir de l'Estany

Els humans sentim el desig de parlar de Déu àdhuc essent conscients com som que tot allò que puguem dir-ne no va gaire més enllà del balbuceig davant l'essència infinita i eterna. L'agnòstic opta per tirar-se a l'esquena el problema de la divinitat, ho deixa com a impossible segons que ell pensa. Montaigne, encara que faci l'afirmació que allà on els sentits no hi senten, tot és hipotètic, no renuncia pas a parlar de Déu.

Malaventurat aquell que calla de VOS. Ni que la sublimitat de Déu només poguem oferir-la balbucejant, tenim l'obligació de parlar-ne. És nit més dolça que l'alba. Aquestes tres últimes idees són, respectivament, de sant Agustí, de sant Tomàs d'Aquino i de sant Joan de la Creu, tres pensaments, tres joies que ofereixo enfilades. Sovint, jo, com Montaigne, només, amb l'agulla, passo el fil.

HOMES I INSTITUCIONS

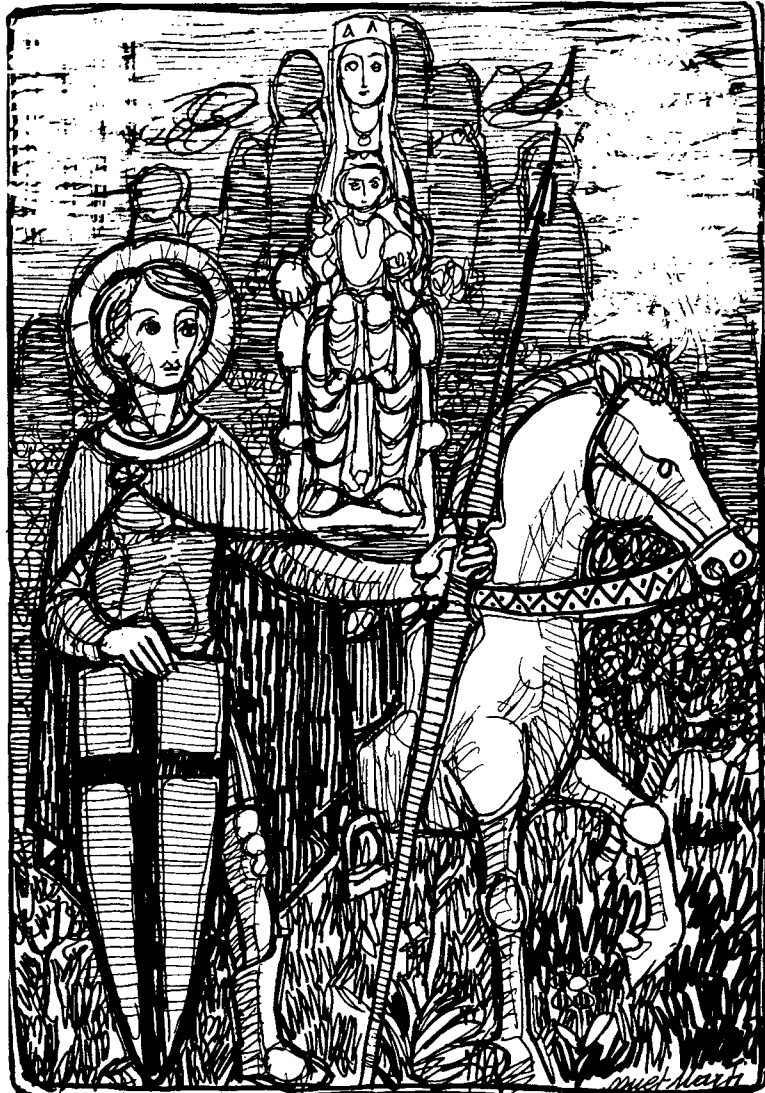
La "Moreneta" vetlla pel nostre "Sinaí"

Amb angoixa i pena, i, si cal, amb indignació, hem plorat davant els perills que han amenaçat la muntanya i el Santuari del nostre "Sinaí de Catalunya". Ningú, cap català, no ha restat, ben segur, aliè i estrany a la catàstrofe que planava damunt la bella estructura de la muntanya i, sobretot, damunt el Monestir, fogar d'espiritualitat i de cultura.

Les flames anaven pujant i ofegant la vida natural d'entre els turons, les canals i els abismes i amenaçaven també la vida dels monjos i la continuïtat de l'observància monàstica i el descabellament pietós del Santuari: tanta riquesa que envolta el nostre cenobi —béns culturals, litúrgics, pietosos, tradicionals— perillava de destrucció i de mort.

El nostre Montserrat és signe de la identitat de Catalunya, i símbol de la nostra personalitat, la qual anaven afaiçonant els nostres sobirans, els quals morien sostenint en llurs mans el ciri montserratí. Montserrat ha estat, des de temps ben reculats l'esperit del nostre poble i no cal remarcar el que representà la Renaixença pel nostre poble i per Montserrat... Des del govern de l'abat Deàs començà una època de redreçament que culminà, sota el govern de l'abat Marçet, amb les festes del mil·lenari el 1931. I s'arribà a l'altre desastre de fa cinquanta anys, quan no les flames, sinó les amenaces i crispacions polítiques intentaren, com ara, l'incendi, la destrucció del propi Cenobi i la mort dels monjos...

Després de la guerra, Montserrat obri de nou les portes i es recuperà brillantment amb l'abadiat de Dom Aureli M.ª Escarré, seguint les petjades del seu antecessor esmentat: "gremis" de cultura dins el Monestir, represa de la Bíblia i l'augment extraordinari de la Biblioteca i dels Museus, mercès també les almoines de tants cata-

lans que, agraïts després dels trasbalsos de la guerra, abocaven els llurs estalvis a les arques montserratines.

La Moreneta vetllà aleshores, fa cinquanta anys, després durant la restauració, ara davant les flames d'aquests darrers incendis; amb una diferència, però. Ara hem conservat el millor de Montserrat: la seva espiritualitat.

Que la Verge de Montserrat continui vetllant pel nostre poble, pel seu Santuari i que conservi els seus monjos, lliures de perills... Que les oliveres que l'envoltaven reneixin per a convertir, de nou, la muntanya, amb el signe de pau, com escrivia a la Visita Espiritual el Bisbe Torras i Bages.

FREDERIC UDINA i
MARTORELL

ADULTS EN LA FE

El cel i l'infern

JOAN GUITERAS i VILANOVA

Eren les vuit del matí. Assistia a l'enterrament d'una persona coneguda al Servei Municipal Funerari. El sacerdot oficiant parlà del cel. He de reconèixer que a les vuit del matí els sermons em sonen revestits de llunyania. Potser per això mateix o per deformació professional, em preguntava interiorment quin significat podia tenir, per als assistents a la cerimònia funerària, el mot cel. Possiblement un de més identificat que el que jo podia imaginar-me. No obstant, hi havia quelcom de legítim en la meua preocupació. El desig de presentar aquest tema adequadament.

Perquè, en efecte, parlar del cel és molt important. No és un tema banal ni secundari. És tractar de la salvació de l'home. I del sentit de l'ara. Ser creient vol dir sospirar per al cel, per la pàtria que ens espera. És allò de la conversa entre santa Mònica i sant Agustí, a Ostia Tiberina, quan ambdós comentaven "com seria la vida eterna dels sants, aquella que cap ull no ha vist mai, ni cap orella no ha sentit, ni el cor de l'home somniava". El vianant es deleix per arribar al terme. Els seus passos l'hi van apropant. N'hi ha un de definitiu, la mort, que l'introdueix al banquet del Regne. La fe es desclou en visió divina. Goig immens!

De les paràboles a la realitat

Jesús, a través de les paràboles, parlarà del banquet del Regne. Una bella imatge que traspuja esperit familiar i gran festa, transparència del goig que dona el cara a cara amb Déu. Però el Senyor, per a l'acompliment escatològic, demana una condició necessària: la vigilància. Cal vetllar! És la tasca del majordom, de les deu verges, d'aquells a qui l'amo confia els talents i dels qui, congregats davant del Fill de l'Home, seran judicats sobre l'amor.

Val a dir que tot el missatge evangèlic, centrat en la conversió, és una invitació a la salvació. En efecte, l'evan-

geli anuncia la veritat fonamental de la revelació: Déu vol que tots els homes se salvin. La font de la història de la salut radica en el disseny universal de felicitat real per a tots. De manera que quan un espontani pregunta a Jesús: "Senyor, ¿són pocs els qui se salven?", ell apel·la a l'exigència de la responsabilitat personal —"la porta és estreta"— i dient: "Vindrà gent d'orient i d'occident, del nord i del sud, i s'asseuran a la taula en el Regne de Déu".

Cara i creu?

Una cosa és òbvia: que el cel i l'infern no estan en un mateix pla. Com si fossin la cara i la creu d'una moneda com se sol fer. Car no gaudeixen d'identica possibilitat. M'explico.

El cel és objecte d'una promesa i l'infern, en canvi, la possibilitat oberta a l'home en i per la seva existència pecadora. Això és important. Alleuja l'ànim i descriu la decisió personal en l'àfer de la salvació plena. El cel és el terme que Déu vol per a tots els homes. "Avui seràs amb mi al paradís", digué Jesús al bon lladre. És una promesa per a tots. I Déu dona la seva gràcia en ordre a assolir la salvació definitiva.

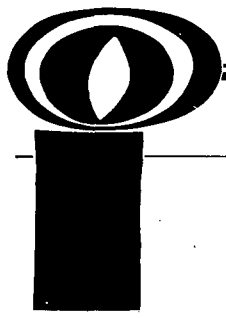
L'infern és una molt seriosa possibilitat. Una realitat que no es pot prendre lleugerament. No és pas un joc de dracs de festa major. És, en definitiva, la màxima frustra-

ció de l'home, el no assoliment del seu destí i, per tant, de la seva felicitat. La condemna és el resultat de tancar-se a l'amor de Déu i dels altres, és l'autosuficiència absoluta, és el truncament de l'home. Possibilitat de no realització. Que no compta amb cap promesa de Déu. No hi ha iniciativa divina per empènyer cap a la condemna. "Qui no creu, diu el quart evangeli, ja és condemnat". Tot això és seriós i important.

Imatges del cel

És propi de la intel·ligència humana donar imatge a totes les realitats. Per això hi ha diverses maneres de presentar el cel. De vegades la imatgeria és molt propera a modes matusseres i infantils. Probablement bastaria dir que el cel és Déu mateix. Avui, però, els teòlegs han parlat del cel amb tres imatges: la memòria de Déu, la persona de Crist i el seu Cos total, un nou naixement. Referir-se a la memòria de Déu, en llenguatge agustinian és dir la transcendència de Déu. Aquest estima l'home sense oblidar-lo mai. Déu "no oblida" i "fa existir" realment els qui ja han eixit d'aquest món. La imatge del Cos místic es traduiria així: la humanitat transfigurada en el Cos de Crist ressuscitat penetra en la comunió amb Déu. I la del nou naixement, manllevada de la conversa de Jesús amb Nicodem, és també ben eloqüent. El baptisme troba la plenitud en l'entrada a l'eternitat. Un pas trasbalsador, impensable i inefable, però esclat de vida i de joia.

L'assumpte del cel i de l'infern és ben important. Aproximar-s'hi per a descriure'ls no és una cosa fàcil. La seva realitat és inefable, tal com ho és el mateix Déu. Però la revelació dona les dades suficients per tal que endevinem el terme gojós de la salvació. I tenim molt més: la seguretat que mai no manca el do de Déu per arribar a la Terra promesa.

Pregària universal

"CONTRA ELS QUI COMPREN AMB DINERS GENT NECESSITADA"

Les increpacions del profeta Amós són dures, i revelen el grau de corrupció a què s'arriba quan tot es condiciona al diners. Els exemples que posa no són pas massa llunyans de l'experiència quotidiana dels nostres dies: pràctiques religioses que no transformen el cor, trampes i frauds amb greu perjudici dels més febles, esclavatges dissimulats a través de l'ofertament de càrrecs, o potser fins i tot simplement de treball...!

Lectura del llibre del profeta Amós (8:4-7)

Escolteu això, vosaltres que us abraoneu sobre els pobres per anorrear els desvalguts del país, vosaltres que dieu: "Quan haurà passat la festa de la lluna nova per poder vendre queviures! Quan haurà passat el disabte per poder obrir els graners! Vendrem el gra amb mesures més petites i, per cobrar, pesarem la moneda amb pesos més grans. Farem trampa amb les balances i vendrem el rebuig barrejat amb el gra. Per tenir un esclau, comprarem amb diners gent necessitada, amb un parell de sandàlies comprarem un pobre".

El Senyor ho jura per la glòria de Jacob: "No oblidaré mai tot això que fan".

"LLOEU EL SENYOR, QUE TREU EL POBRE DE LA CENDRA"

Entre la última frase de la primera lectura, i la resposta al salm, hi ha una perfecta coherència. El Senyor, per mitjà del profeta, es proclama advocat dels desvalguts. El poble el lloa precisament per això. Aquesta lloança només poden fer-la sincerament els que tenen un cor de pobre; altrament, ¿quin sentit tindrien aquestes paraules en llavis dels que el càntic de Maria anomena "homes de cor altiu"?

Salm 112:1-2,4-6,7-8 (R.: 1a i 7b)

Servents del Senyor, lloeu-lo,
lloeu el nom del Senyor.
Sigui benèit el nom del Senyor,
ara i per tots els segles.

R. Lloeu el Senyor, que treu el pobre de la cendra.

El Senyor és excels, als ulls de tots els pobles,
la seva glòria s'eleva més enllà del cel.
¿Qui és com el Senyor, el nostre Déu?
Té molt amunt el seu tron,
i des d'allí s'inclina
per veure el cel i la terra. R.

Aixeca de la pols el desvalgut,
treu el pobre de la cendra,
per asseure'l entre els poderosos,
els poderosos del seu poble. R.

"FEU PREGÀRIES PER TOTS ELS HOMES A DÉU, QUE VOL QUE TOTS SE SALVIN"

Dins del conjunt de recomanacions que Pau fa a Timoteu, de cara a organitzar la vida de la comunitat cristiana a Efes, hi ha una cosa que cal fer "primer de tot": la pregària universal. Aquest primat de la pregària no és arbitrari, sinó el resultat d'una coherència interna de la fe cristiana. Si pregar és entrar i mantenir-se en comunió amb Déu, ¿com podria tenir per objecte una cosa diferent a la que Déu vol: la salvació de tots els homes?

Lectura de la primera carta de sant Pau a Timoteu (2:1-8)

Primer de tot us recomano que feu a Déu pregàries, oracions, súpliques i accions de gràcies per tots els homes, pels reis i per tots els qui tenen autoritat, perquè puguem portar una vida tranquil·la i serena, tota donada a la pietat i a l'honestetat. Pregar així és bo i agradable a Déu, el nostre salvador, que vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat. Hi ha un sol Déu. El mitjàncer entre Déu i els homes és també un de sol, l'home Jesucrist, que es donà ell mateix per rescatar tots els homes. El testimoniatge sobre tot això ha estat fet públic al temps apropiat, i jo n'he estat fet herald i apòstol, mestre per instruir en la fe i en la veritat els qui no són jueus. Això que dic és veritat, no menteixo. Desitjo que els homes preguin pertot arreu, i que puguin alçar les mans netes, evitant les baralles i les discussions.

• RESTAURACIÓ

La tradició litúrgica ha vist en les paraules de Pau a Timoteu, que llegim avui a la segona lectura, un testimoni clar de l'origen apostòlic d'una pràctica cristiana restaurada feliçment pel Concili Vaticà II: l'oració "universal", o "dels fidels", o també "oració comuna". L'exhortació de sant Pau a Timoteu, en efecte, té importància: és quelcom que es diu "primer de tot" (hom recorda les paraules dels apòstols a Jerusalem: "nosaltres continuarem dedicats a l'oració i al ministeri de la paraula", Actes 6,4). I el motiu també és clar: el poble cristià ha de manifestar explícitament que està d'acord amb la voluntat de Déu, "que vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat". Per això prega, no sols pels cristians, sinó per tots els homes, i més directament pels qui tenen responsabilitats més públiques i influents en els altres homes.

• NOM

Tanmateix, aquesta pregària és difícil anomenar-la amb un adjectiu suficientment identificador. Ho reconeix el mateix Directori publicat pel Consilium l'any 1966: si hom l'anomena "oració comuna" és quívoc, puix tota la missa és una oració comunitària, i si hom l'anomena "oració dels fidels" sembla que hom oblidí que l'oració dels fidels, per excel·lència, és el Pare nostre: l'oració dels que, per la iniciació cristiana, són "fidels" i ja no catecúmens. Per això al Directori opta sobretot per anomenar-la "oració universal", atès que el contingut d'aquesta pregària ha d'ésser, sobretot, la universalitat de l'Església, del món, de les necessitats dels homes.

Entre nosaltres s'ha estabilitzat el nom d'"oració dels fidels", i val a dir que això ha portat alguns equívocs teòrics i pràctics que encara som a temps de revisar, per tal de no desviar indefinidament aquesta pràctica.

• DEFINICIÓ I NOTES

Comencem per la definició "autèntica" (Directori) de la pregària: "S'anomena oració comuna o dels fidels la súplica o intercessió que la comunitat dels fidels com a tal, adreça a Déu, després d'ésser invitada a fer-ho pel ministre idoni, i en la qual es prega per les necessitats de l'Església —sobretot universal— i de tot el món".

El Directori continua explicant que aquesta oració té tres notes característiques. És bo conèixer-les, per tal de revisar les pràctiques que poden destituir-la.

La primera nota és que sigui una súplica a Déu, i no un acte d'adoració i de lloança, o d'acció de gràcies, o una invocació a un sant o a la Mare de Déu, o una petita catequesi als presents. Podríem afegir-hi que no és la reflexió personal, espiritual, d'un fidel, ni el moment d'explicar les coses que han passat, o els sentiments de les persones (massa vegades es confon, en els funerals, l'oració dels fidels amb l'expressió legítima del dolor i de l'esperança, que pot trobar un altre moment en la celebració). És fora de lloc, doncs, una pregària adreçada a la Mare de Déu en aquest moment, etc.

La segona nota és el seu contingut universal, sense excloure les intencions concretes i les necessitats dels

fidels congregats. Tanmateix, caldrà matisar això en celebracions peculiars, com el bateig, o el matrimoni, o les exèquies, en les quals és evident que la pregària per aquell difunt centra l'atenció de la comunitat reunida. La universalitat fonamental, però, és important mantenir-la, perquè és la forma de prendre consciència que l'Església prega per "tots els homes". L'exemple més clar d'això és la pregària universal del Diveses Sant.

La tercera nota és que pertany als fidels com a tals, seguint cada una de les invitacions del ministre, i no pas com en les oracions presidencials —la pregària eucarística, per exemple— en la qual el poble clou amb una sola aclamació la pregària del sacerdot. Els fidels que preguen són, per tant, tots els presents que formen l'assemblea.

• PREGAR I PROPOSAR INTENCIONS

Cal distingir clarament entre la proposta de temes per la pregària, i la pregària pròpiament dita. El que proposa les intencions pròpiament no prega fent això, sinó que indica a l'assemblea —als fidels— per quina intenció ha de pregar. Per això el ministre s'adreça a l'assemblea i no a Déu, habitualment. És important entendre bé això. Massa vegades es confon entre "proposar intencions" i "pregar", i aleshores es pensa que cal que siguin els laics els qui proposin les intencions, i així es manifesti que "preguen els fidels". És una confusió. Els fidels preguen quan supliquen: "Us ho demanem...", "Escolteu-nos...", "Tingueu pietat", etc. En canvi, proposar intencions és un ministeri, i prou important en la seva significació perquè, en principi, sigui propi dels ministres ordenats; del diaca, en principi, o del mateix sacerdot. Si no hi ha diaca també es pot confiar —no necessàriament— a un lector.

Hi ha misses en les quals és normal que els ministres que proposen intencions siguin diversos; per exemple, en les assemblees internacionals. És lògic que aleshores intervinguin fidels de diverses llengües. Això succeeix sovint a les misses del Papa. Però res no justifica que, en una missa normal, vagin succeint-se en la proposta d'intencions diverses persones (com ho fa, per exemple, la missa que es retransmet a TVE), com si això fos més "participatiu". Repeteixo: la participació específica en la pregària dels fidels consisteix simplement a pregar. El Directori esmentat és ben explícit en aquest punt.

Això no significa que, prèviament a la missa, no es puguin fer suggeriments al "rector de l'església" —així ho diu expressament el Directori— sobre intencions que convé proposar a l'assemblea. Ell jutjarà de l'oportunitat, puix a ell li correspon vetllar perquè tota la celebració sigui expressió de la fe de l'Església.

• INTERVENCIÓ DEL CELEBRANT

Cal dir, encara, la importància del començament i de la conclusió de la pregària. Aquestes estan reservades exclusivament al celebrant la invitació inicial, adreçada als fidels, per introduir el que serà la seva pregària; la conclusió, adreçada a Déu, com un acte de mediació sacerdotal. Així se complementa l'oració de tota l'assemblea amb l'oració del pastor que la presideix en nom i representació del president principal i invisible: Jesucrist.

"NO PODEU SERVIR DÉU I LES RIQUESES"

No cal entretenir-se massa a voler analitzar totes les possibles interpretacions de la paràbola. Una cosa és clara: tenim entre mans els béns d'aquest món, i tot està a saber com ens en valem: si posant-los de veritat al servei d'una vida justa i honesta, o bé agenollant-nos als seus peus com si fossin déus, és a dir, servint-les a elles. Tard o d'hora, en efecte, tot cristià ha de plantejar-se si l'ús que fa dels diners és evangèlic o no.

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc (16:1-13)

En aquell temps, Jesús deia als seus deixebles: ["A un home ric li van denunciar que el seu administrador malversava els seus béns. Ell el cridà i li digué: «¿Què és això que sento dir de tu? Dóna'm comptes de la teva administració: d'ara endavant jo na podràs administrar els meus béns». L'administrador va pensar: «¿Què podré fer, ara que el meu amo em despatxa de l'administració? Per cavar, no tinc prou força; anar a captar em fa vergonya. Ja sé que he de fer per trobar qui em vulgui a casa seva quan perdré l'administració». I cridà un per un els qui tenien deutes amb el seu amo. Al primer li digué: «¿Quant deus al meu amo?» Ell li contestà: «Cent bidons d'oli». Li digué: «Aquí tens el teu rebut. Seu de pressa i escriu-ne un que digui cinquanta». A un altre li digué: «I tu, ¿quant deus?» Li contestà: «Cent sacs de blat». Li diu: «Aquí tens el teu rebut. Escriu-ne un que digui vuitanta». I aquest administrador de riquesa enganyosa, el Senyor el lloa així: «Ha estat pruden, perquè, en el tracte amb el homes de la seva mena, els homes del món són més prudents que els fills de la llum. I jo us dic: Guanyeu-vos amics a costa de la riquesa enganyosa, perquè quan desaparegui, trobeu qui us rebí eternament a casa seva].

L'home que és fidel en els béns que valen poc, també ho serà en els de més valor, i l'home infidel en els béns que valen poc, també ho serà en els de més valor. Per això, si no fóssiu fidels en l'administració de les riqueses enganyoses, ¿qui us confiaria les riqueses veritables? Si no fóssiu fidels en les riqueses que són d'un altre, ¿qui un confiaria les que de dret us corresponen? Ningú no pot servir dos amos: si estima l'un, no estimarà l'altre, si fa cas de l'un, no en farà de l'altre. No podeu ser servidors de Déu i de les riqueses".

LA BÍBLIA A L'ABAST

La sort de ser pobre

Quan Jesús proclama en les benaurances la felicitat dels pobres perquè tenen la sort de ser-ne, hi ha qui somriu irònicament, hi ha qui el pren per orat, i hi ha qui queda perplex i calla perquè ni té esma de dir res. Ser pobre no és cap ganga, diem. I des de la nostra òptica, diem bé. Com tampoc no ho és ser petit, ser feble, ser el darrer i ignorat de tothom. La gent "normal", tot això ho té més aviat com a desgràcia. Com una dissort, doncs, incapaç de fer la felicitat de ningú. Però Jesús insisteix: felicitats els pobres, els qui estan de dol, els humils, els afamats, els perseguits. Els afectats per totes les pobreses, fins a arribar a la pobresa absoluta: ser jutjats i sentenciats com a indignes de conèixer en aquest món. La felicitat del pobre, segons Jesús, està en el fet que Déu els pren a càrrec seu i, trobant-los buits de tot, els emplena del seu do: **els dona el seu Regne** (cf. Mt 5:3-12). Ens costa d'entendre aquest llenguatge. I sobretot ens costa d'admetre'l en la pràctica i assumir-ne la convicció. Perquè nosaltres anem per uns altres camins que els de Déu. Anem pels camins del poder, que es compra amb el que un té —i evidentment ha de tenir moltes coses— i que està convençut que també és capaç de comprar-ho tot. En aquesta plataforma de pensament i de vivència Déu no hi té res a fer, perquè no hi té cabuda. Alerta, ens referim al déu que nosaltres imaginem tal com el voldríem que fos, i que fins arribem a creure que sí, que és així: un déu a la nostra mida i al nostre albir, proveïdor submis —encara que omnipotent— dels nostres interessos. I evidentment, ens equivoquem. Afortunadament. **El Senyor és excels i així apareix als ulls de tots els pobles, la seva glòria** —el

Benaurats els pobres

(Salm 112 -H.113-:1-2.4-6.7-8 R.: cf.1a i 7b)

JOSEP M. ARAGONÈS

que ell realment és i manifesta en la seva actuació— **s'eleva més enllà del cel** (v. 4). Per això veu les coses i valora les persones tot altrament de com ho fem nosaltres, que sempre terregem. El seu diccionari no és el nostre. Jesús ens l'ha vingut a ensenyar: Felicitats els infeliços.

Ser senyor

A l'arrel de les benaurances evangèliques no hi ha pas els pobres ni cap ideologia subversiva o revolucionària. En l'arrel i en la projecció de les benaurances hi ha Déu, que és Senyor. Tot un senyor de debò. Els homes poderosos del poder que sigui, es fan dir senyor i ells mateixos es tenen per tals. Però ja ho diu el poble, que de senyor, se n'ha de venir de mena. I l'únic que n'és de mena, de senyor, és Déu: El Senyor. Ens ho recorda el nostre salm: **Qui és com el Senyor, el nostre Déu?** (v. 5a). Vet aquí un desafiament a l'home de tots els temps, però sobretot al dels nostres dies. Aniria molt bé que l'entomèssim i hi donéssim una resposta honra-

da. Veuríem com tot el que existeix resta per sota d'ell. **Té molt amunt el seu tron** (v. 5b). Però malgrat aquesta transcendència, Déu no és cap ésser entotsolat, tancat en ell mateix, aliè al que els passa als d'allà baix. **Des d'allí —des de la seva realitat divina— s'inclina per veure el cel i la terra** (v. 6). Creador originalíssim i únic, com és, i redemptor, té providència —es preocupa eficaçment— de tot el que ha creat, i té cura especial dels homes. I és aquí precisament on demostra la seva autèntica grandesa, la seva "mena" o la seva "classe" de Senyor ple i autèntic. **Aixeca de la pols el desvalgut, treu el pobre de la cendra, per asseure'l entre els poderosos, els poderosos del seu poble** (vv. 7-8). Felicitats els pobres, que compten amb l'amor i l'atenció d'un tan gran Senyor. Déu és a favor d'ells. Ben al contrari del que pensem i fem nosaltres, tal com ho denunciava amb paraula enèrgica el profeta Amós en la lectura que ha precedit aquest salm. **No oblidaré mai tot això que fan** (Am 8:7). Fan, fem, fa... Cadascú demostra el que és i el que val.

Treure del femer

El v. 7b fa al·lusió a un costum dels pobles de l'Orient —i que també podem veure en alguns llocs d'aquí— d'aplegar les escombraries als afores en un femer que es fa cremar. Així s'hi amunteguen cendra i deixalles. En aquell temps, els pobres captares hi solien prendre seient per demanar almoïna als vianants, com també era lloc de reunió de la gent més baixa. Tot plegat un femer material i moral. Qui volia que s'hi acostés? Déu. I no per augmentar el nombre de miserables, sinó per treure'ls d'aquell lloc i situar-los on en realitat els correspon: entre els poderosos. Una vegada més: felicitats els pobres. Aquest salm és el primer de la sèrie del "gran Hal-lel" (salm 112-117 -H. 113-118-), que, d'acord amb la litúrgia jueva, a més de ser cantats en algunes grans solemnitats del temple, havien de ser recitats en el curs del sopar pasqual. El nostre salm i el següent en el salteri eren precisament recitats al començament del sopar, i que Jesús va cantar també amb els deixebles la nit abans de lliurar-se a la mort. El pobre d'Israel hi deuria veure en aquest salm una clara al·lusió a l'acció de Jahvé alliberant el seu poble de les cendres de la seva esclavitud a Egipte. Els cristians hi veiem la força del Senyor ressuscitant Jesús de la mort i arrencant-nos a nosaltres del femer del pecat per asseure'ns amb Crist, a la seva dreta. Així, tant Israel com el poble cristià, convida els servents de Déu a lloar-lo (v. 1), i som nosaltres mateixos els qui entonem cants d'acció de gràcies, celebrem, doncs, l'eucaristia, perquè ha exalçat els humils i els ha aplegat a la falda de la mare Església: **La que vivia a casa estèril, la fa mare feliç amb els seus fills** (v. 9).

CULTURA CIENTIFICA

La cèl·lula i la reproducció dels éssers vius

El veritable creador de la ciència de l'herència biològica va ser Gregor Mendel perquè el 1865, uns vint anys abans que formulés Weismann la teoria cromosòmica de l'herència, ja havia enunciat les lleis que guiaran la recerca dels "factors hereditaris", els quals segons aquesta teoria hauran d'estar en els cromosomes. Les lleis mendelianes feien llum al camí de la recerca perquè ja mostraven que cada característica hereditària venia condicionada per dos factors, un patern i un matern, d'acord amb el que E. van Beneden va demostrar més tard, el 1883, que en l'ou hi ha tants cromosomes masculins com femenins. Efectivament, de la primera llei de Mendel, la de la disjunció, afirmant que els individus que tenen dos factors hereditaris diferents respecte d'una mateixa característica, per causa de procedir de pares amb aquesta característica distinta, poden transmetre a l'una o l'altra o la intermèdia, segons com s'acoblescin, als seus descendents, es podia deduir òbviament que cada característica venia determinada per dos factors de un patern i un de matern, situats en els cromosomes que fan parella procedents un del pare i l'altre de la mare. I de la segona llei, la de la independència, que deia que la transmissió d'una característica era feta independentment una de l'altra, es podia concloure que els factors hereditaris eren entitats que subsistien separades. En què consisteixen aquests factors? com trobar-los?

Thomas Hunt Morgan (1866-1945)

L'autor de la teoria dels "gens" era americà. Va néixer a Lexington (Kentucky) i es doctorà a Johns Hopkins el 1890. Va fer de professor de biologia a la facultat de Bryn Mawr de 1891 a 1904 i després de zoologia experimental a la universitat de Columbia fins el 1928. Va ser el 1910 quan començà a estudiar el problema general de la transmissió de l'herència.

L'any anterior el biòleg danès Wilhelm Johannsen (1857-1927) havia proposat anomenar "gene" cada una de les parts dels cromosomes responsable d'un factor hereditari; en català diem "gen". Morgan va voler comprovar experimentalment si els "gens" existien de veritat. Els resultats de les seves recerques els publicà en dos llibres: el 1915 "The mechanism of mendelian heredity" i el 1926 "The theory of gen". Per les seves troballes rebé el premi Nobel de fisiologia i medicina el 1933.

Va arribar a les seves conclusions experimentant amb una mosca, la *Drosophila melanogaster*, o mosca del vinagre, o simplement drosòfila. És un insecte fàcil de criar en gran quan-

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

titat i en poc temps, que presenta molta varietat de races i només té quatre parells de cromosomes en les seves cèl·lules, relativament fàcils d'observar. El primer resultat que Morgan obtingué amb aquest animallet és que es compleixen les lleis de Mendel exactament i que només fallen quan hi ha una mutació tal com va enunciar de Vries. Però una segona cosa era trobar on són els gens:

La identificació dels gens en els cromosomes

Les mutacions havien de ser l'instrument apte per identificar els gens. Encara que de Vries no va trobar les causes de les mutacions espontànies, es va observar més tard que hom les podia provocar artificialment irradiant les cèl·lules germinals amb raigs X. Aquestes radiacions poden alterar les cèl·lules fins a matalles, però amb una certa mesura només en danyaran una part. Si aquesta part és un gen la descendència es veurà alterada; hi haurà hagut simplement una

mutació provocada. Aquest fou el mètode seguit per Morgan en el seu estudi de la drosòfila. Ell no podia veure quina porció del cromosoma havia estat alterada pels raigs X, però si el resultat era que s'havien modificat dues característiques alhora, i només dues, això volia dir que els seus gens estaven un al costat de l'altre.

Doncs bé, repetint la cosa centenars, milers de vegades, el nostre pacientíssim investigador aconseguí les mutacions més impensades: drosòfiles sense ales, o d'ales molt estretes, o allargades, o doblegades, o amb ulls blancs, o amb un de cada color, o amb l'abdomen més curt... I d'aquesta manera va aconseguir localitzar, o sigui trobar l'ordre en què estan col·locats, els gens en els cromosomes de la drosòfila. Són com bandes, una darrera l'altra. Morgan féu un mapa de centenars de gens.

Uns resultats tan precisos van ser acollits amb desconfiança per molts homes de ciència. A França sobretot es llançaren invectives contra aquell americà que havia tingut l'atreviment d'assignar un lloc a entitats invisibles i problemàtiques. Però els resultats d'una experiència només es poden contradir amb experiències. I hom en va fer mol-

tes, i totes comprovaren i no contradigueren les de Morgan. L'alemany Curt Stern, el 1931, comprovà inequívocament que els gens de la drosòfila estaven col·locats un darrera l'altre. Més espectacular fou la troballa de Painter el 1933, que va descobrir que en els glàndules salivals de la drosòfila els cromosomes prenen unes formes gegants, unes tres-cents vegades més grosses que els ordinaris, i en ells el microscopi hi descobria unes bandes ben clares i marcades que no podien ser altra cosa que els gens. Efectivament mirant els cromosomes de mosques que havien sofert mutacions les bandes que es veien alterades corresponien a allò que elles tenien alterat conforme al mapa dibuixat per Morgan. L'èxit era total. Koltzof va comentar que aquests cromosomes que ens havien fet veure els gens, "cal col·locar-los en el rang dels descobriments que han proporcionat la demostració de l'existència real de les molècules i els àtoms".

Després amb grills, conills poquins, arnes, ratolins... s'han confirmat i ampliat els resultats morganians. Ja tenim, doncs que en l'ou hi ha "escrit" allò que serà el futur organisme. Coneixem una cosa més dels misteris de la cèl·lula. Però quin mecanisme és el que fa desxifrar aquest "codi" escrit en els gens continguts en els cromosomes? És un altre problema més difícil encara de resoldre.

Són ben necis tots aquells homes que s'han quedat amb el desconeixement de Déu i no han estat capaços de descobrir qui és Ell per les coses bones visibles, ni n'han reconegut l'artífex en fixar-se en les obres.

Sav 13,1

El dia 21 de setembre, celebrem, a Vic, els vint-i-cinc anys de la nostra Missió Diocesana a Rwanda.

Aquesta realitat cobreix el desplegament de forces vives que la Diòcesi de Vic, com a tal, ha fet vers l'Església Universal. En concret, s'han enviat sacerdots, religiosos i laics a l'Àfrica (Rwanda), a l'Amèrica Llatina (principalment, a l'Argentina) i per als emigrants de Centreeuropa (sobretot, a Suïssa).

Quan, l'any 1961, marxaven els primers missioners, el Concili tot just començava. Som fruit, doncs, d'aquella esplèndida vitalitat eclesial que es vivia en aquells dies a casa nostra.

A més de celebrar aquests anys de missió activa, un Jubileu com el nostre ens convida a revisar el que hem fet per millor planificar l'esdevenidor.

Parlaré principalment de Rwanda, car hi he treballat des del gener del 1966.

De què han servit aquests anys de "diòcesi missionera"

El servei d'aquests vint-i-cinc anys de "diòcesi missionera" crec que es pot descriure de cara endins i de cara enfora.

De cara endins. Aquest moviment missioner, abans impossible per als sacerdots diocesans, ha estat causa d'un gran corrent universalista catòlic dins la Diòcesi.

Uns 40 capellans i 8 laics han estat enviats a servir l'Església en les seves comunitats més necessitades de l'Àfrica i de l'Amèrica. El bon pagès sap que la llavor que ve de fora és més productiva. El mateix deu passar en la comunitat eclesial. El fet de treballar a fora ens ha ajudat a tots. Els qui treballen a l'Àfrica o a l'Amèrica estem convençuts que els primers beneficiats de l'intercanvi som nosaltres mateixos. Sentim que se'ns ha eixamplat l'esperit, que som capaços de relativitzar coses secundàries i de discernir millor l'essencial de la vida. Se'ns ha obert tantes portes i tants cors...

I què direm de la gran energia que ens ve de la Central Diocesana? Tots aquests anys ens hem sentit encoratjats i ajudats. Sòlidament ajudats, és a dir que, a reguarda, hi ha hagut sempre la comunitat diocesana que ha pregat, s'ha interessat per la missió, ha recollit recursos per a la nostra manutenció i per a les accions de desenvolupament.

Les parròquies, les famílies, les escoles i els amics no han deixat mai de fer-nos arribar el seu conhort.

Sí, tenim la sensació agradable d'haver viscut un desvetllar eclesial en tota la nostra Diòcesi.

De cara enfora. Parlar del fruit de "cara enfora" vol dir explicar el que s'ha fet.

A Rwanda hem treballat 10 capellans diocesans, 15 Germanes Dominiques de l'Anunciata i 2 laics. Vint-i-set persones en la flor de la vida, plenes de força física i d'ideal poden molt. No es pot pas dir tot en el reduït espai d'una senzilla crònica. Per explicar-me, seguiré la dinàmica de la missió que dona l'Evangeli (Mt 10,1-16; Ll 10,1-27), on apareixen tres aspectes:

1.— **Millorar la vida:** "Guarir els malalts, ressusciteu els morts, purifiquen els leprosos, expulseu els dimonis (Mt. 10, 8).

Des de la nostra arribada a Rwanda, els missioners forem col-

En complir-se els vint-i-cinc anys de presència del bisbat de Vic a Rwanda, el pare Joan Casas, un dels missioners que ha anat a aquell país, ens fa una valoració de la tas-

ca que hi han portat a terme. "Entre la diòcesi de Vic i l'església de Rwanda —ens diu l'autor— sempre hi haurà un parentiu inesborrable".

Vint-i-cinc anys de la Missió diocesana del bisbat de Vic a Rwanda

pits per l'extrema pobresa de la gent. La majoria dels rwandesos viuen en cases amb sostre de palla, van descalços i mengen només un cop al dia. Res d'aigües depurades, molt pocs medicaments i poques escoles.

Això fou escrit moltes vegades tot cridant "Auxili!"

I el motor de la bona voluntat diocesana es començà a posar en marxa. Medicaments, roba i diners foren enviats. I a poc a poc s'ha millorat la vida de milers de germans rwandesos.

Per ajudar els malalts s'han construït els dispensaris de Ruli, Muyanza i Nyarusange i, juntament amb ells, centres nutricionals i cases de maternitat.

baptisme, en les quals es preparen durant quatre anys) a Rwankuba, Ruli i Nyarusange.

S'han obert nombroses esglésies i llocs de culte a Rwankuba i a Kigali (JOC, Xaveris).

Gràcies a aquestes estructures, els nostres catequistes, Responsables de Comunitat i laics compromesos han après a proclamar "el Regne de Déu és a prop vostre".

3.— Una celebració còsmica

"Beneït sigueu, Pare, Senyor del Cel i de la terra" (Ll, 10, 21).

rant aquests anys i que volen il·lustrar el que acabo de dir:

Inauguració del dispensari de Ruli. El dispensari de Ruli fou la primera obra important de la Missió Diocesana de Vic a Rwanda. Fou dirigida per mossèn Carles Giol i construïda amb diners de la Diòcesi de Vic i de la Campanya de la Fam. Fou confiat a les Germanes Dominiques de l'Anunciata i començà a funcionar l'any 1969.

L'originalitat d'aquesta inauguració tan significativa per a la Diòcesi Missionera fou que, en contra de tota la tradició del País, no es volgué fer cap festa.

"No volem despeses per a cer-veses, que només poden ser begu-

"Mossèn Joan Casas, missioner diocesà del bisbat de Vic a Rwanda i autor d'aquest article, saluda el papa Joan Pau II, en ocasió de la trobada internacional de la JOC que tingué lloc l'any passat per Setmana Santa a Roma, a la qual assistí com a Consiliari Nacional i tot presidint un grup de la JOC Rwandesa".

S'han fet escoles a Rwankuba, Ruli, Muyanza, Nyarusange, Kabuye i Kigali.

S'han obert tallers a Nyarusange i, sobretot, a la JOC de Kigali.

2.— **Donar una nova significació a la vida:** "Proclameu que el Regne dels Cels és a prop" (Mt. 10,7).

"Digueu a tothom: El Regne de Déu és a prop vostre" (Ll, 10,9).

Per demostrar que tot això que hem dit es feia per propagar el "Regne", sempre s'ha donat una "significació" evangèlica al nostre treball missioner.

S'han construït catecumenats (escoles per als qui volen rebre el

La celebració rau en el cor. És el cant joïós que, impulsat per l'Esperit, brolla de les arrels de l'home piados.

El poble rwandès és un poble que estima la Festa. Quan la Festa es dona a l'Absolut, no es preocupa de res més. Com a Canà, hom està disposat a fer Festa, fins i tot encara que falti el vi necessari.

Els catòlics rwandesos són practicants. Sempre hem intentat posar el Crist com a Centre de la Missió, i el treball pastoral n'hem volgut fer una litúrgia.

Tres esdeveniments importants

I per acabar, deixeu-me explicar tres esdeveniments viscuts du-

des dels rics. El Dispensari l'hem fet per al poble", ens diguérem.

Un dels pacients deia: "Gràcies, gràcies! El vostre remei m'ha guarit. Ara la meua vida val alguna cosa més".

I les fileres diàries de malalts —més de 200 de mitjana— no han cessat de venir a buscar remei al Dispensari de Ruli.

4.— Noces de Plata de la parròquia de Rwankuba

L'Any 1970, la parròquia de Rwankuba, servida per capellans del Bisbat de Vic, celebrava les seves Noces de Plata. Fou extraordinari. La seva preparació em per-

meté de viure les setmanes de més intensitat missionera i pastoral de tota la meua vida. Totes les comunitats parroquials, tota la Parròquia, tot el poble es posà en moviment.

Es feren moltes confessions, acolliment dels esgarriats i malcats, visites a tots els racons on hi havia famílies cristianes, prediques extraordinàries... i festa. Gran Festa! Missa Major al camp de futbol amb els tamboriners del Rei. I amb dues ordenacions sacerdotals de dos fills de la parròquia, els mossens Rafael Gashugi, actualment capellà de l'Exèrcit, i Francesc Rubanzagaho, rector de Kirambi. Es féu memòria del sacerdot Canisi, missioner dels refugiats rwandesos al Zaire, originari de Rwankuba. Poc temps després una religiosa filla de la parròquia anava a fundar la primera casa de les Germanetes de Jesús, del P. Foucauld, a Bujumbura (Burundi).

Així, la parròquia on estàvem treballant, esdevenia, en un dia, adulta i missionera. Almenys, en preniem consciència.

La mort de mossèn Bartomeu Pelfort

Mossèn Bartomeu Pelfort feia poc que havia arribat a Rwanda. Només va poder treballar-hi tres anys. Sempre a Rwankuba. I encara, amb molta dificultat, car, arribat als 40 anys, no tingué temps d'aprendre bé la llengua. Mentre passava una petita temporada de repòs al seu poble, Santpedor, morí de sobte tot conduint el cotxe en direcció a Manresa.

A Rwanda la notícia ens va deixar glaçats. La mort d'en Bartomeu, l'últim dels missioners que havia vingut a Rwanda, el que estava sempre disposat a servir, ens afectà molt.

Fou ocasió de posar-nos davant Déu en actitud de filial ofrena.

Conclusió

I, ara, per acabar, un cop d'ull sobre el futur.

Cap on va la nostra "Diòcesi Missionera?"

Certament, per uns camins nous. Les coses van canviant molt. Per un cantó, l'Església de Rwanda va esdevenint adults i cada vegada més capaç de subvenir les pròpies necessitats pastorals; i, per l'altre, el bisbat de Vic no sorgeixen noves vocacions sacerdotals i religioses per renovar i continuar la Missió.

La perspectiva dels laics també és difícil, car a Rwanda cada vegada és més nombrosa la gent de carrera o graduada que no troba treball.

Així, doncs, pel que fa al treball directe, la perspectiva és més aviat pessimista.

S'ha fet una etapa de gran servei, que haurà permès de donar ales als natis i això sol ja compensa el treball de la Missió que no té altre objectiu que el de fundar l'Església local i arrelar-la.

El nostre honor és el d'haver col·laborat a fer créixer aquestes ales. Això farà que sempre més entre la diòcesi de Vic i l'Església de Rwanda, hi haurà una parentiu espiritual inesborrable. A més, permetrà de continuar la missió per altres camins, com és ara la canalització de l'ajuda que el món ric ha de fer al món pobre, al Tercer Món.

Que el que s'ha fet i el que es farà sigui tot a lloança de l'Altíssim!

JOAN CASAS
Missioner diocesà del bisbat de Vic

Noves dades que verifiquen la seva existència

Un nou camí per arribar a sant Ramon Nonat (i 2)

El "Nonat"

La tradició atribueix a sant Ramon el renom de "Nonat" per haver nascut per una operació cesàrea de la seva mare ja morta. La documentació ens fa llum sobre aquesta circumstància del seu naixement?

El 15 de febrer del 1202 el germà gran, Pere, atorga el seu testament. Estava delicat de salut, motiu pel qual la torre de Comabella no fou adjudicada a ell sinó al segon germà, Berenguer. Llega a Santa Maria de Solsona, on vol ser enterat, tot l'honor que té a Comabella, rebut del seu avi de Claret. Llega, amb el consentiment del seu pare, a l'església de sant Vicenç de Cardona (la

del castell) un ferragenal que havia comprat, per una llàntia que ha de posar-se a la barana del cor per a fer llum a tots els altars. Aquest testament és signat pel seu pare, amb qui l'ha redactat a Portell, i pels seus germans: Berenguer, Guillem i Bertran. Manca la signatura de la que més obligada hi estava, la seva mare. Senyal que era morta. El llegat que fa a Santa Maria de Solsona de tot l'honor que tenia a Comabella era invàlid sense aquesta signatura si la seva mare, Ermessenda, era viva encara.

Tots els béns de Comabella integraven el seu dot, que li fou assignat en indivís amb el seu marit i els seus fills. Havent

nascut sant Ramon el 1200 i la seva mare ja era morta el 15 de febrer del 1202, és molt versemblant que morís del part del seu darrer fill.

Aquest testament fou formalitzat a Portell. El sacerdot que el rubrica és un tal Bernat, que és un notari de Portell, on vivia el pare Arnau de Cardona amb el seu fill gran, Pere, i és de suposar amb la seva mare, Ermessenda, mentre vivia.

El procés de Cardona

La documentació ens dona altres notícies relacionades amb la família de sant Ramon. Notícies que deixem per no allargar massa aquest article, com és la del conflicte que sorgí entre el monestir de Solsona d'una part i tots els integrants de la família del sant per qüestions de terres, que confrontaven. Conflicte armat que mogué el vescomte de Cardona a intervenir-hi imposant la pau.

No podem deixar el procés de Cardona provocat per l'Orde dels Mercedaris en vistes a la canonització del Sant. Fou celebrat els dies 20, 21 i 24 d'octubre del 1612. Compareixen a declarar vint-i-un testimonis. Tots parlen a base del que diu la tradició, menys dos, Joan Blanch i el sacerdot Felip Salomó, que diuen coses pròpies. Joan Blanch declara tenir cent deu anys; haver estat mossos dels abats de Solsona, Joan d'Aragó i Pau pla durant més de vint anys; els acompanyava cada any a Portell, el dia del sant, lloc on li havien dit que havia nascut sant Ramon del costat de la seva mare morta; i que havia vist D. Joan d'Aragó llegint un llibre sobre la història del sant. Mn. Salomó declara ser fill de Cardona, de setanta-quatre anys i que, trobant-se a la rectoria de Copons, feia uns vint-i-dos anys, un burgès anomenat Vallbona li donà un llibret, que de tant vell estava fet malbé, escrit en català i a mà, en el qual s'hi explicava la vida del sant. Feia cosa d'uns onze anys que va donar-lo a un frare dominicà que passava pel monestir de Serrateix anant a la recerca d'escriptures antigues sobre els sants de Catalunya.

Aquest procés és un testimoni de la tradició, que Joan Blanch, amb els seus cent deu anys, fa recular fins al segle XV. Anotem que l'aplec multitudinari a sant Ramon el dia de la seva festa cal situar-lo, pel mateix testimoni, almenys en aquesta època.

Els decrets de la Santa Seu per a la canonització del sant no fan res més que aprovar i ratificar el culte que es donava al sant des del començament.

Conclusió

L'estudi de la documentació recordada en aquest article sobre la persona de sant Ramon Nonat ens dona una certesa de la seva existència històrica i suggereix al mateix temps una tan fundada credibilitat sobre la seva família que el dubte s'esvaeix considerablement.

Ramon neix a Portell, segons la tradició. El testament de Pere Sarraí, el fill gran, és atorgat a Portell i el text d'aquest document dona a conèixer, sense cap mena de dubte, que el testador convivia amb el seu pare en aquest lloc.

Segons la tradició el sant fou extret del cos de la seva mare morta per una operació cesàrea. El testament de Pere Sarraí és signat per tots els de casa seva menys la seva mare, que era la que hi estava més obligada. Senyal que ja era morta. Sant Ramon havia nascut l'any 1200 i el testament és rubricat el 15 de febrer del 1202. Res no impedeix el poder afirmar, amb tota probabilitat, que la seva mare va morir en el seu part, havent d'ésser extret per una operació cesàrea.

Segons la tradició era del llinatge dels Cardona. Arnau de Cardona, el seu pare, era fill natural del vescomte Guillem.

L'apel·latiu del sant era el de Sarroy, conforme a la tradició. Hem vist com aquest mot, en el parlar del poble, és una corrupció de "sarrai", renom amb el qual eren coneguts els fills d'Arnau de Cardona.

Atribuir a pura casualitat tantes coordenades no és científic.

L'Arxiu Ducal de Cardona, avui en poder de la duquessa de Cardona a Madrid, podria completar aquestes notícies. No m'ha estat possible investigar-lo, ni servint-me d'una altra duquessa. Els oncles de sant Ramon, el vescomte Ramon Folc IV i la seva muller, la solsonina Agnès de Torroja, que l'aculliren al seu castell, segurament li prestaren ajut en la seva missió de redimir captius dels moros i d'això ha de quedar-ne rastre.

Esperem que algun altre historiador serà més afortunat en la investigació de la vida d'un dels sants més populars de Catalunya.

ANTONI LLORENS SOLÉ
Canonge Arxiver de Solsona

VINUM MISSAE

"el Sabor del Saber"

Desde 1864

PEDRO ROVIRA

La solera de una familia

Bodegas en "Ribera d'Ebre" y "Terra Alta"

☐ Mayor información sobre productos Pedro Rovira

Forma de pago:

☐ Cheque adjunto

Apellidos _____

Nombre _____

Dirección _____

Localidad _____ C.P. _____

Provincia _____

Recortar y enviar a Bodegas Pedro Rovira, S.A. Avda. Carrilet, 257 - Hospitalet (Barcelona) Telf.: 337 18 12

☐ Deseo que me envíen ...cajas de 12 botellas de VINUM MISSAE a 2.640 ptas/caja (IVA incluido).

☐ Giro 30 días fecha expedición

A través del moviment "Bilenge ya Mwinda"

El cristianisme arrela entre els joves del Zaire

Els "Bilenge ya Mwinda" són una experiència nova d'integració de joves africans al món cristià. Els "balados", grups de joves marginals de Kinshasha, al Zaire, són la font d'aquest moviment. Tot va sorgir a partir d'una idea del pare Matondo. Tres etapes repartides en sis anys formen fonamentalment aquesta fase d'iniciació en la vida dels joves africans.

país. Va ser durant aquesta època que el pare Matondo, doctor en sociologia i habituat a conviure amb marginats, va reunir els joves de la seva parròquia de Sant Pere, a Kinshasha. Els va proposar missses, exercicis espirituals, una coral... Tot i així, va haver de reconèixer que les seves iniciatives no incitaven els joves i molt menys

ció tradicional, on el jove aprèn les regles de la seva tribu i les accepta, el jove cristià ha de provar a la seva comunitat que és plenament adult, és a dir que la seva creença és una acceptació meditada. Aquest canvi de vida no es podrà fer si no és per etapes plenes de proves dures però necessàries per provocar una metanoia: canvi d'actitud exterior i interior a la vegada.

Els joves de 14 a 25 anys són cridats pels responsables de les comunitats de bases, anomenades al Zaire "comunitats eclesials vivents". Els "Bayageli" intenten fer-los interessar per les activitats de la parròquia i dels Bilenge. Abans de les vacances, els recessos d'iniciació són anunciats mitjançant cartells o de boca a orella.

Cants que embriuen els joves

El jove que desitja ser membre de ple dret d'un Bilenge, ha de passar tres etapes d'iniciació de dos anys cadascuna. La primera, anomenada "lucidesa" o "komo-na clair" demana al jove una clara franquesa. Ha de provar que desitja ser responsable de la seva pròpia formació cristiana i humana. Es forma a si mateix acceptant l'ajut d'un conseller que ell mateix s'haurà buscat. En les seves relacions amb els joves, aquest conseller és anomenat "bandeko" (germà). Quant als pares, el conseller haurà de portar una actitud gairebé filial fins acceptar entrar en la família. Aquest comportament és presentat pels iniciadors amb un llenguatge iniciàtic anomenat "Místiques". Aquestes 16 místiques tenen com a finalitat la formació d'una personalitat forta basada en el mètode PRH (Programa de relació humana) i d'una espiritualitat nova que respongui als problemes vitals. Així, les "Místiques de la identificació, de la força vital (vida dels ancians i respecte als avantpassats) i dels Salongo (treball)" està estretament vinculada amb les "Místiques del testimoni, de la paraula creadora, del combat espiritual". Aquestes idees són materialitzades amb cants que "embriuen" els joves i els donen una nova personalitat.

Pas de la mort a la resurrecció

Acabats els dos anys de reflexió i de proves, el jove "bilenge" descobreix la veritat: Crist és la

nar la nit, etc. Aquest repte i les seves diferents iniciacions són mixtes però segons els obstacles que s'han de superar els joves són separats.

Faules i històries de les Sagrades Escripures

Un cop el jove ha retornat a la vila, cada iniciat pren al seu càrrec un equip de joves dels quals esdevé l'iniciador. Colles de 20 infants de 10 a 12 anys són agrupats en barris i ens iniciadors els expliquen faules i històries de les Sagrades Escripures.

Després de sis anys d'iniciació, una missa solemne reuneix tots els Bilenge ya Mwinda que ha reeixit en la seva iniciació. Els joves iniciats esdevenen uns veritables apòstols de Crist al costat dels seus germans encara sense iniciar. El barri de Matete, per exemple, dels seus 61.000 catòlics (sobre un total de 100.000 habitants), 10.000 són bilenge. El moviment no fa res més que augmentar i ja s'han creat algunes comunitats al Congo i a Kenya. Al Brasil, per la seva part, se'n coneixen algunes experiències. Una darrera constatació s'imposa: la iniciació dels "Bilenge ya Mwinda" desperta vocacions al sacerdoci i a la vida religiosa. Entre 1976 i 1980, al voltant de 274 vocacions de sacerdots, religiosos i religioses van sortir dels bilenge.

C.C.

Els joves, un cop han superat les tres fases d'iniciació, es fan càrrec de grups de nens de 10 a 12 anys, als quals expliquen faules i històries de les Sagrades Escripures.

ció de balades en grups de tres o més individus durant tot el dia. Sovint oposant-se a llurs famílies, s'agrupen i constitueixen un món només per a ells. Aquests balados treballen ocasionalment, sense ideals precisos. Són l'origen de l'experiència pastoral coneguda amb el nom de "Els joves de la llum" o "Bilenge ya Mwinda". Segons el pare Matondo, iniciador d'aquest moviment, "aquests joves passen de les tenebres a la llum".

Iniciació cristiana negro-africana

El 1972, el govern del president Mobutu va abolir totes les organitzacions catòliques de joventut i les va reemplaçar per la JMPR (Joventut del Moviment Popular de la Revolució), partit únic del

els balados. Com que la crida a la conversió no era suficient, el pare Matondo va comprendre que calia donar-los un ideal on ells mateixos s'hi reconeguessin. El pare Matondo va arribar a la conclusió que "aquests joves, a la recerca de camins entre llur personalitat i el món modern occidental, no podran enfortir llur personalitat si no és amb una iniciació cristiana negro-africana".

Amb aquesta finalitat, va reclutar a principis del 1984 un equip de "Bugaza i Bayaya" (iniciadors debutants i animadors de petites comunitats). Per Pasqua, els Bilenge ya Mwinda van ser oficialment fundats als diferents barris de la capital.

A la recerca de la metanoia

Prenent l'exemple de la inicia-

CENTRE D'ESTUDIS FAMILIARS

Creat per la Facultat de Teologia de Catalunya i el Secretariat Diocesà de Pastoral Familiar de Barcelona, amb la col·laboració de la Fundació Vidal i Barraquer

Cursos de preparació científica, teològica i pastoral, per totes aquelles persones que es dediquen o volen dedicar-se a la pastoral matrimonial i/o familiar.

Classes: dilluns i dijous, de 19,30 a 21 h.

INFORMACIO:

SECRETARIAT DIOCESA DE PASTORAL FAMILIAR A partir del dia 1 de setembre de 4 a 8 de la tarda

Telèfon 253 86 59

Diputació, 231 -- 08007 BARCELONA

Històries, llegendes i tradicions del romànic català

Els catalans del nord i de l'Empordà es trobaven a Santa Llúcia de Solans

Capella que fou parròquia de la Jonquera fins el segle XVI. D'una nau amb volta apuntada. Al sud porta amb arquivoltes, impostes i timpà llis, dues finestres ornades amb fris en dent de serra. Absis amb finestra semblant. Finestra i campanar de cadireta a l'oest, on hi ha una hostatgeria annexa. (V. Burón).

És de tots conegut que Santa Llúcia ha estat reconeguda de sempre com la patrona dels invidents, a la vegada hom l'ha implorada com a protectora contra les malalties de la vista, aquella frase de "Santa Llúcia ens conservi la vista" és del tot eloqüent.

Naturalment a la comarca de l'Alt Empordà, aquesta tradició hi era present i aquesta capella que presentem era el refugi de la fe de tots els que patien malalties de la visió. Els pelegrinatges de malalts que pujaven de tots els indrets d'aquelles comarques era un fet quotidià. En arribar els pelegrins a dalt, es postraven de genolls davant l'altar demanant a la Santa que els guarís dels seus mals.

L'ermita de Solans era, doncs, gràcies a la fama de miraculosa de la patrona, de les més riques d'aquells indrets i podia mantenir el culte amb tota dignitat.

Els ermitans de Santa Llúcia

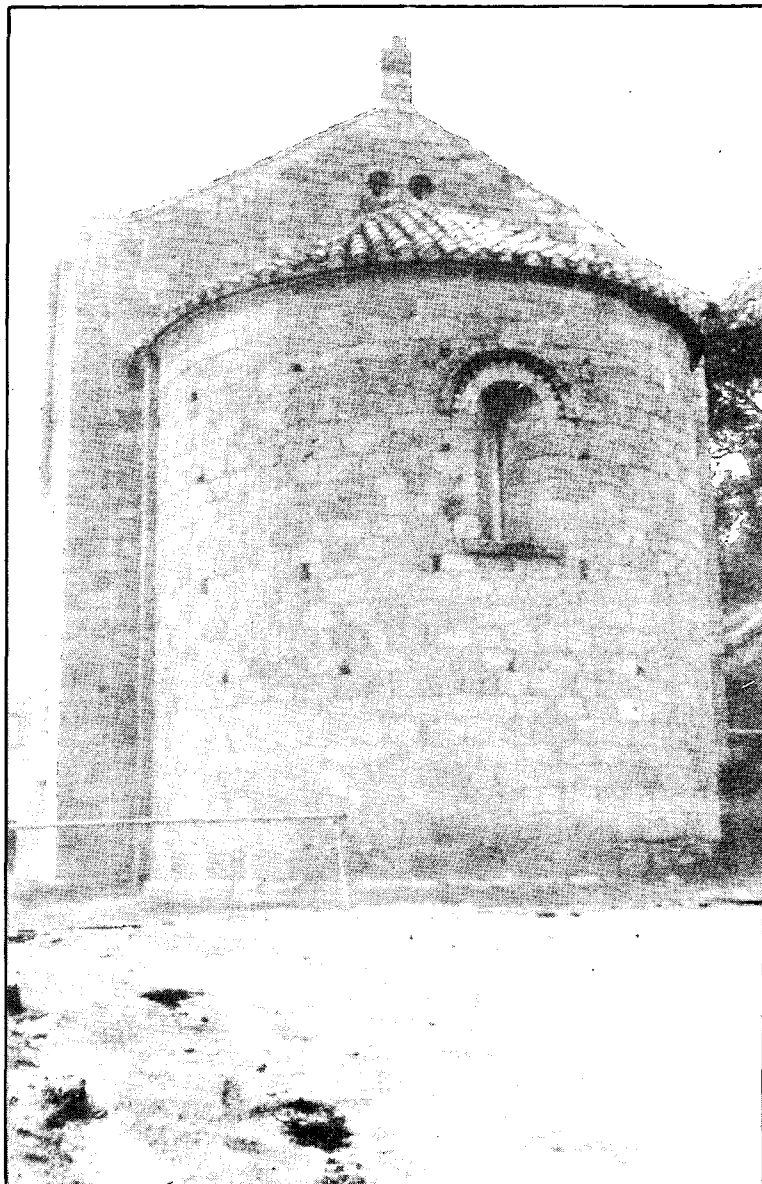
En aquesta església no li faltava tampoc la presència d'un ermità, un d'aquells curiosos personatges que fins ben entrat el primer terç d'aquest segle eren habitants habituals de santuaris i ermites. Un dels nostres escriptors de la Renaixença, en Carles Bosch de la Trinxeria, els va retratar amb tant d'encert en els seus lli-

bres, que voldria, en homenatge a la seva obra, que fos ell el que expliqués el què era i el què representava un ermità.

En el seu llibre "Records d'un excursionista" s'explica d'una manera magistral. Diu així:

"L'ermità dels nostres santuaris és molt caracteritzat. Generalment sol ser vell de 60 a 70 anys; va vestit de burat castany obscur i porta barretina morada. Té fesomia d'home de bé com si fos de la família dels "hermanos" del convent de monges; recorre pobles i masos amb un sac a l'esquena i un bordó de pelegrí a la mà. N'hi ha que fins porten barba i capa d'hule negre on van cosides petxines de tota mena. Però el que el caracteritza més és una capelleta de fusta que porta penjada amb dues corretges, de forma ogival de 35 centímetres d'alçada per 15 de fondària, amb la porta dividida en dos batents. Dins la capella, enmig de rosaris, medalles, anells de plata, arracades i flors artificials, surt el cap del sant o de la santa que a penes es veu; tot resguardat per un entrellaçat de filferro."

"En entrar a la masia, l'ermità obre la capelleta i amos i servents la prenen en les seves mans i cada u diu un parenostre a la santa. Després s'asseu a l'escon, on li porten menjar i beure i el recullen a la nit. L'endemà el proveeixen de recaptas i caritats per a la cape-

La capella és al terme municipal de la Jonquera (Alt Empordà). Arxiu Gavín.

lla del santuari; i així va captant fins que ja no pot portar les ofrenes, per massa carregat. Llavors se'n torna a l'ermitatge, dona a la santa les pregàries i la cera i es queda per ell el recapte que ha recollit per a mantenir-se en el servei del santuari."

Fins aquí les paraules de l'escriptor empordanès, mort l'any 1897 a la població de la Jonquera, i que fou coneixedor com pocs de les tradicions pirinenques.

Els aplecs del santuari

Un altre fet important de l'ermita de Santa Llúcia, a més dels esmentats era el seu aplec anual, considerat com dels més importants de tota la comarca. Se celebrava el segon diumenge de maig.

L'afluència de romeus era tan considerable, que l'església era del tot insuficient per abastar els fidels. Les colles venien de la Jonquera, Cantallops, Agullana i d'altres poblacions empordaneses, encara que el més esperat era l'arribada de la gent del Rosselló, el Vallespir i el Conflent. Aquest

aplec era, doncs, un autèntic agermanament entre els habitants d'ambdues vessants del Pirineu, lligats per uns vincles culturals comuns i sobretot per la mateixa parla catalana.

La primera cerimònia de la festa era la missa solemne, amb música i cànctics, que finia amb la interpretació dels "Goig" de la Santa.

A la sortida del temple, s'iniciaven les danses tradicionals de cada una de les comunitats, i acabaven amb el popularíssim ball de la "Almorratxa", una de les danses més conegudes del Principat i que es deixà de ballar en aquests indrets a finals del segle passat.

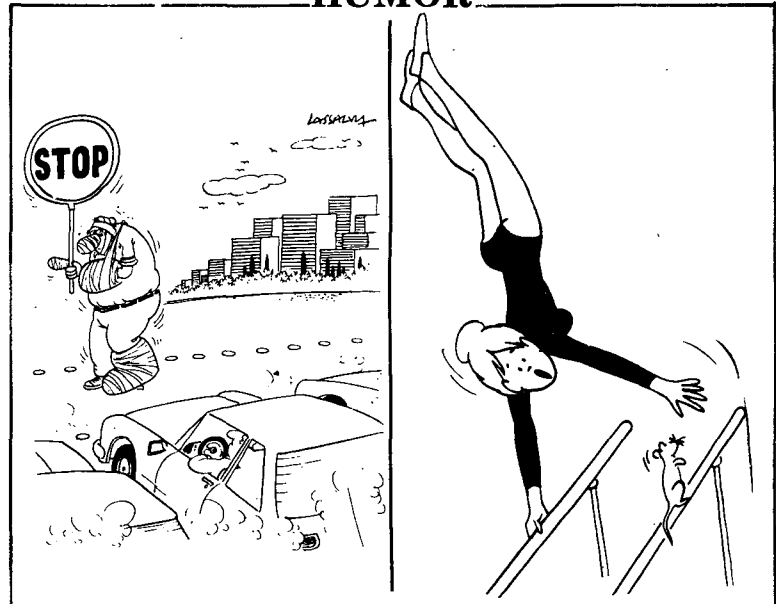
La dansa la iniciava el cap dels pabordes, omplint amb aigua olorosa l'almorratxa —una mena de cantí fet de vidre o de terrissa, amb distints brocs a la part superior—, fet això, es dirigia a la fadrina que més li agradava, mullant-la amb l'aigua d'olor. En aquell moment la noia sortia de la colla i agafant el pretendent de bracet, donaven la volta a la plaça. Aquesta operació, la repetien tots els fadrins que, tot dansant podien demostrar la preferència per la noia dels seus amors, i que no s'havien atrevit mai a insinuar-los de paraula. Era, doncs, una dansa eminentment matrimonial, i moltes parelles devien la seva unió al ball de l'almorratxa.

La festa s'acabava amb un àpat de germanor, presidit per l'alegria i els bons desitjos de retrobar-se l'any vinent. Abans del comiat, tots recollien rams de farigola i romaní com a record del feliç dia passat, conservant-los en un lloc preferent de les seves llars.

És una llàstima que aquestes tradicions tan arrelades desapareguin del nostre costumari, i ho és molt més en el cas de l'ermita que comentem, car aquella unió entre els habitants de la Catalunya Nord i els de l'Empordà, mantenia encesa aquella flama d'un origen comú i una llengua pròpia, que dissortadament cada dia resta més apagada.

JOSEP M. BROTO i TWOSE

HUMOR

PER PRIMERA VEGADA, DES DEL CONCILI VATICÀ II, ÉS A L'ABAST DELS FIDELS DE PARLA CATALANA EL

MISSAL FERIAI

EN EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

Amb els textos eucològics i lectures de les misses de totes les fèries de l'any, de les celebracions del Propi dels sants, de les misses del Comú, rituals, per diverses necessitats, votives i de difunts. Ordre de la missa amb les pregàries eucarístiques del Missal romà, la pregària V (del Sínode suís), les de reconciliació i d'infants.

De venda a les llibreries

Format, 11 x 17 cms. - 2.208 pàgs. paper bibloprint - Imprès a dues tintes Enquadrernació de simil-pell - P.V.P. (amb IVA), 5.150 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A. - Mallorca, 87 i 89 - 08029 BARCELONA

LLIBRES

La claudicació dels socialistes de casa ⁽¹⁾

La publicació de recull d'articles és sovint un tema interessant perquè permet de veure quines coses mantenen actualitat. I la majoria dels problemes que planteja i denuncia Josep Poca i Gaya són absolutament vigents, d'una banda perquè han estat publicats inicialment a partir de 1984 i segonament perquè la temàtica que hi planteja és, malauradament, viva.

Tal com diu el títol i subtítol del llibre es tracta de reflexions polítiques sobre els temes candents tot denunciant tantes renúncies en la defensa de la personalitat nacional de Catalunya i que li fan exclamar "Com a casa, res!".

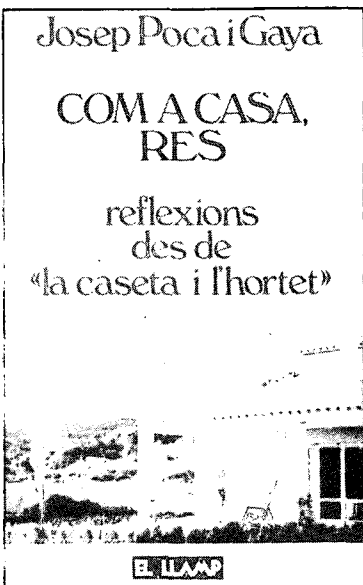
Els articles foren publicats a l'Avui o al setmanari penedesenc "El 3 de vuit" per un home que havia militat a les files del PSC, bon

amic de Joan Reventós, segons ell mateix manifesta, i que decebut pel seu compromís amb el PSOE, abandona la militància pense perdre la ideologia socialista. Això l'ha dut a votar ERC i N d'E. I això li dona una major llibertat quan critica les actituds i actuacions del PSC-PSOE. I val a dir que els ataca en profunditat i els llença acusacions greus.

Tot això comentant la notícia del moment, escrit en un català de qualitat alhora que entenedor, fa que la seva lectura sigui plaent i es recomani ella mateixa.

F.C.V.

(1) *Com a casa, res. Reflexions des de la "caseta i l'hortet" Josep Poca i Gaya. Editorial El Llamp. Barcelona 1986.*

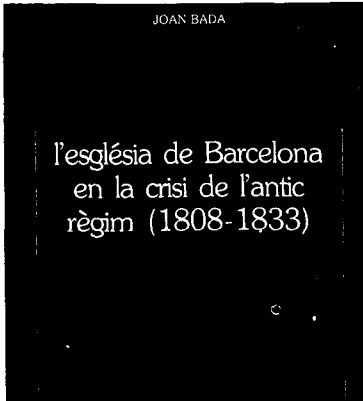

El bisbat de Barcelona al primer terç del segle XIX ⁽¹⁾

El segle XIX és un tema que apassiona els estudiosos catalans, però fins ara s'havia donat preferència a la segona meitat i als temes més enlluernadors: les guerres carlines, la primera república, la restauració, l'inici del moviment obrer, la industrialització, la Renaixença, etc. Des de l'inici del segle passat, l'únic punt que s'havia treballat una mica i encara superficialment, era l'ocupació napoleònica i la guerra contra els francesos.

Però la florent escola que està estudiant la història eclesiàstica de Catalunya ha produït un altre fruit important: el treball doctoral de mossèn Joan Bada i Elías sobre l'episcopat de Pau de Sihar i Ruata. Aquest personatge que governa la diòcesi barcelonina de 1808 fins a 1833 té força interès religiós i polític. Cal dir que el seu episcopat ha estat un dels més llargs de la història de l'Església de Barcelona. I als seus anys de pontificat real cal afegir que fou bisbe auxiliar d'ençà de 1797 adscrit a la mitra barcelonina.

Nascut en una família de la Ribagorça, de la zona que en passar del bisbat de Lleida al de Barbastro es castellanitzà, en la qual hi havia importants càrrecs polítics, literaris i sobretot episcopals, fou un home culte i treballador i que en una edat prudencial presentà la dimissió puix que creia que Barcelona era "el obispado que considero el más gravoso de España". Però les circumstàncies polítiques impediren que li fos acceptada i el seu bisbat és perllongà fins a 23 anys. Molts dels quals foren d'una gran agitació i més d'una vegada hagué de fugir. Així durant l'ocupació napoleònica s'embarcà cap a Mallorca on la mitra barcelonina tenia propietats senyorials procedents de la col·laboració en la conquesta el segle XIII. Fou diputat a les Corts de Cadis i acceptà la Constitució tot i certes reserves sobre la llibertat d'edició. Això no vol pas dir que fos un home sense cultura. Fins i tot cal destacar el seu interès per l'ensenyament elemental als infants de la seva diòcesi. Obligà els convents barcelonins que donessin classes de llegir i escriure, aritmètica i catecisme. I per aquells que fossin pobres grautament repartia el material escolar: paper, ploma, cartipassos,

sil·labaris, etc... Al mateix temps encoratjava els pares que donessin instrucció a llurs fills.

Una altra de les seves preocupacions fou de tipus social. Així és neguitejava per la lactància dels bessons.

Amb tot, creure que la biografia del bisbe Sihar emplena moltes de les quasi 700 pàgines del llibre, seria equivocat. Mossèn Bada fa una anàlisi aprofundida del que era la situació política i de totes i cadascuna de les institucions de diòcesi en unes èpoques de tants canvis i transtorns. D'entrada cal no oblidar que la Revolució francesa produí una autèntica "invasió" d'eclesiàstics. Al bisbat de Barcelona s'hi refugiaren 252, entre ells dos bisbes i els monjos de Cuixà. La majoria eren nord-catalans, i occitans la resta. I alguns feren estada de dècades, distribuïts en parròquies i convents.

Un altre dels temes investigats són les comunitats de regulars. Així per exemple recull que en produir-se la desamortització el 1835 es recullissin 133.854 llibres dels convents barcelonins.

Però aquestes mostres són insuficients per a reflectir la immensa tasca d'investigació duta a terme per mossèn Bada a una sèrie d'arxius civils i eclesiàstics, del país i de l'estranger i que pot donar molt més de si que les set-centes pàgines del volum i que ens fan pensar que continuarà divulgant la història cristiana de Catalunya.

FERRAN CAMPS

(1) *"L'Església de Barcelona en la crisi de l'Antic Règim (1808-1833)" Joan Bada. Facultat de Teologia de Barcelona-Editorial Herder. Barcelona 1986.*

Ràdio Vaticà

Programes en llengua castellana

Hora Gmt/UTC	Hora Local	Programa	Periodicitat	Ondas Cortas	Mitjana (kHz)	F.M. (MHz)
				Freqüència (kHz) Ones Curtes (veure pàg. 29)		
05.30	07.30	Misa en Latín	diària	6250*	11740-L	526;1530 93.0 + 96,5
06.30	08.30	Cuatro voces	de lunes a sábado	6250*	11740-LM	526;1530 93.0 + 96,5
10.00	12.00	Angelus del Papa	domingo	6250*	11740-LM	526;1530 93.0 + 96,5
10.45	12.45	Cuatro voces	de lunes a sábado	6250*	11740-LM	526;1530 93.0 + 96,5
13.00	15.00	Diario hablado	diario	6250*; 7250-L; 9645-L	11740-LM	526;1530 93.0 + 96,5
14.30	16.30	Concierto	①②③④⑤	6250*		526;1530 93.0 + 96,5
15.15	17.15	Cuatro voces	de lunes a sábado	6250*	11740-LM	526;1530 93.0 + 96,5
18.40	20.40	Rosario	diario	6250*		526;1530 93.0 + 96,5
19.00	21.00	Breve diario hablado en español	de lunes a sábado	6250*		526;1530 93.0 + 96,5
20.10	22.10	Programa español	diario	6190 L; 7250 L; 9645 L		526;1530 93.0 + 96,5

* L'Ona Mitjana 526 kHz, com també la FM 93,0 MHz es pot sentir només en la zona de Roma.

* L'Ona Curta 6.250 emet en totes direccions. (A les Illes Canàries, una hora més tard).

LA SARDANA I LA DANSA

JOSEP VENTURA

CONCURSOS.— La Societat General d'Autors d'Espanya acaba de convocar un concurs musical de sardanes obert a tots els compositors, amb un premi únic de 150.000 pts. Les obres opants a aquest premi —que s'atorgarà anyalment— han de ser inèdites i s'han de presentar en exemplar únic, en partitura d'instrumentació per a cobla d'onze instruments i, al peu, la reducció per a piano. Cada compositor només podrà presentar una obra que s'ha de lliurar o enviar per correu certificat a la Societat General d'Autors d'Espanya (Còrsega 163-167, 08036 - Barcelona) indicant-se en el sobre "Premi de Sardanes S.G.A.E.". El termini inajornable de recepció d'obres es clourà a les dues de la tarda del dia 31 d'octubre. El premi, que no es podrà declarar desert, serà atorgat per un jurat que emetrà el seu veredict abans d'acabar l'any.

Homenatge nacional a Josep Miracle

Un grup d'amics, lectors i admiradors de Josep Miracle, encapçalat per les figures de més relleu en la cultura catalana, ha decidit significar a aquest insigne escriptor tot el seu agraïment per la tasca per ell realitzada, a base de perpetuar-la en una edició que, si ha d'interessar al públic en general per la vastitud i la naturalesa dels seus temes, ha

de servir d'indiscutible adjutori a tots aquells estudiosos que es proposin escatir l'evolució de la nostra cultura i l'obra singular dels gran homes que s'han succeït d'ençà de la Renaixença fins als nostres dies.

Aquest tan important com necessari testimoni de l'aportació de Josep Miracle a la cultura general del nostre país no pot quedar ocult en els papers inèdits de l'autor. Per això els organitzadors han considerat d'un interès nacional la seva publicació, i s'han proposat donar a conèixer, amb l'edició de les OBRES COMPLETES de Josep Miracle, tots els seus llibres esgotats, tots els seus treballs encara inèdits, i —amb la sola excepció dels diccionaris— tots els aspectes de la seva producció. Aquest recull demana la confecció de tres elegants volums de 16 x 21 centímetres, d'unes 1.500 pàgines cadascun, servits a preu de cost i en el període de temps més curt possible.

L'edició d'aquestes OBRES COMPLETES serà coberta per subscripció popular. Per tal de poder-ne establir el tiratge, que serà ajustat al nombre de subscriptors, és d'absoluta necessitat que envieu el vostre butlletí de subscripció al secretari de la Comissió, senyor Josep Llorc (Princesa, 1 i 3, 5è. 08003 Barcelona) tan de pressa com us sigui possible. El termini d'admissió s'acabarà el dia 31 d'octubre de 1986.

A SANT CELONI RESTAURANT LES TINES

va bé per tot per tots i per vostè

- Especialitats selectes
- Escollit servei de carta
- Menús especials per a Banquets i Festes
- Menjadors climatitzats
- Capacitat fins més de 300 persones
- Gran Terrassa - Jardí amb esplai infantil
- Servei de Bar i Barbacoa
- Revetlles i Arrissades Populars

Psg. dels Esports, 16-18
Davant Camp de Futbol
T. 867 25 54 - 867 01 97

27 i 28 a Vic

Jornades de Reflexió entorn de la sardana

Objectius de les jornades

El motiu d'aquestes jornades de reflexió i debat sobre l'ensenyament de la sardana, dins el títol general de SARDANA I FUTUR, sorgeix de la necessitat d'aplegar tots aquells que treballen en l'ensenyament de la nostra dansa.

Els objectius que pretenem aconseguir, els podem resumir en:

- Un intercanvi d'experiències i dificultats.
- Oferir un marc de referència i de discussió, mitjançant ponències, debats, grups de treball, etc.
- Promocionar i divulgar noves formes i continguts sardanístics.
- Desvetllar l'interès cap a una manera més pedagògica d'ensenyar la sardana.

La tasca educativa dins el món de la sardana ocupa actualment un curt espai. Aquestes jornades volen ser un punt de partida de la seva reivindicació en qualsevol plantejament sardanístic de futur.

Qui hi pot participar?

Tota aquella gent que treballen o estem interessats en la Sardana, com a dansa i patrimoni cultural del poble català.

PROGRAMA PREVIST

Dissabte dia 27 de setembre

- A les 5 tarda:
ACOLLIMENT I ENTREGA DE MATERIAL
A 2/4 de 6 tarda:
RECEPCIÓ I PARLaments
A les 6 tarda:
Presentació de les Jornades a cura de Lluís Subirana de Sabadell

Visió històrica de la sardana en el camp educatiu, a cura de Victor Cibrau de la colla Sardanística IRIS.
A les 7 de la tarda:
SARDANA I FUTUR, a cura de Joan Vidal i Gayolà del Gironès.
A les 8 de la tarda:
Inauguració de l'exposició "MATERIALES PER A L'ENSENYAMENT DE LA SARDANA."
A 2/4 d'11 de la nit:
BALL DE PAGÈS.

Diumenge dia 28 de setembre

- A les 10 matí:
Formació grups de treball
a) LA SARDANA A L'ESCOLA
Coordina: Grup "DOS TRES-SOS", Gironès.
Modera: CONCEPCIÓ RAMÍO

b) EL JOVE I EL CONTEXT SOCIAL

Coordina: Jordi Font, de la coordinadora d'Entitats Sardanistes de Barcelona.
Modera: JAUME NONELL, del grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya.

c) DIDÀCTICA, PEDAGOGIA I METODOLOGIA.

Coordina i modera: Amics de la Sardana de Cornellà.

A les 12 matí:

FIRA OBERTA D'EXPERIÈNCIES

A 2/4 de 5 tarda:
ESCOLA DE FORMACIÓ DE MONITORS A DEBAT

Modera: Francesc Soler i Mas de l'Agrupació Cultural del Bages.

A les 6 tarda:
CONCLUSIONS I CLOENDA.

A les 7 tarda:
AUDICIÓ DE SARDANES.

INFORMACIÓ

La secretaria de les Jornades té la seva seu a:

ANELLA "SALTA I BALLA"
Casa de Cultura
"CAN GALADIES"
Carrer de la Riera, 22
08500 VIC-OSONA

ARQUEOLOGIA

Seixanta milions destinats a restauracions tarragonines

La Diputació va prendre l'acord de concedir subvencions per valor de seixanta milions de pessetes, per restaurar diversos monuments de les comarques tarragonines. Entre els edificis figuren el Palau Reial del Monestir de Santes Creus i el Palau Arquebisbal de Tortosa, amb 10 milions de pessetes cadascun; 4 milions al castell d'Escornalbou, i 2'5 milions al Pla de Santa Maria. També s'atendrà la restauració del campanar d'Alforja, la Capella del Portal de Batea, el castell de Calafell, l'església de Conesa, els molins de la vila de Montblanc, l'església de Porrera, el castell de Santa Oliva i el Museu de Vidre de Vimbodí.

A proposta de la Secció Arqueològica s'atendran les excavacions del Tinquet Vell i de l'amfiteatre romà, la publicació de la memòria del Teatre Romà i la millora del circ romà, que permetrà que continuïn les obres paralitzades fa uns mesos per manca de recursos econòmics.

És possible trobar la mòmia del faraó Keops

La mòmia del faraó Keops, de la quarta dinastia, podria ser encara en la seva piràmide de Gizeh, segons opinen un grup d'arqueòlegs i arquitectes francesos que han demanat a les autoritats egípcies permís per obrir les quatre cambres recentment descobertes.

Les cambres foren descobertes a principis de juny per mitjà d'un micrografòmetre, instrument que normalment s'utilitza per a la supervisió de la consistència i fermesa dels discs a preses d'aigua.

Fins ara, la piràmide de Keops, una de les set meravelles de l'antiguitat, era considerada per historiadors i arqueòlegs completament estudiada, car, igualment com va succeir amb altres, havia rebut la visita de lladres en diverses ocasions en el decurs dels segles.

MÚSICA

La Conselleria de Cultura de la Generalitat subvencionarà orquestres simfòniques i de cambra

Per una ordre de la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya s'ha convocat concurs públic per a la concessió de subvencions a orquestres simfòniques i de cambra de Catalunya sufragades a càrrec del pressupost de 1986.

Les bases per a participar-hi són les següents:

1. La present convocatòria té com a objecte contribuir que les orquestres simfòniques i de cambra de Catalunya puguin desenvolupar les seves activitats, abaratint-ne el cost per concert, i possibilitar-hi la participació d'instrumentistes joves.

2. Poden optar a les subvencions regulades en aquestes bases totes les orquestres simfòniques i de cambra de Catalunya que depenguin de Corporacions Locals i les de caràcter privat, professionals o d'afecionats.

3. Les sol·licituds s'hauran de formalitzar mitjançant una instància adreçada al Director General de Música, Teatre i Cinematografia, que podrà ser presentada a la seu d'aquesta Direcció General (Rambla de Santa Mònica, 8, 08002-Barcelona) o a la de qualsevol dels Serveis Territorials del Departament de Cultura.

La mateixa Direcció General o els Serveis Territorials corresponents facilitaran els impresos de sol·licitud, si bé s'admetrà qualsevol instància correctament formulada.

4.1. Les instàncies hauran de contenir les especificacions següents: el nom, el domicili social, el telèfon i NIF de l'orquestra o de l'entitat titular; el nom, el domicili, el telèfon i el DNI de qui firma la sol·licitud i representació adduïda.

4.2. Les sol·licituds hauran d'anar acompanyades de la documentació següent:

a) Memòria detallada de les activitats que es duran a terme, indicant les dates i poblacions on tindran lloc.

b) Pressupost calculat per a poder efectuar les activitats previstes, desglossat, segons cada cas, en: honoraris o ajuts d'interpres; honoraris del director i solistes; lloguers de sales d'assaigs i s'instruments; manteniment; material de partitures; transports i altres.

Queda exclosa la compra d'instruments.

c) Proposta de finançament on consti: Cost estimatiu de cada actuació sense tenir en compte les possibles subvencions.

Indicació de la quantitat global que se sol·licita com a subvenció.

Especificació del finançament aliè demanat i/o obtingut, indicant-ne la procedència i la quantia.

Cost estimatiu de cada actuació tenint en compte les possibles subvencions.

e) Fotocòpia del DNI de qui signa la sol·licitud.

f) Document acreditatiu de la representació que al·lega el signant.

g) Estatuts de l'entitat o escriptura pública de constitució de la societat segons s'escaigui.

5. El termini de presentació de les sol·licituds serà d'un mes a comptar des de la publicació de la present convocatòria al **Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya**.

6. Les sol·licituds seran examinades pel Servei de Música, el qual podrà convocar els interessats a fi de sol·licitar-los qualsevol aclariment i, a través del Director General de Música, Teatre i Cinematografia, elevarà proposta de resolució a la comissió de subvencions del Departament de Cultura.

7. La quantia i la destinació de cada subvenció seran determinades per la comissió de subvencions, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries i ateses les estimacions dels pressupostos i les activitats previstes que presentin les sol·licituds.

8. Es considerarà tàcitament renunciada una subvenció en el cas que, havent demanat el Departament de Cultura documentació complementària, l'adjudicatari no la presenti en el termini de quinze dies a partir de la data en què li fos requerida.

9. Qualsevol alteració en les activitats previstes o en la destinació de la subvenció haurà de ser comunicada com més aviat millor a la Direcció General de Música, Teatre i Cinematografia, la qual la considerarà i podrà anul·lar totalment o parcialment la subvenció atorgada.

10. El pagament de la subvenció es farà efectiu de la manera següent:

a) Una meitat de l'import total començarà a tramitar-se un cop certificat l'inici de les activitats.

b) La meitat restant començarà a tramitar-se un cop justificades documentalment les despeses realitzades per la quantitat total de la subvenció.

Els esmentats documents hauran de tenir entrada al Registre del Departament de Cultura abans del 30 de novembre d'enguany, llevat dels relatius a les activitats que és realitzin o finalitzin durant el mes de desembre de 1986, que hauran de tenir entrada abans d'acabar l'any.

X Festival musical del Papiol

El dia 12 començarà a iniciar-se al Castell del Papiol el X Festival musical que s'està celebrant durant tot el mes de setembre. La cloenda tindrà lloc al Casino municipal el dissabte, dia 27, a dos quarts d'onze amb un concert coral a càrrec dels Cors del Gran Teatre del Liceu dirigits per Vittorio Sicuri. S'interpretaran obres de Brahms, Verdi, Donizetti i Gounod.

Un dels concerts més interessants de cara al futur dels músics catalans fou l'audició-concurs de deixebles amb premis d'honor dels Conservatoris de Catalunya.

Concedits cinc ajuts per a completar estudis a l'estranger

La Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica, la CIRIT, de la Generalitat de Catalunya ha concedit les beques que tradicionalment adjudica cada any per a la recerca i l'ampliació d'estudis a l'estranger.

En temes musicals han estat atorgats els següents:

A Francesca Hosta i Privat un ajut de quatre mesos per estudiar el "Funcionament i organització d'auditoris musicals a la Gran Bretanya". Els treballs es realitzaran a Saint David's Hall, Barbican Center, South Bank Center Cardiff. Londres.

A Carles Lobo i Sastre un ajut parcial d'onze mesos per a "investigació i aprofundiment de l'escola moderna del saxofon i la seva tècnica" al Conservatoire National de Région. Ville de Bordeaux Bordeus.

A Antoni Muñoz i Suñé un ajut durant nou mesos per "Concertisme de piano" a l'University of Michigan. School of Music Ann Arbor, Michigan.

A Eulàlia Nosàs i Carrasco un ajut durant nou mesos per "investigació de la didàctica del violoncel" al Sweelinck Conservatorium Amsterdam. Amsterdam.

A Joan Torruella i Casañas se'l subvenciona per cinc mesos per una "Investigació i edició crítica del Cançoner de la Biblioteca de Catalunya (ms 9) mitjançant les tècniques del "computer" a la University of Manchester. Ars. Manchester M13 9PL.

L'encant d'una moda: Clotilde Zurita

Una elegància sempre discreta basada en el disseny, el teixit i el color, han servit com a punt de partida per aquesta bonica col·lecció de moda femenina, que la creadora Clotilde Zurita ha presentat amb motiu de la propera temporada tardor-hivern '86/87 i on ens demostra una vegada més, que allò últim en moda pot ser sempre portat amb comoditat per totes aquelles dones que els agrada sentir-se ben vestides.

La línia

Dos temes desenvolupats dins l'estil personal d'aquesta firma, la plenitud d'idees i detalls de la qual aporten els models, aquest encant propi de la temporada hivernal.

El primer tema, ve inspirat en l'elegància austera, basada en l'uniforme militar hàbilment dulcificat, veient-se representat en alguns vestits i conjunts per sport-ciutat, les seves línies rectes s'allarguen considerablement venint precedides per espatlles molt importants. Les faldilles es presenten estretes.

El segon tema, de més vestir i més ornamental, requereix teixits evidentment exuberants, com poden ser els brocats per a una línia més adaptada al cos, que ve a escurçar les faldilles per a moments molt més festius. Presència de molts drapejats que es ceneixen a la cintura accentuant la silueta femenina. Cantones per enriquir butxaques colls i cinturons.

Els colors

Predomini dels foscos sobre una gamma de negre i gris (granets) amb verds, vermells, daurats i liles; efectes metal·litzats. A destacar, fils daurats i platejats sobre fons de tots els colors.

Els teixits

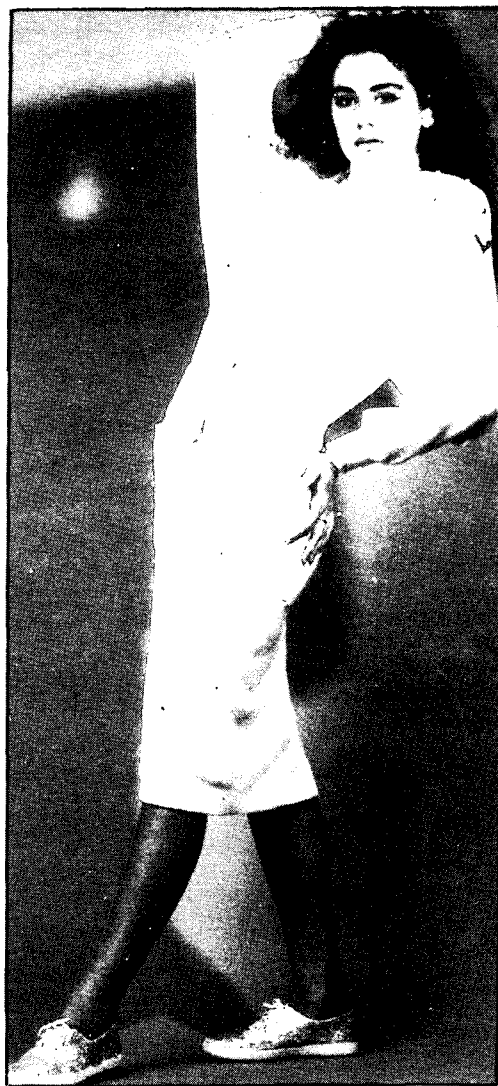
Molta llana dins els aspectes més secs; jacquards, brocats, rasos combinant amb teixits de punt i fil de lamé incrustats, reservats per a peces i moments més importants. Estampats molt vius, efectes façonnés, damascats i tapiçats.

Una col·lecció molt portable però marcada pel segell sempre elegant que requereix la practicitat de la dona actual.

MARIA JOSE
EJARQUE

Vestit lleugerament adaptat al cos, que combina fibrana estampada tipus tapiceria i punt canalé negre.

Teixit de punt amb fil de lamé d'or incrustat per a aquest vestit amb ample cinturó i grans butxaques. Ornaments en metall daurat.

COSTUMS I TRADICIONS

Entre la Verge de la Mercè i santa Maria del Socós

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

Un lector em demana si puc posar en clar, ara que s'apropa la festa de la Mare de Déu de la Mercè, si la santa que la precedeix de cinc dies, Maria del Socós és, també, patrona de Barcelona, car ell només ha sentit parlar de santa Eulàlia i de santa Madrona.

Començo per a dir-li que sí; que ho és. El cas de Barcelona és el de moltes ciutats i pobles; que tenen diversos patrons i compatrns. També és donen casos, com a la ciutat comtal, que una patrona principal hagi estat desbancada per una advocació mariana. Cap sant ni santa no pot anar davant de la Mare de Déu.

No puc dir al meu corresponsal, quin és, actualment l'estat dels patronatges ni quin ordre segueixen. De fet, la Mare de Déu de la Mercè fou nomenada patrona el 1637, però hom seguí considerant com a principal santa Eulàlia fins el segle passat. En un periòdic anticlerical, sota el títol de "La Patrona i la ex-Patrona del poble de Barcelona" es publicava un dibuix molt respectuós, amb les dues imatges i un text que deia: "I doncs que em contes, / pobre Mercè? / Per obsequiar-te / tampoc fan re? / —Ja ho veus Laieta: / ni un trist penó. / Abans molt bombó! / Ara a racó!".

Feia referència que per les fires i festes del 1877 se suprimiren els cultes a la Patrona.

Com a curiositat reproduïxo un text del "Manual de Vells Ardits", o "Dietari de l'Antic Consell barceloní", del 20 de setembre del 1709, procurant mantenir l'estil bo i actualitzant-ne l'ortografia:

"Dit dia, per quan s'havia pres resolució en el Consell de Cent, celebrat el dia 10 del corrent, de fer rogatives als Sants Patrons, Protectors i Tutelars, fent-los per temps de deu dies, cremar dos ciris de mitja lliura cadascun en sos altars. (Cal advertir que es tractava de rogatives per evitar a la ciutat els estralls de la guerra de Successió que estava a les acaballes). I fent celebrar a cadascun dels Sants més avall escrits, es suscità qüestió si Sant Pere Nolasc era Protector i Santa Tutelar Santa Maria del Socós, vulgarment dita de Cervelló. Es declarà ser Sant Pere Nolasc un dels Patrons per haver-lo'n fet la Ciutat, en deliberació feta en el Consell de Cent celebrat el dia 3 de novembre, 1676. I Santa Maria del Socós, Tutelar, com a filla d'aquesta Ciutat i tenir son cos íntegre en el convent de la Mercè —a més de tenir clau la Ciutat en la casa on està el cos sant—, i tenir-se com a tal, es res a d'ella amb doble rés en aquesta Ciutat i bisbat per disposició i declaració de la santedat de Gregori XIII amb els Sants que són naturals de una Ciutat o diòcesi. I així, m'ha ordenat lo excel·lentíssim consistori anotés en el present Dietari els Sants Patrons, Protectors, i tutelars els quals són així com segueixen."

Seguidament ve la relació iniciada per santa Eulàlia com a patrona principal; Nostra Senyora de la Concepció i la de la Mercè, patrones; sant Ramon de Penyafor, l'Àngel Custodi, sants Francesc de Paula, Sebastià, Cristòfor, Pere Nolasc, patrons; sants Sever i Oleguer, tutelars patrons; Pacià, tutelar; Madrona, patrona i Maria del Socós, tutelar".

Això és tot el que puc contestar al meu comunicant.

CUINA

MARIA GLORIA MONTAÑOLA.

Conill amb bolets

1 conill
1/4 kg. bolets
2 grans d'all
1 ceba
Farigola, llorer, juliverd
1 tomàquet madur
Una mica de bitxo

50 gr. farina
50 gr. ametlles torrades
50 gr. pernil país
100 gr. cansalada magre
1 copeta de conyac
Un raget de xerès sec
100 gr. llard.

Talleu el conill per la meitat i a trossets, amaniu-lo amb sal i pebre. Poseu-lo a coure amb el llard fins que quedi daurat, després reserveu-lo en un plat. En el mateix greix fregiu la cansalada tallada a trossets, el pernil i uns trossets molt petits de "bitxo" (si agrada), afegiu la ceba ratllada, el llorer i la farigola; quan estigui una mica daurat hi tireu els bolets tallats, doneu-li unes remenades, després el tomàquet ratllat i després el conill. Tireu-hi un raig conyac i tot seguit flamejeu-lo, afegiu un raget de xerès i un cullerot de brou, deixeu-lo coure a poc a poc uns 10 minuts. Moleu les ametlles, afegiu-les al fetge, all i julivert trinxats, dissolt amb un raget d'aigua o brou i tireu-ho al guisat. Ha de coure 10 o 15 minuts més.

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convallescències. Piques places. Tel. 427 44 53.

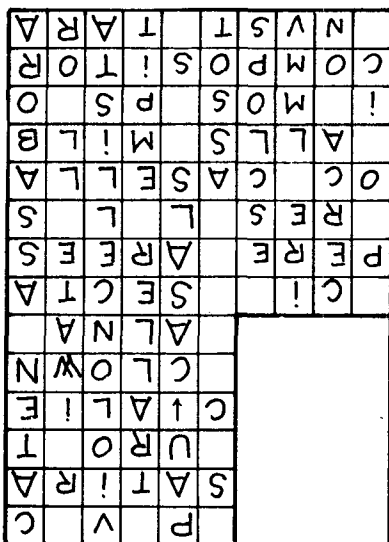
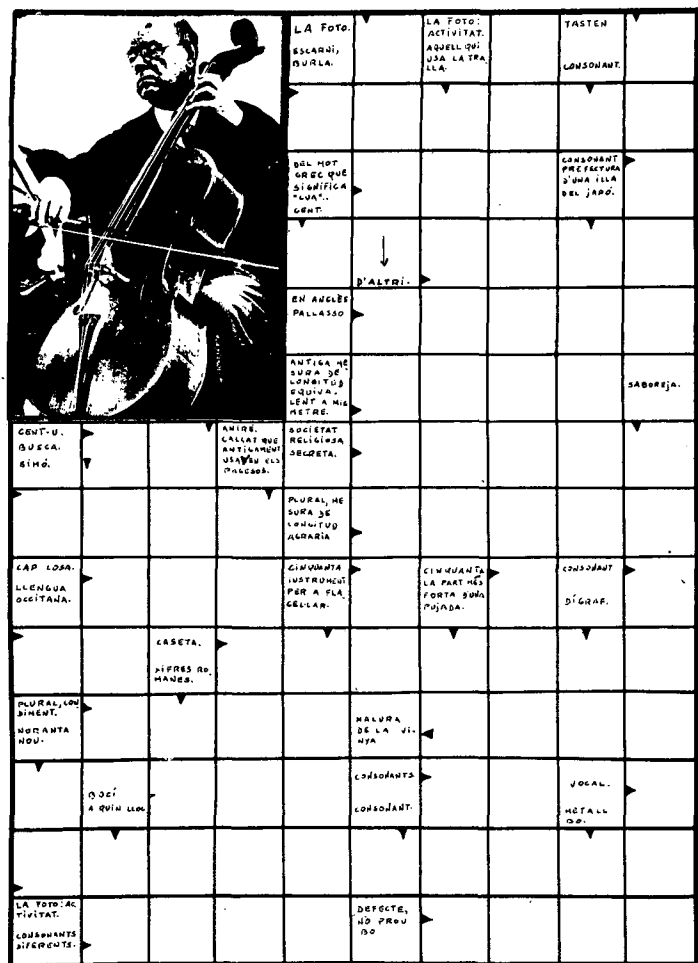
CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador y vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Equador, 53, ent. 4t.
Tels. 239 12 92 - 322 31 82.
Pref. Concerta entrevista.

ENCREUATS

Per ROSA COLLELL

FILATELIA

Per ENRIC GRAUPERA

El 23 de gener del 1961, Espanya commemorà l'Any Mundial del Refugiat, amb una sèrie de dos segells. Dentat: 12 1/2 x 12 3/4. Tiratge: 4.000.000 de sèries completes. Mida: horitzontal. Valor: 1 i 5 ptes. Tema: la Fugida a Egipte, de Bayeu. Color: taronja i castany respectivament.

El pintor Francisco Bayeu Subias, nasqué a Saragossa l'any 1734. Pels bons oficis de Mengs, obtingué feina en l'ornamentació del Palau de Madrid, així com també a Sant Ildefons i Aranjuez. També són seus els frescos de la Basílica del Pilar de Saragossa, a excepció d'un pintat per Goya, a qui Bayeu protegí i que fou cunyat seu. Fou director de la "Real Academia de Bellas Artes de San Fernando". Morí l'any 1795.

JEROGLÍFIC

Per SNOOP

TINC UN AMIC ESTRANGER QUE ÉS...

Solució al 364

ESTÀ GUILLAT
ESTÀ GUILLA T

Gerents interessats en algun candidat truqueu a:
l'Associació Cristiana de Dirigents

Tels. 237 18 45
237 19 12
Hores: de 4 a 6

TREBALL

OFERIMENTS

ADMINISTRATIU i oficial electricitat.
Contracte mercantil.

P E T I T S

A N U N C I S

QUALSEVOL treball. Contracte mercantil.

TENIR CURA d'ancians o malalts durant el dia. INEM 0037.328.

CAMBRER, o neteja general. INEM 38.082.106.

TENIR CURA de malalts o altra feina tardes 4 a 9. Contracte mercantil.

AUXILIAR administratiu i primer grau d'electrònica, francès i català. INEM 37.282.852.

PER ACOMPANYAR malalts tardes 4 a 9. Contracte Mercantil.

DEPENENT, xòfer o control admissió bingo. INEM 37.308.287.

DIBUIXANT art finalista, selecció colors, muntador i maquetista expert. Contracte mercantil.

ADMINISTRATIU lliure servei militar, carnet de conduir, coneixement mecànica moto-cotxe, per a oficina, magatzem, etc. Tel. 303 21 60.

SECRETÀRIA import-export-Full-time, o classes d'anglès particulars a partir de 2/4 de 7 tarda, traduccions. Contracte Mercantil.

ORGANITZACIÓ administrativa i comptabilitat. INEM 36.178.007.

AUX. ADMINISTRATIVA o aux. clínic titulada INEM 37.233.125.

QUALSEVOL treball tardes. Contracte mercantil.

VISITAR clients i traduccions anglès. Contracte mercantil.

ADMINISTRATIU auxiliar comptable i caixa. INEM 19.475.446.

COMPTABLE TITULAT a hores. Contracte mercantil.

DELINEANT industrial, amb coneixements d'anglès. INEM 38.072.273.

ADMINISTRATIVA auxiliar, recepcionista. INEM 46.316.396.

SENYORA tenir cura de nens o vells i feina. Contracte Mercantil.

CAP ADMINISTRATIU, balanços, cta. resultats, mecanització. Contracte Mercantil.

PETICIONS

PERSONES qualsevol edat i sexe, treball fàcil, encara que siguin jubilats, hores a convenir, tinguin ànsia de treball per amor a Déu per despertar i revitalitzar la fe del proïsme, encara que visquin en qualsevol localitat d'Espanya, precisen a SECIN (Servei Catòlic d'Informació) Apartat de Correus 2168 Barcelona.

VARIS

ES NECESSITA senyora de 50-55 anys per a cuidar i fer companyia a Sra. Truqueu al tel. 340 89 39.

SOLTER de 45 anys desitja matrimoni catòlic amb soltera o viuda. Truqueu a Antoni 726 44 14.

PROF. EGB. Matemàtiques, català, mecanografia. Tel. 824 42 96

SOLTER de 41 anys vol casar-se amb noia cristiana i situada. Tel.: 347 39 23 i 872 59 80.

MESTRA E.G.B. esp. ciències humanes, amb experiència. Títol de català, religió, bàsic, anglès. Blanquerna Tel. 201 49 51.

SANTA MARTA Servei a domicili de ATS, INFERMERES, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel.: 245 37 58.

ENGLISH LANGUAGE CORNER. Anglès tots nivells. Totes edats. Profs. qualificats. Experiència. Av. Paral·lel, 115.

TEAS

Taller escola d'Arts
Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts
psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic
Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

VENDES

VENDA DE XALET I
APARTAMENTS en els
millors indrets de l'Escala (Costa
Brava). Preus interessants.
FINQUES GUANTER
(A.P.I.) Avinguda Ave Maria,
7. Tel. (972) 77 02 72.

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a
CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on. 08007 - Barcelona

NOM
ADREÇA
POBLACIÓ Tel.
PREU LÍNIA SETMANES

100 ptas.
200 ptas.
300 ptas.
400 ptas.
500 ptas.
600 ptas.
700 ptas.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA,
carrer València, 244, 2on. 08007 - BARCELONA

La Belduga

HOLA, EUDALET

HOLA, BALDUFÀ. JA COMENÇA L'ESCOLA, OÍ?

JA HAS FET ELS DEURES D'ESTIU?

ÉS CLAR QUE SÍ!

JO TAMBÉ!

PERQUÈ SINO LA SENYORETA NEUS S'ENFADARIA MOLT...

ÉS CLAR.

FINS DEMÀ A L'ESCOLA.

BALDUFÀ! NO VAS A DORMIR? QUÈ FAS?

EUDALET! QUÈ FAS A AQUESTES HORES? AU! A DORMIR.

DOS MÉS TRES SÍS I...

NOU MENYS TRES SÓN SÍS I...

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

Any VI - N.º 322

Històries d'Eixerits

PER EVITAR QUE ELS NOIS FACIN XIVARRI, EL SENYOR CANONS ELS HA PUNXAT LA PILOTA...

ARA EL SENYOR CANONS ES DISPOSA A FER LA BECAINA...

...PERÒ ENDEBADES. ELS NOIS HAN SUBSTITUÏT LA PILOTA PER UN POT DE LLAUNA QUE FA MOLT MÉS SOROLL.

Anem d'estrena

Sí, home. Vull dir que fa pocs dies hem estrenat el nou Curs 1986-1987. (Us vaig a dir una cosa que fins i tot em fa vergonya: l'altre dia vaig mirar al calendari quants dies faltaven per a les vacances de Nadal. Ja està bé, oi?).

Una cosa quan s'estrena, (per exemple unes sabates), de primer resulta una mica estranya, incòmoda, però després et fa una certa gràcia i il·lusió. Un curs nou sempre porta cares noves (profes, companys, etc.), i coses noves (classe, vestits, llibres, cartera, etc.). A més, en relació a l'any anterior, canvien també, més o menys, les matèries. Doncs bé, primer tot això et desconcerta una mica, però, passats uns dies se't fa interessant.

A mesura que em faig més gran, penso que poder anar a escola cada dia, és una gran oportunitat i un gran avantatge. La ignorància és trista; en canvi saber donar raó de les coses i preparar-se per a la vida, té molta importància. Ho dic de debò, eh. No és pas que m'enrotlli.

Per això nosaltres que tenim aquesta sort, com a cristians que som, n'hem de donar gràcies a Déu. Que demana esforç? D'acord. Però, sense esforç no s'assoleix mai res que valgui la pena.

L'Eixerit

EN BADOSA I EN BASORA

A MITJA NIT, QUAN TOTHOM JA DORM...

...ÉS L'HORA DE TREBALLAR...

PER EN PEPET BUTXAQUES.

TRIA EL PIS ADEQUAT...

...ON NO HI HA NINGÚ I...

SNIF SNIF SNIF
...CARAM! SENT UNA OLR ESTRANYA.

PERÒ AIXÒ NO L'ATURA.

GOM-HI!

ONDA! NO ES POT MOURE DE LLOC.

UN PROFESSIONAL COM ELL ATRAPAT COM UNA RATA!

...SI EM VEÏES LA MARE...!

MIRA QUE T'HO VAIG DIR... TREU ELS FEMS DEL MENJADOR...!
MIRA AQUEST POBRE NOI COM HA QUEDAT PER CULPA TEVA. TOSUT!

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons Sant Lluç, capítol 16, versets de l'1 al 13 (Lc 16:1-13).

Reflexionem: 1. És ben veritat que, a l'arrel de tot pecat hi ha l'egoisme. I allò que més vivament i avarament desvetlla l'egoisme és el diner. Tan bon servent que és el diner, (realment serveix per fer tantes coses!), i tan mal senyor que és quan amb el seu poder ens fa ballar al so que ell vol.

2. Ja des d'infants, ens hem d'acostumar a compartir amb els altres allò que en diem "meu", i que en realitat no tenim cap dret a guardar-nos per a nosaltres sols. A més, ¿no és veritat que dóna goig compartir les coses amb els companys i amics?

3. S'ha de treballar per viure; d'acord. Els diners són necessaris per l'avui i pel demà; d'acord. Però, si només es viu per fer i amuntegar diners i comprar coses, quan Nostre Senyor ens cridi ¿què li presentarem?

El mossèn

SIGFRID

DIUMENGE - 21

10.47 Matinal a TV3.
12.45 Fi d'emissió.
15.00 Telenotícies.
15.30 Charlie Brown i Snoopy:
16.00 La pel·lícula del diumenge:
"Allò eren temps".
17.15 Els supertrònics:
18.30 Botó fluix.
19.00 La gran vall.
20.00 Curar-se en salut.
20.30 Trenta minuts.
21.00 Telenotícies.
21.33 A cor obert - MTM Enterprises.
22.30 Radio Cincinnati.
23.00 Gol a gol.
00.15 Fi d'emissió.

DILLUNS - 22

13.30 "Trenta-vuit comarques":
"Terra Alta".
14.00 TV3, segona vegada.
14.30 Telenotícies.
15.18 Carson i Carson, advocats. 54.
16.05 Fi d'emissió.
19.15 Avanç informatiu.
19.20 Poltrona express i Laurel i
Hardy
19.50 Joc de ciència-magazine.
20.30 Filippim.
21.00 Telenotícies.
21.33 Informatiu cinema.
22.05 Cinema 3:
"Un home anomenat cavall".
00.00 Telenotícies.
00.15 Arsenal.
01.15 Fi d'emissió.

DIMARTS - 23

13.30 Trenta vuit comarques:
"Urgell".
14.00 TV3, segona vegada.
14.30 Telenotícies.
15.18 Carson i Carson, advocats.
Cap. 55.
16.05 Fi d'emissió.
19.15 Avanç informatiu.
19.20 Fes Flash.

19.50 La guerra de Tom Grattan:
"El presoner".
20.30 Filippim.
21.00 Telenotícies.
21.33 Camping.
22.05 Perry Mason:
"El cas de la promesa
enrabiada".
23.00 Històries imprevistes.
23.30 Telenotícies.
23.45 Jazz.
00.30 Fi d'emissió.

DIMECRES - 24

13.30 Trenta-vuit comarques
"Vall d'Aran".
14.00 TV3, segona vegada
14.30 Telenotícies.
15.18 Carson i Carson, advocats.
Cap. 56.
16.05 Fi d'emissió.
19.15 Avanç informatiu.
19.20 Fes Flash.
19.50 La guerra de Tom Grattan:
"La barca amagada".
20.20 Filippim.
21.00 Telenotícies.
21.30 Festival piro-musical.
22.00 Magnum.
"La filla d'en Rembrandt".
22.50 Pel·lícula:
"El capità Horatio
Hornblower".
00.50 Telenotícies.
01.10 Fi d'emissió.

DIJOUS - 25

13.30 Trenta-vuit comarques:
"Vallès Occidental".
14.00 TV3, segona vegada.
14.30 Telenotícies.
15.18 Carson i Carson, advocats.
Cap. 57.

16.05 Fi d'emissió.
19.17 Avanç informatiu.
19.20 Fes flash.
19.50 La guerra de Tom Grattan.
"Els incendiàries".
20.20 Filippim.
21.00 Telenotícies.
21.33 Narracions italianes.
22.30 A tot esport.
23.45 Telenotícies.
00.00 Dimensió desconeguda.
00.30 Fi d'emissió.

DIVENDRES - 26

13.30 Trenta-vuit comarques:
"Vallès Oriental".
14.00 A tot esport.
14.30 Telenotícies.
15.18 Carson i Carson, advocats.
Cap. 58.
16.05 Fi d'emissió.
19.15 Avanç informatiu.
19.20 Fes Flash.
19.50 La guerra de Tom Grattan.
"Els terribles Townsend".
20.20 L'ofici d'aprendre.
21.00 Telenotícies.
21.33 John Lennon: Una vida.
23.00 Trossos.
23.30 Telenotícies.
23.45 El món del cinema.
00.30 Les golfes de TV3.
01.30 Fi d'emissió.

DISSABTE - 27

15.00 Telenotícies.
15.30 Els barrufets.
16.00 Buck Rogers en el segle XXV.
"L'hora del falcó" (II).
17.00 Esports en acció.
18.30 Ellery Queen.
19.30 Música vista.
20.30 Natura en profunditat:
21.00 Telenotícies.
21.30 Chicago:
"A qui interessa la veritat".
22.40 Galeria oberta.
00.50 Fi d'emissió.

DIUMENGE - 21

8.20 Concert.
9.30 Caminar i veure.
10.30 El dia del Senyor - Santa missa.
11.30 Poble de Déu.
12.00 Estudi Estadi.
15.00 Telediari 1.
15.35 Els diminuts.
16.00 Autopista vers el cel:
"Restañar las heridas".
16.50 Si ho sé no vinc.
17.45 Campionat d'Europa de
Gimnàstica rítmica.
19.30 De 7 en 7.
19.45 Punt de trobada.
20.30 Curses de cavalls.
21.00 Telediari - 2.
21.35 Cançó trista d'Hill Street:
"La consagración de la prima-
vera" (II).
22.30 Al fil de l'impossible.
23.30 Estudi estadi.
01.00 Comiat.

DILLUNS - 22

7.30 Bon dia.

9.10 Posada a punt.
9.25 La bossa de la compra.
9.40 La font de pedra:
Ep 36.
10.10 De 7 en 7.
10.35 Punt de trobada.
11.30 Només es viu una vegada:
Ep 26.
12.25 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Tres per quatre.
13.30 Fundació Miró.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1ª ed.

15.35 El cotxe fantàstic:
"Manzanas podridas".
16.30 Dinamo.
17.00 Mash.
"Veteranos".
17.30 Quina tarda!
18.30 L'espill màgic.
19.30 D'aquí cap allà.
20.00 Consum.
20.30 Estiu 8.30, PM. Magazine.
21.00 Telediari - 2.
21.45 Tot queda a casa.
22.15 Regim obert.
"La primera sortida".
23.15 Els Beatles.
00.15 Telediari - 3.
00.45 Telesport.
00.55 Comiat.

DIMARTS - 23

7.30 Bon dia.
9.10 Posada a punt.
9.25 La bossa de la compra.
9.40 La font de pedra - Ep 37.
10.10 Si ho sé no vinc.
11.10 Consum.
11.35 Només es viu una vegada:
Ep 27.

12.25 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Tres per quatre.
13.30 Fundació Miró.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1ª ed.
15.35 El cotxe fantàstic:
"Caballero en apuros".
16.30 A mitja tarda.
17.30 Quina tarda!
18.30 Els electrofollets.
19.00 Objectiu 92.
20.00 Els comptes clars.
20.30 Estiu 8.30, PM. Magazine.
21.00 Telediari - 2.
21.45 Plató buit.
22.45 Les viudes - Ep. 1.
23.40 A portada.
00.10 Telediari-3.
00.40 Telesport.
00.50 Testimoni.
00.55 Comiat.

DIMECRES - 24

7.30 Bon dia.
9.10 Posada a punt.
9.25 La bossa de la compra.
9.40 La font de pedra - Ep 38.
10.10 Plató buit.
11.10 Val més prevenir.
11.35 Només es viu una vegada:
Ep 28.
12.25 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Tres per quatre.
13.30 Temes de Catalunya.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1ª ed.
15.35 El cotxe fantàstic:
"Al borde de la muerte".
16.30 Tocata.
17.30 Quina tarda!
18.30 La terra de l'arc iris.
19.00 El planeta imaginari.
19.30 L'art de viure.
20.00 Telediari-2.
20.25 Futbol.
22.30 Sessió de nit:
"Baby Doll".
00.40 Telediari - 3.
01.10 Telesport.
01.20 Comiat.

DIJOUS - 25

7.30 Bon dia.
9.10 Posada a punt.
9.25 La bossa de la compra.
9.40 La font de pedra - Ep 39.
10.10 Fi de segle.
11.35 Només es viu una vegada:
Ep 29.
12.25 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Tres per quatre.
13.30 Temes de Catalunya.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1ª ed.

15.35 El cotxe fantàstic:
"¿Dónde estás Michael?".
16.30 A la naturalesa.
17.00 La superàvia.
17.30 Quina tarda!
18.30 El quiosc.
19.30 Dins d'un ordre.
20.00 Al mil per mil.
20.30 Estiu 8.30 PM magazine.
21.00 Telediari - 2.
21.45 Louisiana - Ep. 3.
22.45 La comèdia dramàtica espa-
nyola:
"Diálogo secreto".
00.15 Telediari - 3.
00.45 Telesport.
00.55 Comiat.

DIVENDRES - 26

7.30 Bon dia.
9.10 Posada a punt.
9.25 La bossa de la compra.
9.40 La font de pedra - Ep 40.
10.10 Tocata.
11.10 A la naturalesa.
11.35 Només es viu una vegada:
Ep 30.
12.30 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Tres per quatre.
13.30 L'energia, els minerals i
l'home.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1ª ed.
15.35 Sessió de tarda:
"Repoker de bribones".
17.35 Quina tarda!
18.30 Noeli - Ep. 4.
19.00 Un país de sagitari.
19.30 Al galop.
20.00 Val més prevenir.
20.30 Estiu 8.30 PM magazine.
21.00 Telediari - 2.
21.45 Entre amics.
23.15 L'investigador:
"Muchos buenos amigos".
00.05 Telediari - 3.
00.35 Telesport.
00.45 Comiat.

DISSABTE - 27

9.00 Barenboim.
9.30 La nostra setmana.
10.00 Al mil per mil.
10.30 La bola de cristall.
11.55 Entre amics.
13.25 Loteria.
13.35 Gent jove.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Els petitets.
16.05 Primera sessió:
"Infierno en las nubes".
18.00 La pantera rosa.
18.25 Ja sé que tens promès.
19.15 De pel·lícula.
20.00 La fugida de Colditz.
21.00 Telediari - 2.
21.35 Informe setmanal.
22.50 Dissabte cinema:
"Tasio".
00.35 Comiat.

DIUMENGE - 21

10.30 Santa Missa.
11.30 Miramar esportiu.
14.00 Recull informatiu.
15.30 Connexió amb Madrid.
15.35 Retransmissió esportiva.
17.15 Estrenes TV:
"Killjoy".
18.55 Candy, Candy.
19.20 Moments.
20.15 Recordar, perill de mort.
21.15 Ni en viu ni en directe.
21.40 El dominical.
22.45 Diumenge cinema:
"La rosa dels vents".
23.55 Metropolis.
00.30 Comiat.

DILLUNS - 22

17.00 Marta sempre, Marta tothora.
18.00 Pica puça.
18.30 La família Robinson (49).
19.00 Connexió amb Madrid.
19.00 Agenda informativa.
19.15 Mans artesanes.
19.30 Alicia al país de les meravelles.
20.00 Altres pobles.
21.05 Música a les nou.
22.00 Dilluns cinema:
"Balas o votos".
23.25 Curt-metratges.
23.50 Últimes preguntes.
00.20 Suspens.
00.35 Comiat.

DIMARTS - 23

17.00 Marta sempre, Marta tothora.
18.00 Pica puça.
18.30 La família Robinson.
19.00 Connexió amb Madrid.
19.00 Agenda informativa.
19.15 Mans artesanes.

19.30 Dibuixos animats.
20.05 Planta baixa.
21.05 L'arca de Noé.
21.30 Especial.
22.30 Documents TV.
23.30 Tendido cero.
00.00 Especial Festes de la Mercè.
01.00 Suspens.
01.15 Comiat.

DIMECRES - 24

17.00 Palmerstown (9).
18.00 Pica puça.
18.30 Biniki, la dragona rosa (1).
19.00 Connexió amb Madrid.
19.00 Agenda informativa.
19.15 Mans artesanes.
19.30 Dibuixos animats.
20.35 Amb les mans a la massa.
21.05 Katie i Allie (11).
21.30 Fi de segle.
23.00 Temps moderns.
23.55 Carol Burnett (9).

00.20 Suspens.
00.35 Comiat.

DIJOUS - 25

17.00 Palmerstown (9).
18.00 Pica puça.
18.30 Biniki, la dragona rosa (1).
19.00 Connexió amb Madrid.
19.00 Agenda informativa.
19.15 Mans artesanes.
19.30 Dibuixos animats.
20.00 A-u-a-b-a-buluba-balam-bambu.
21.00 Fila 7.
22.10 Cinema Club.
"Susan Lenox".
23.30 Especial fila 7.
00.35 Comiat.

DIVENDRES - 26

15.00 Tennis.
19.00 Agenda informativa.
19.15 Mans artesanes.
19.30 Dibuixos animats.
20.30 El cinema:
"Un pequeño romance".
22.20 La memòria fertíl.
23.20 Jazz entre amics.
00.20 La veu humana.
00.50 Filmoteca TV:
"Vida de Oharu, mujer
galante".
03.00 Comiat.

DISSABTE - 27

10.30 Les aventures de Tom Sawyer.
(Ep. 35).
11.00 En concert:
Montserrat Caballé.
12.00 Homenatge 25 aniversari mort
de Joan de Sagarra.
14.00 Recull informatiu.
15.00 Musical.
15.30 Connexió amb Madrid.
15.30 Estadi 2.
21.00 La finestra electrònica.
23.40 Opera: "Turandot".
01.40 Comiat.

CONEGUEM L'ÍNDIA

del 10 al 31 d'octubre 1986

Amb motiu del XIVè CONGRÉS MUNDIAL DE LA
UNIÓ CATÒLICA INTERNACIONAL DE LA PREMSA

CATALUNYA CRISTIANA organitza un viatge a l'Índia i al Nepal
pels dies 10 al 31 d'octubre del 1986.

Visitant Bombai, Elefanta, Nasik (visita a la missió), Ellora, Ajanta,
Aurangabad, Surat (visita a la missió), Udaipur, Jaipur, Delhi, Agra,
Benares, Katmandú (Nepal).

A la recerca dels diferents rostres de l'Índia misteriosa (hinduis-
me, budisme, islamisme...) i per conèixer de prop la tasca evan-
gelitzadora i humana dels nostres missioners.

Amb l'assessorament religiós i cultural de Mossèn Joan E. Jar-
que i Jutglar, director de CATALUNYA CRISTIANA.

*Per a més informació, adreceu-vos a Maria Figueres,
Carrer València 244, 2n.*

Tel. 215 27 39 - 215 28 03 de 10 a 13 h.

Places limitades.

Propers viatges de CATALUNYA CRISTIANA

Novembre:

TERRA SANTA

Cap d'any:

EL RENAIXEMENT

ESPIRITUAL A

FRANÇA:

Paray-le-Monial, Taizé,

Cluny, París (St. Gervais,

Germanetes Monàstiques

de Betlem...), Solesmes,

Lisieux.

